

Załącznik do Uchwały nr
Rady Miejskiej w Kamieniu Pomorskim
z dnia

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY KAMIEŃ POMORSKI
NA LATA 2021-2027**

PROJEKT

2020

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII.....	5
1. PODSTAWY PRAWNE	5
2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE.....	6
II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE.....	14
1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE.....	14
2. TRANSPORT I KOMUNIKACJA	15
3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I PROBLEM STARZENIA SIĘ	15
4. ZASOBY MIESZKANIOWE	18
5. GOSPODARKA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY	20
6. EDUKACJA I WYCHOWANIE	26
7. KULTURA, SPORT I REKREACJA	28
8. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	31
9. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	36
10. PROBLEM BEZDOMNOŚCI.....	42
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	43
12. POMOC SPOŁECZNA I WSPARCIE RODZINY	44
13. AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA	58
14. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”	62
15. ANALIZA SWOT.....	77
16. WNIOSKI Z DIAGNOZY	80
III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	82
IV. PROGRAMY I PROJEKTY	98
V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII	99
SPIS TABEL I WYKRESÓW.....	103

WPROWADZENIE

Polityka społeczna oznacza racjonalną działalność państwa i innych podmiotów zmierzającą do kształtowania ogólnych warunków pracy i bytu ludności, pożądanych struktur społecznych i stosunków społeczno-kulturowych, służących efektywnemu i sprawiedliwemu zaspokojeniu potrzeb społeczeństwa. Na poziomie lokalnym jednym z podstawowych narzędzi służących jej realizacji jest strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych to dokument przedstawiający koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji lokalnej polityki społecznej, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych. Strategia stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych w obliczu zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności.

Niniejsza strategia została opracowana w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim. Powstała w procesie partycypacyjnym z uwzględnieniem interesów różnych grup społecznych i przy szerokich konsultacjach społecznych. W pracach nad dokumentem uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, w tym sektora pomocy społecznej, oświaty, kultury, sportu i rekreacji, rynku pracy, ochrony zdrowia, a także policji, organizacji pozarządowych, kościoła oraz mieszkańcy gminy.

Strategia została przygotowana na lata 2021-2027. Ma umocowanie w dokumentach strategicznych z zakresu polityki społecznej przygotowanych na poziomie globalnym, europejskim, ogólnopolskim i samorządowym skąd, stosownie do potrzeb mieszkańców, przenosi priorytetowe cele i kierunki działań na poziom lokalny. Dokument umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Strategia składa się z pięciu części. W pierwszej z nich zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia dokumentu oraz jego uwarunkowania strategiczne i programowe.

Druga część strategii obejmuje podstawowe informacje na temat gminy oraz diagnozę sytuacji społecznej w gminie, która została przygotowana w oparciu

o dane pozyskane z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT), a także analizę ankiet skierowanych do mieszkańców gminy, w tym przedstawicieli samorządu lokalnego. Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach: *Transport i komunikacja; Sytuacja demograficzna i Problem starzenia się, Zasoby mieszkaniowe; Gospodarka i sytuacja na rynku pracy; Edukacja i wychowanie; Kultura, sport i rekreacja; Zdrowie i problem niepełnosprawności; Uzależnienia i przemoc w rodzinie; Problem bezdomności; Bezpieczeństwo publiczne; Pomoc społeczna i wsparcie rodziny oraz Aktywność obywatelska.*

W trzeciej części strategii, na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonej diagnozy oraz przy uwzględnieniu kompetencji samorządu gminnego, zostały sformułowane: misja, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań niezbędnych do podjęcia w okresie programowania dokumentu. Zostali również wskazani realizatorzy strategii, przedstawione źródła finansowania dokumentu i czas realizacji wyznaczonych w nim kierunków działań, ramy finansowe strategii oraz prognoza zmian.

W czwartej części dokumentu wskazane są programy oraz przedstawiona jest informacja na temat projektów mogących służyć realizacji strategii.

Piąta część strategii zawiera informacje na temat sposobu realizacji dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego zestawu wskaźników monitoringowych.

Przy istniejącym obecnie ogromnym zapotrzebowaniu na myślenie i działanie strategiczne należy pamiętać, że sam fakt przygotowania strategii to dopiero część teoretyczna procesu, którą należy uzupełnić praktyką i działaniem, czyli wdrożeniem dokumentu. Tutaj, odpowiedzialność spada na lokalnych polityków, działaczy, przedstawicieli różnych instytucji, zarówno administracji samorządowej, jak i organizacji pozarządowych. I tylko ich skoordynowana współpraca, wola i determinacja w przeznaczaniu i pozyskiwaniu środków finansowych przełoży się na skuteczność realizacji strategii.

I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamień Pomorski na lata 2021-2027 wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Do aktów prawnych regulujących treść strategii oraz wpływających na jej realizację należą również m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,

- ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamień Pomorski na lata 2021-2027 pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu globalnym, europejskim, krajowym i samorządowym. Należą do nich:

- Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Założenia do Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Kamieńskim na lata 2016-2022,
- Strategia Sukcesu Gminy Kamień Pomorski.

Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju jest przyjętym przez Organizację Narodów Zjednoczonych programem działań, definiującym model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych.

Dokument obejmuje 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz powiązanych z nimi 169 zadań. Cele te są następujące: 1. wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie, 2. Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo, 3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt, 4. Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie, 5. Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt, 6. Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi, 7. Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie, 8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi, 9. Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność, 10. Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami, 11. Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu, 12. Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji, 13. Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, 14. Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony, 15. Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej, 16. Promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu, 17. Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Polska perspektywa działań na rzecz Agendy 2030 została sformułowana w **Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju**, która stanowi instrument elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi kraju, wskazując cele i niezbędne działania, instrumenty realizacyjne i kluczowe projekty zapewniające jej wdrożenie. Dokument ustala także system koordynacji, wyznaczając role poszczególnym podmiotom publicznym oraz sposoby współpracy ze światem biznesu, nauki i społeczeństwem.

Strategia przedstawia nowy model rozwoju, tj. rozwój odpowiedzialny, czyli taki, który budując siłę konkurencyjną z wykorzystaniem nowych czynników wzrostu, zapewnia udział i korzyści wszystkim grupom społecznym zamieszkującym różne miejsca naszego kraju. Jednocześnie w nowym modelu potrzeby obecnego pokolenia będą realizowane bez umniejszania szans przyszłych pokoleń.

Głównym celem wszystkich działań i przedsięwzięć przewidzianych w dokumencie jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Oczekiwanym efektem realizacji strategii będzie zwiększenie zamożności Polaków oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat.

Celem głównym dokumentu Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięcie tego celu uzależniono od podjęcia działań w trzech obszarach strategicznych: konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) oraz efektywności i sprawności państwa. W każdym z tych obszarów strategicznych zostały określone strategiczne cele rozwojowe, które uzupełniono sprecyzowanymi kierunkami interwencji.

Do celów rozwojowych zaliczono następujące cele: 1. Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji, 2. Zmniejszenie długu publicznego

i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym, 3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, 4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki, 5. Stworzenie Polski Cyfrowej, 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”, 7. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, 8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, 9. Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego, 10. Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej, 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 roku, w którym odzwierciedlenie znajdują określone w filarze „rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony” postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Strategia jest punktem odniesienia dla Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, będąc zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej, zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. W strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście ma się przełożyć na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji (np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju.

Jednym z celów dokumentu jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo; wskazano w nim obszary strategicznej interwencji, które otrzymają szczególne wsparcie (tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej).

Strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. Istotny nacisk położono w niej również na rozwijanie kompetencji administracji publicznej w zakresie prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspierania powiązań pomiędzy lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki. W tym kontekście zakładając zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej, stworzono w dokumencie warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi.

Założenia do Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027 są elementem prac nad Umową Partnerstwa oraz krajowych i regionalnych programów operacyjnych dla interwencji finansowanych przez Europejskie Fundusze Inwestycyjne i Strukturalne w latach 2021-2027.

Dokument zawiera m.in. wyzwania i cele rozwojowe kraju, w tym diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej Polski, cele rozwojowe kraju w perspektywie do roku 2030, opis podejścia terytorialnego oraz matrycę potrzeb na lata 2021-2027 oraz uzasadnienie wyboru realizacji 5 celów Polityki Spójności na lata 2021-2027: 1. Bardziej inteligentna Europa, 2. Bardziej przyjazna dla środowiska niskomisyjna Europa, 3. Lepiej połączona Europa, 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, 5. Europa bliżej obywateli). Dokument obejmuje również opis warunków podstawowych, których spełnienie determinuje możliwość uruchomienia środków w poszczególnych celach polityki w kolejnej perspektywie, opis mechanizmów koordynacji i komplementarności polityki spójności z innymi politykami Unii Europejskiej, tj. Wspólną Polityką Rolną i Wspólną Polityką Rybołówstwa oraz instrumentami finansowanymi z Unii Europejskiej, tj. programami zarządzanymi centralnie przez Komisję Europejską, zarys finansowania programów operacyjnych w ramach Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, katalog programów operacyjnych w Polsce w latach 2021-2027 oraz opis systemu instytucjonalnego służącego realizacji Umowy Partnerstwa.

W latach 2021-2027 w ramach Polityki Spójności możliwe będzie finansowanie przedsięwzięć ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju

Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego + i Funduszu Spójności. Proponowane **programy operacyjne** obejmują: program operacyjny w zakresie infrastruktury transportu, energetyki i środowiska, zdrowia, kultury, nauki i edukacji oraz spraw społecznych, program(-y) operacyjny(-ne) w zakresie badań, rozwoju oraz innowacyjności oraz rozwoju cyfrowego, program operacyjny w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego, program operacyjny w zakresie województw wschodniej Polski, program operacyjny w zakresie wspierania regionów z deficytem/obszarów słabszych gospodarczo, program operacyjny Pomoc Techniczna oraz 16 regionalnych programów operacyjnych.

W okresie programowania 2021-2027 zaproponowano również nowe rozwiązanie w postaci Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, którego zadaniem ma być wspieranie działań na rzecz ograniczenia negatywnych skutków społecznych, gospodarczych i środowiskowych związanych z odejściem od węgla i zaadoptowanie się do nowych warunków.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Kamieńskim na lata 2016-2022 jest dokumentem, w którym na podstawie diagnozy społecznej wyznaczono cele i kierunki działań służące rozwiązywaniu problemów społecznych w powiecie.

Cel operacyjne zakładają rozwijanie różnorodnych form pomocy i wsparcia na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy, promocję zatrudnienia, aktywizację osób bezrobotnych oraz podnoszenie kwalifikacji i kompetencji osób poszukujących pracy oraz osób długotrwale bezrobotnych, opracowanie projektów i programów dla grup dewaloryzowanych na powiatowym rynku pracy, przeciwdziałanie zjawisku dziedziczenia bezrobocia i przeciwdziałanie negatywnemu zjawisku, jakim jest tzw. „bezrobotny styl życia”, wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, współpracę z podmiotami ekonomii społecznej.

Za ważne uznano również opracowanie powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych, pomoc rodzinom osób niepełnosprawnych i starszych w sprawowaniu opieki nad tymi osobami, rozwój sieci wolontariatu, zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich rodzin, w tym osób niepełnosprawnych i starszych, współdziałanie z organizacjami pozarządowymi działających na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich rodzin, w tym osób niepełnosprawnych i starszych, zapewnienie dostępu do informacji na temat form

pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich rodzin, w tym osób niepełnosprawnych i starszych, doskonalenie kadry specjalistycznej zajmującej się osobami niepełnosprawnymi i starszymi, poprawę jakości świadczonych usług przez Dom Pomocy Społecznej w Śniatowie.

Do celów zaliczono również rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich podstawowych funkcji, zwiększenie liczby dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych, zwiększenie kompetencji wychowawczo-opiekuńczych rodziców zastępczych, zapewnienie wszechstronnej pomocy usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze i inne wymienione w ustawie o pomocy społecznej, podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników instytucji pomocy społecznej i systemu wspierania rodziny, opracowanie powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, zapewnienie należytej pomocy osobom/rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie, realizację programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie, organizację akcji informacyjnych mających na celu ograniczenie występowania zjawiska przemocy w rodzinie, monitorowanie działań związanych z zakładaniem „Niebieskiej Karty” sprawcom przemocy oraz doskonalenie kadry specjalistycznej zajmującej się zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Strategia Sukcesu Gminy Kamień Pomorski jest dokumentem stanowiącym podstawę polityki rozwoju samorządu gminy. Na podstawie diagnozy stanu istniejącego, rozpoznano problemy strategiczne w gminie, a następnie m.in. wyznaczono 10 celów strategicznych.

Wśród celów zwrócono uwagę na konieczność opracowania analizy i katalogu aktywności gospodarczych mających największe, perspektywiczne szanse rozwoju na terenie gminy ze względu na jej atuty turystyczne, cechy przestrzeni i inne walory i atuty jak np. zasoby trzciny oraz upowszechnienie dokumentu wśród mieszkańców. Pokreślono również potrzebę stworzenia sprzyjającego otoczenia biznesu i wzmocnienia lokalnej przedsiębiorczości na ścieżce jej rozwoju oraz rozwinięcia współpracy między władzami samorządowymi, a zorganizowanym środowiskiem przedsiębiorców. Położono także nacisk na opracowanie, na bazie lokalnych analiz rynkowych i identyfikacji działalności

gospodarczych rokujących sukces w Kamieniu Pomorskim, programu przyciągania inwestorów oraz na skuteczne przekazanie związanej z tymi działaniami wiedzy krajowemu i międzynarodowemu środowisku gospodarczemu.

Wskazano również na konieczność stworzenia atmosfery otwartości na potrzebne przemiany systemu zarządzania oświatą i form działania placówek oświatowych zarówno wśród pracowników, jak i rodziców. Nie zapomniano także o potrzebie poprawy bezpieczeństwa i komfortu życia mieszkańców, pobudzenia aktywności mieszkańców i liderów różnych grup środowiskowych oraz wdrożenia szerokiego programu dialogu społecznego i środowiskowego w gminie opartego na zastosowaniu przez władze gminy profesjonalnych narzędzi jego pobudzania. Za istotne uznano również skonstruowanie i zrealizowanie unikalnej, śmiałej oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej oraz uzdrowiskowej, wyróżniającej i promującej Kamień Pomorski na tle innych gmin. Uwagę zwrócono także na potrzebę zmniejszania bezrobocia poprzez lepsze przygotowanie mieszkańców do aktywności zawodowej oraz poprzez dostosowanie oferty edukacyjnej do warunków lokalnych.

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE

1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE

Gmina Kamień Pomorski jest gminą miejsko-wiejską, położoną w północno-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie kamieńskim. Sąsiaduje z innymi gminami powiatu kamieńskiego: Dziwnów, Golczewo, Świerzno i Wolin.

Gmina zajmuje obszar 208,57 km², co stanowi 20,7% powierzchni powiatu. W jej skład wchodzi miasto Kamień Pomorski, stanowiące centrum administracyjne gminy oraz 39 wsi: Benice, Buszęcin, Chrząstowo, Chrząszczewo, Dusin, Górki, Grabowo, Grębowo, Jarszewo, Jarzysław, Kukułowo, Połchowo, Rarwino, Rekowo, Rozwarowo, Rzewnowo, Skarchowo, Stawno, Strzeżewo, Szumiąca, Trzebieszewo i Wrzosowo, Borucin, Borzysław, Buniewice, Chrząszczewko, Ducino, Ganiec, Giżkowo, Miłachowo, Mokrawica, Płaskowo, Radawka, Rzewnowko, Sibir, Strzeżewko, Śniatowo, Świniec, Żółcino.

Kamień Pomorski i jego okolice położone są na Równinie Gryfickiej i Wybrzeżu Trzebiatowskim. Zachodnia część gminy leży nad cieśniną Dziwna i Zalewem Kamieńskim. W granicach gminy znajduje się także Wyspa Chrząszczewska położona na Zalewie Kamieńskim. Kamień Pomorski leży nad rzeką Dziwną, wschodnim ujściem Odry do Bałtyku, od którego oddalony jest o 8 km. Miasto posiada status uzdrowiska.

Kamień Pomorski należy do najstarszych miast na Pomorzu Zachodnim. Bogatą i ciekawą historię gminy dokumentują zachowane zabytki. Do najciekawszych należą odbudowany ratusz gotycki w rynku, fragmenty średniowiecznych murów miejskich z Bramą i Basztą Wolińską, katedra św. Jana Chrzciciela wraz z osiedlem katedralnym, zabytkowe kamienice, a także pomniki i miejsca pamięci narodowej.

2. TRANSPORT I KOMUNIKACJA

Gmina Kamień Pomorski posiada korzystny zewnętrzny układ komunikacyjny. Przez jej obszar przebiegają trzy drogi wojewódzkie – nr 102 z Kamienia Pomorskiego do Dziwnowa, nr 106 z Rzewnowa do Golczewa i nr 107 przez Rzewnowo do skrzyżowania z drogą krajową nr 3. Sieć komunikacyjną gminy uzupełniają drogi powiatowe (o łącznej długości ok. 12 km) i gminne (o łącznej długości 29 km, w tym 19 km utwardzonych).

Przez gminę przebiega linia kolejowa z 4 czynnymi stacjami, w – Kamieniu Pomorskim, Jarszewie, Górkach Pomorskich i Stawnie. W Kamieniu Pomorskim znajduje się także port morski.

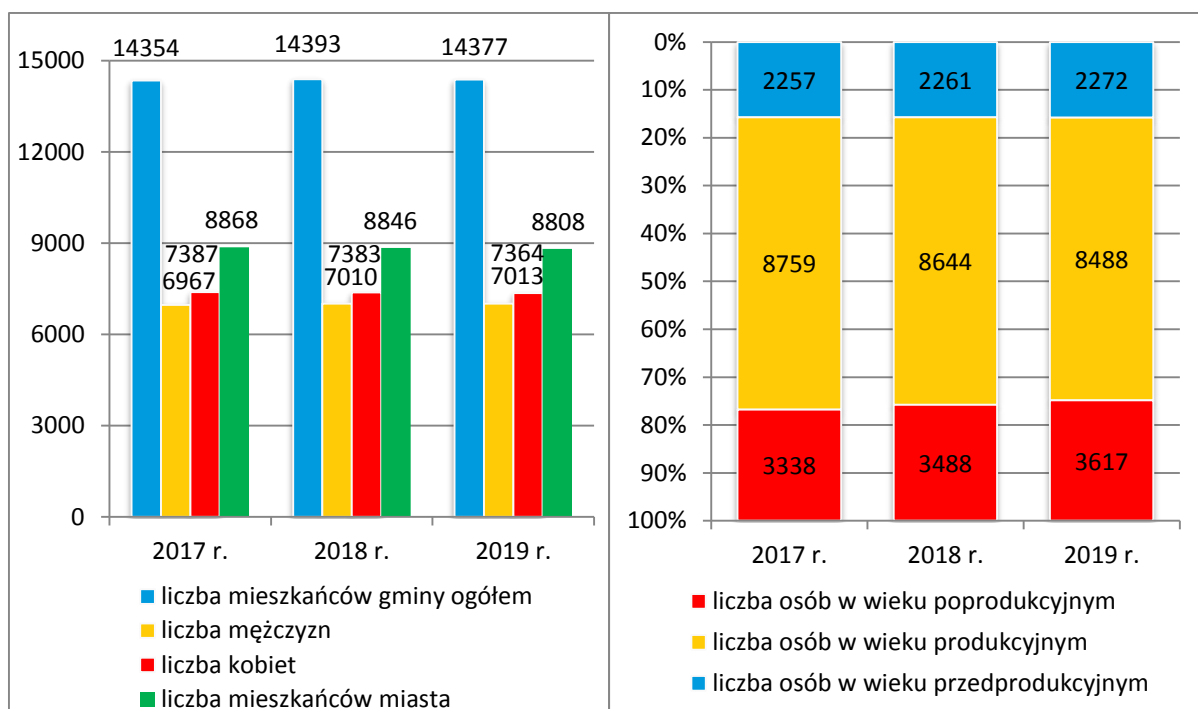
Kamień Pomorski położony jest w odległości ok. 54 km od Świnoujścia, 88 km od Szczecina, ok. 9 km dzieli go od morza i niespełna 60 km od niemieckiego Ahlbeck.

Komunikację publiczną w gminie zapewniają: Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. Kamień Pomorski, PUH Emilbus – Przewozy Pasażerskie, KSK BUS – Przewozy Pasażerskie, Ober Trans– Przewozy Pasażerskie, Benko Bus – Przewozy autobusowe, a także Polskie Koleje Państwowe S.A. i prywatni przewoźnicy – taksówkarze.

3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I PROBLEM STARZENIA SIĘ

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2017-2019 liczba ludności gminy ulegała niewielkim wahaniom, przy czym w 2019 roku była wyższa niż w 2017 roku (14.354 w 2017 r., 14.393 w 2018 r., 14.377 w 2019 r.). Na koniec kolejnych lat większość wśród mieszkańców stanowiły kobiety. W 2019 roku 38,7% osób zamieszkiwało tereny wiejskie gminy.

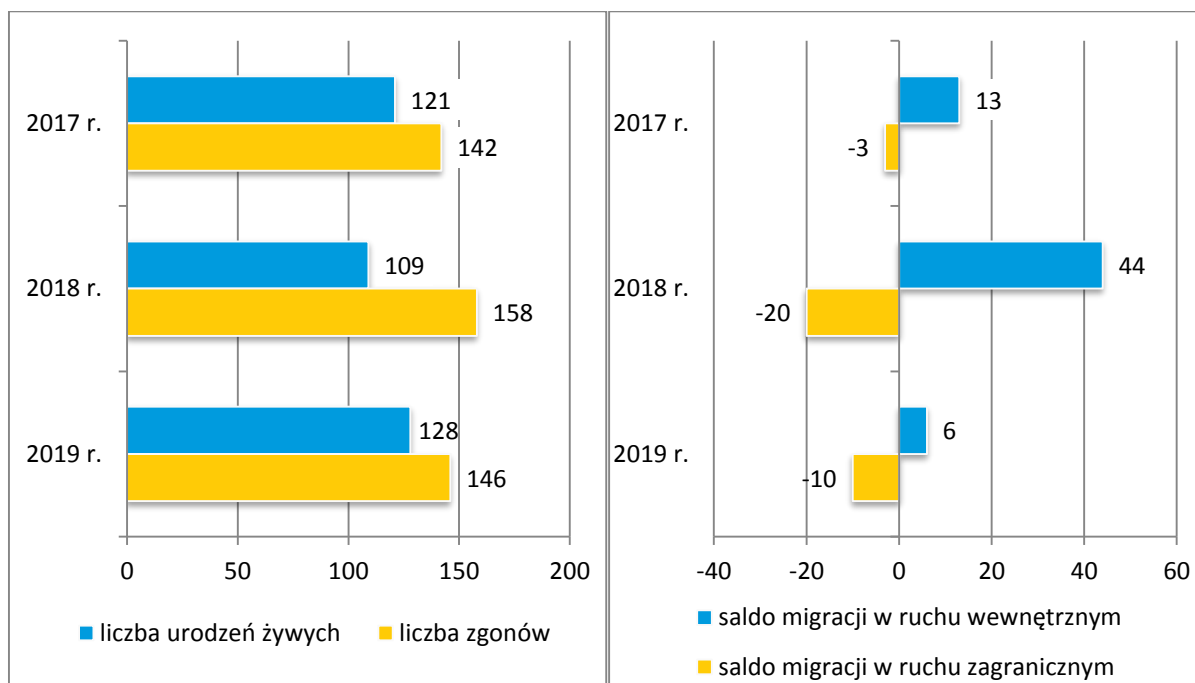
W analizowanym okresie liczba dzieci i młodzieży oraz osób starszych systematycznie rosła, natomiast liczba osób w wieku produkcyjnym malała. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2017-2019

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego przyrost naturalny w gminie w całym omawianym okresie był ujemny (-21 w 2017 r., -49 w 2018 r., -18 w 2019 r.), podobnie jak saldo migracji zewnętrznej (-3 w 2017 r., -20 w 2018 r., -10 w 2019 r.). Dodatkowo było natomiast saldo migracji, odbywającej się w ruchu wewnętrznym (+13 w 2017 r., +44 w 2018 r., +6 w 2019 r.).

Dane szczegółowe na temat ruchu naturalnego i salda migracji mieszkańców gminy przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 3-4. Ruch naturalny i saldo migracji ludności gminy w latach 2017-2019

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

W omawianym okresie odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem wzrósł z 18,5 w 2017 r. do 20,7 w 2019 r. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w 2019 roku wyniósł 31,3 i był wyższy niż w latach 2017 i 2018 (odpowiednio: 27; 29,4). Na tej podstawie przypuszczać należy, że w niedługim czasie gmina zmagać się będzie z postępującym procesem starzenia się społeczności lokalnej.

Mający obecnie miejsce dynamiczny proces starzenia się społeczeństw postępuje wskutek nakładania się spadku liczby urodzeń przy jednoczesnym wydłużaniu średniej długości życia. Według prognoz Głównego Urzędu Statystycznego do 2025 roku będzie wzrastał udział „młodszej” subpopulacji, tj. osób w wieku 65-79 lat, bowiem tę grupę będą sukcesywnie zasilaly osoby urodzone w latach 1949-1965, a jednocześnie będzie ubywało osób w wieku 80 lat i więcej urodzonych w latach 1934-1945. Po 2025 roku znacząco wzrośnie odsetek osiemdziesięciolatków i osób starszych z uwagi na fakt, że ten wiek – w kolejnych latach – osiągną osoby urodzone w czasie powojennego boomu urodzeń. Szacuje się, że w 2040 roku osoby w zaawansowanej starości (ponad osiemdziesięcioletnie) będą stanowiły aż 36% zbiorowości osób starszych.

Systematyczne postępowanie zjawiska starzenia się wymaga podjęcia z wyprzedzeniem, działań zmierzających do stworzenia nowoczesnego systemu polityki społecznej ukierunkowanej na zaspokajanie specyficznych potrzeb osób starszych. Starzenie się i starość jawią się jednym z kluczowych problemów społecznych, zarówno w aspekcie ekonomicznym i medycznym, jak i etycznym.

Problem starzenia się lokalnej społeczności staje się nowym wyzwaniem dla pomocy społecznej. Należy przy tym pamiętać, że w najbliższej perspektywie 2020-2025 będziemy mieć do czynienia z 2. grupami seniorów – młodszą (do 79 lat) i starszą (80 lat i więcej). Istnieje więc potrzeba podjęcia działań adresowanych do obu grup – prewencyjnych, zapobiegających chorobom i niedołęstwu, umożliwiających podnoszenie jakości życia i wykorzystanie potencjału młodszych oraz opiekuńczych wobec starszych.

W gminie Kamień Pomorski do najistotniejszych problemów dotyczących seniorów zalicza się: zły stan zdrowia, osamotnienie i trudną sytuację materialną. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim wspiera seniorów poprzez m.in. usługi opiekuńcze, którymi w latach 2017-2019 objęto odpowiednio 29, 30 i 28 seniorów w gminie, pomoc finansową, a także pomoc w postaci posiłków.

Na terenie gminy organizowane są wydarzenia kulturalne i sportowo-rekreacyjne, adresowane do seniorów – najważniejszym jest Spartakiada seniorów; w 2019 roku jej hasłem było: „Farmaceutyki do kosza. Niech lekiem będzie sport”. Imprezę zorganizowali wspólnie Oddział Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Kamieniu Pomorskim, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kamieniu Pomorskim przy wsparciu Gminy Kamień Pomorski, a także Koło Stowarzyszenia Diabetyków w Kamieniu Pomorskim.

Poza ww. podmiotami na terenie gminy na rzecz seniorów działają także Klub Seniora i Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku.

4. ZASOBY MIESZKANIOWE

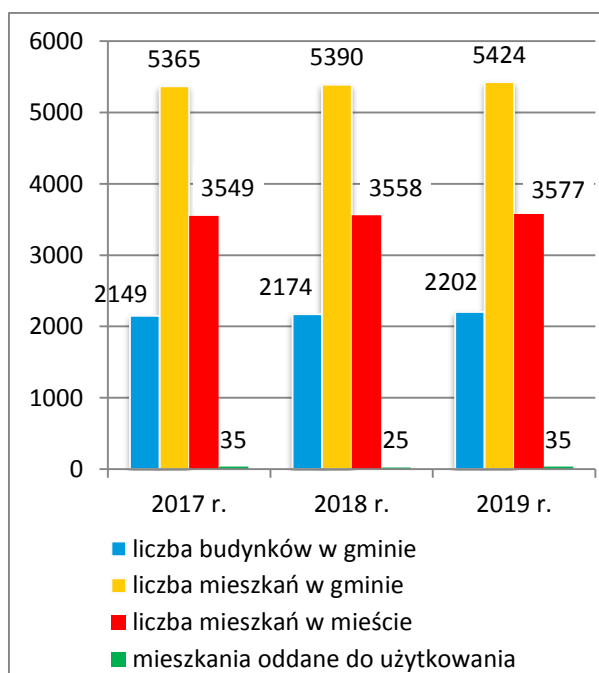
Sytuacja demograficzna w gminie jest jednym z uwarunkowań lokalnej polityki mieszkaniowej. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2017-2019 liczba mieszkań w gminie systematycznie zwiększała się (z 5.365 w 2017 r. do 5.424 w 2019 r.).

Z danych Urzędu Miejskiego w Kamieniu Pomorskim wynika, że w latach 2017-2019 liczba mieszkań komunalnych pozostających w zasobach gminy była zbliżona (po 338 w latach 2017-2018, 336 w 2019 r.), podobnie jak liczba wydzielonych spośród nich mieszkań socjalnych (48 w 2017 r., 47 w 2018 r., 45 w 2019 r.).

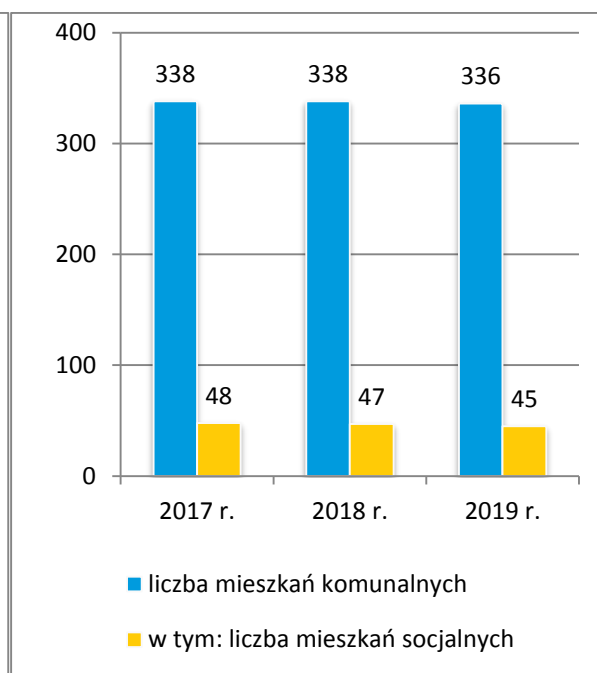
W latach 2017-2019 liczba osób oczekujących na przydział mieszkania komunalnego z zasobów gminy zwiększała się z roku na rok (26 w 2017 r., 18 w 2018 r., 38 w 2019 r.). Jednocześnie zmniejszała się liczba osób oczekujących na mieszkanie socjalne (z 45 w 2017 r. do 11 w 2019 r.).

Dane szczegółowe na temat zasobów mieszkaniowych w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2017-2019

Wykres 6. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2017-2019

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny oraz Urząd Miejski w Kamieniu Pomorskim.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na koniec 2018 roku większość mieszkań w gminie była wyposażona w instalacje techniczno-sanitarne w postaci wodociągu, łazienki i centralnego ogrzewania. Do sieci wodociągowej podłączonych było 99,9% mieszkań w mieście i 96,7% na obszarze wiejskim gminy. Łazienkę posiadało 98,4% mieszkań w mieście oraz 93,4% na wsi, z kolei

centralne ogrzewanie 89,2% mieszkań w mieście i 81,3% na wsi. Procentowy udział budynków mieszkalnych podłączonych do kanalizacji w mieście i na terenach wiejskich wynosił odpowiednio 97,2 i 46,6. W gminie dostępna jest także sieć gazowa; z instalacji gazowej korzystało 51,1% mieszkańców miasta i 18,8% mieszkańców wsi.

Mieszkańcy gminy, którzy z uwagi na trudną sytuację materialną nie byli w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, otrzymywali, po spełnieniu określonych warunków, dodatki mieszkaniowe oraz dodatki energetyczne. Są to świadczenia pieniężne udzielane w ramach zadań własnych gminy. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne przyznane w gminie w latach 2017-2019

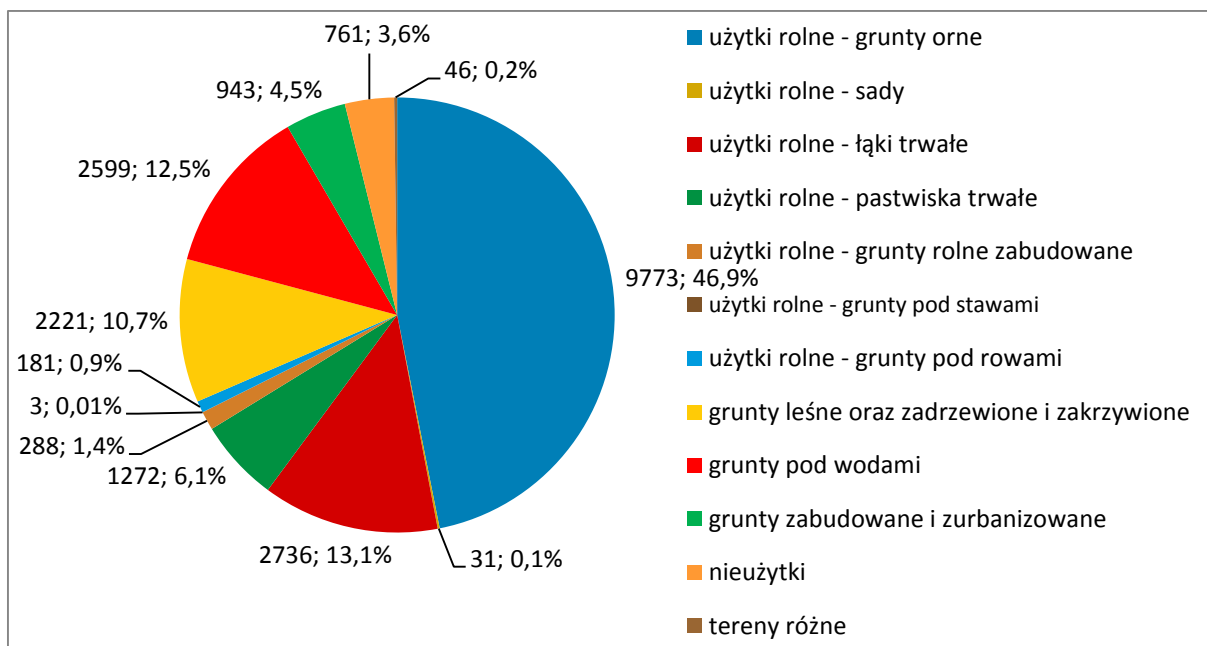
	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki mieszkaniowe	174	133	120
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	265.562	251.575	205.642
liczba gospodarstw, którym przyznano dodatki energetyczne	14	14	11
wartość przyznanych dodatków energetycznych (w zł)	1.885	1.591	1.572

Źródło danych: Urząd Miejski w Kamieniu Pomorskim.

5. GOSPODARKA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Gmina Kamień Pomorski jest gminą uzdrowiskową, charakteryzującą się rozwojem turystyki, rzemiosła, rybołówstwa i rolnictwa. Użytki rolne zajmują 68,5% powierzchni gminy, w tym 46,9% grunty orne, a 19,2% łąki i pastwiska. Znaczna część gminy znajduje się pod wodami (12,5%), z czego większość to wewnętrzne wody morskie. Lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione zajmują 10,7% powierzchni gminy. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha) w gminie

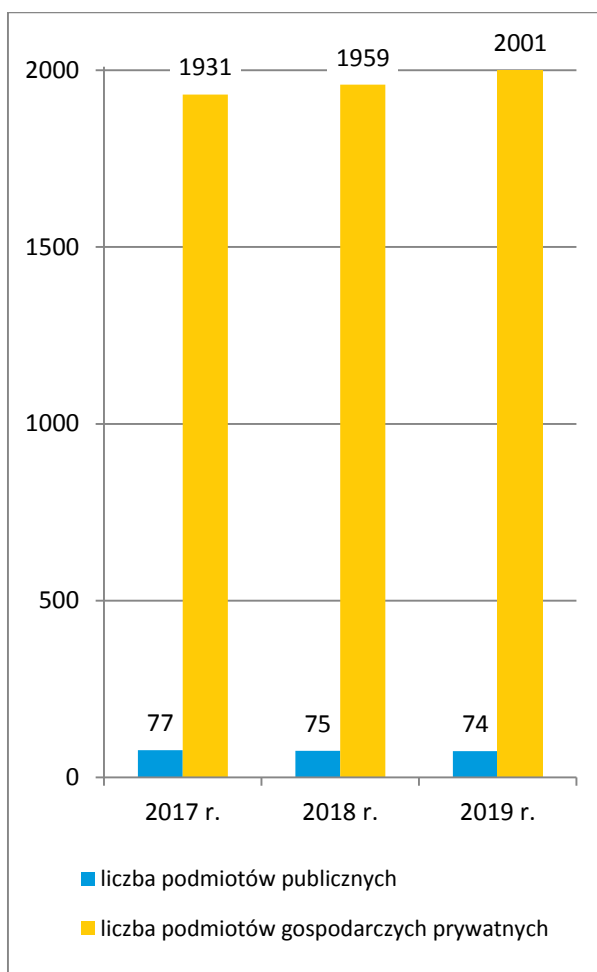
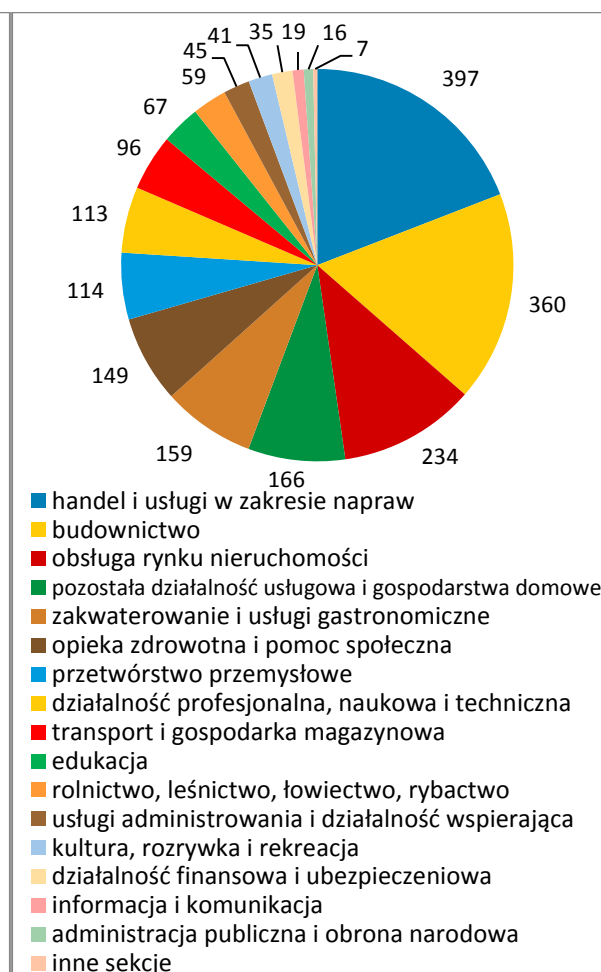

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

W rejonie Kamienia Pomorskiego i Wyspy Chrząszczewskiej stwierdzono występowanie złóż i surowców mineralnych; są to: ropa naftowa, wody lecznicze i torfy.

W latach 2017-2019 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie zwiększała się z roku na rok (z 2.014 w 2017 r. do 2.083 w 2019 r.). Zdecydowana większość z nich znajdowała się w rękach prywatnych (1.931 w 2017 r., 1.959 w 2018 r., 2.001 w 2019 r.).

W 2019 roku dominującymi rodzajami działalności gospodarczej były handel i usługi w zakresie napraw (397 podmiotów) i budownictwo (360). Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 8. Podmioty gospodarcze publiczne i prywatne w gminie w latach 2017-2019**Wykres 9. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2019 roku**

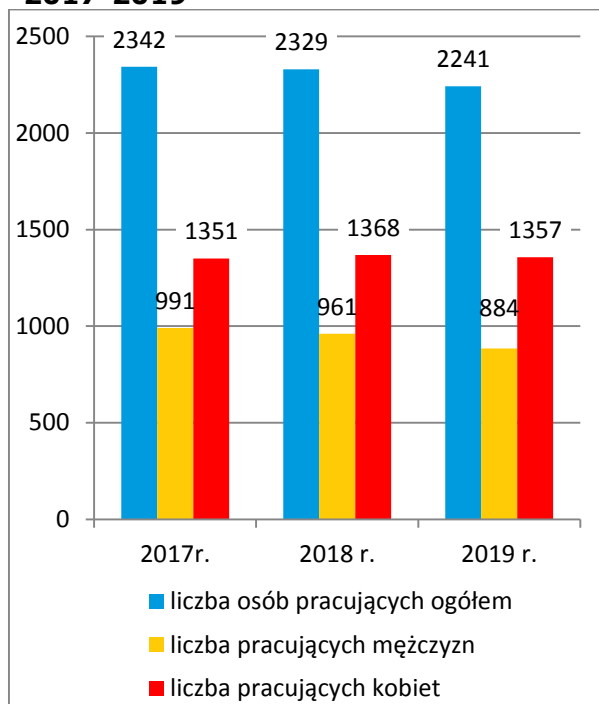
Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Sytuacja gospodarcza w gminie wpływa na kondycję lokalnego rynku pracy. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2019 roku liczba posiadających zatrudnienie mieszkańców gminy Kamień Pomorski była niższa niż w latach 2017-2018 (2.342 w 2017 r., 2.329 w 2018 r., 2.241 w 2019 r.), podobnie jak liczba pracujących na 1.000 mieszkańców (odpowiednio 163, 162 i 156). Zmniejszeniu ulegała również liczba osób bezrobotnych w gminie (z 737 w 2017 r., do 637 w 2019 r.), wśród których większość stanowiły kobiety (379 w 2017 r., 355 w 2018 r., 350 w 2019 r.).

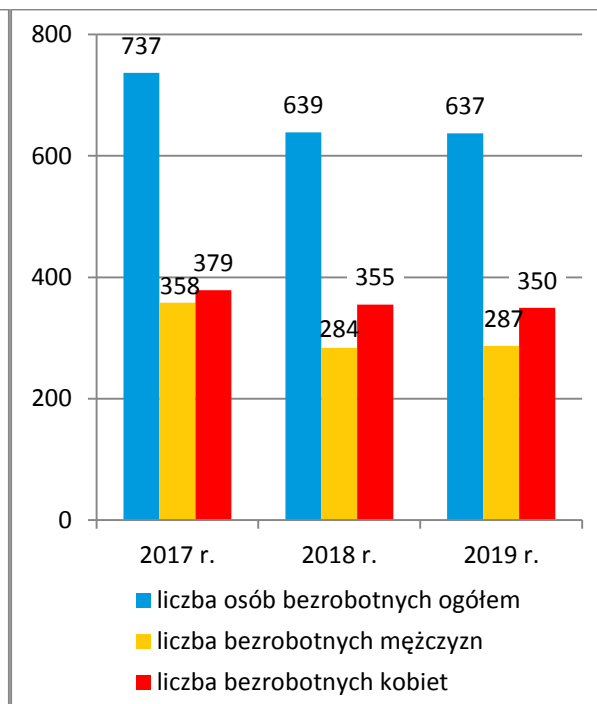
W analizowanym okresie udział osób bezrobotnych w ogóle mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym wyniósł 8,4% w 2017 roku, 7,4% w 2018

roku i 7,5% w 2019 roku. Dane szczegółowe na temat pracujących i bezrobotnych mieszkańców gminy przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 10. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2017-2019*

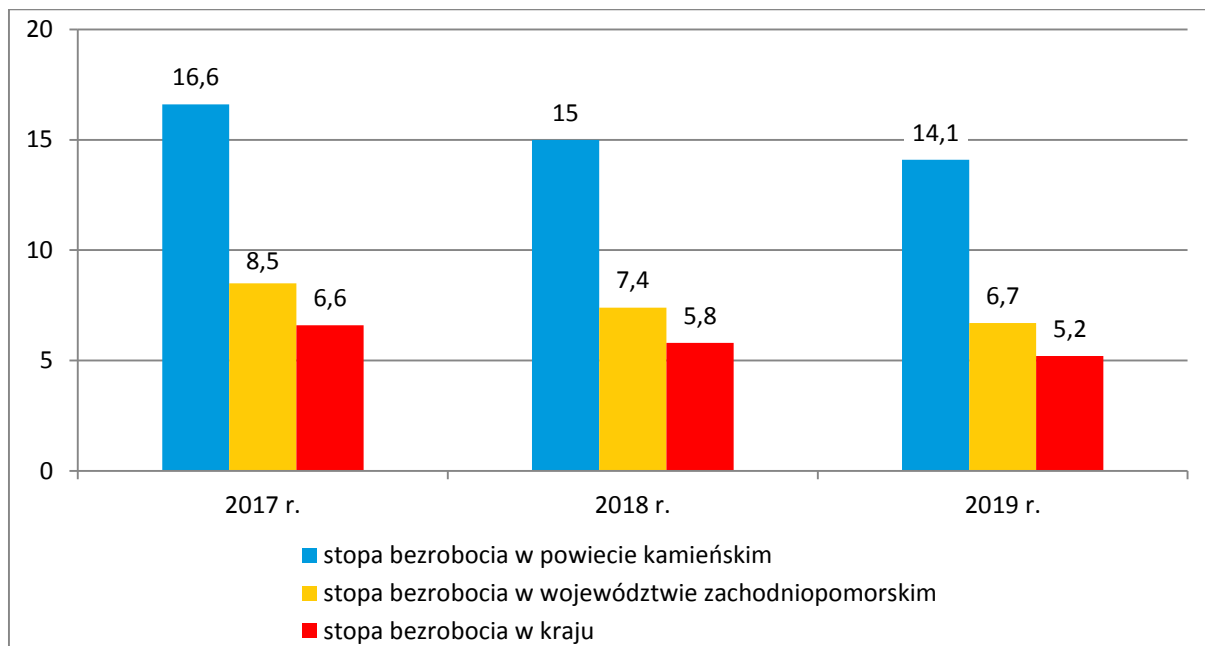
Wykres 11. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2017-2019

*bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

W latach 2017-2019 stopa bezrobocia w powiecie kamieńskim była znacznie wyższa niż w kraju i województwie zachodniopomorskim. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

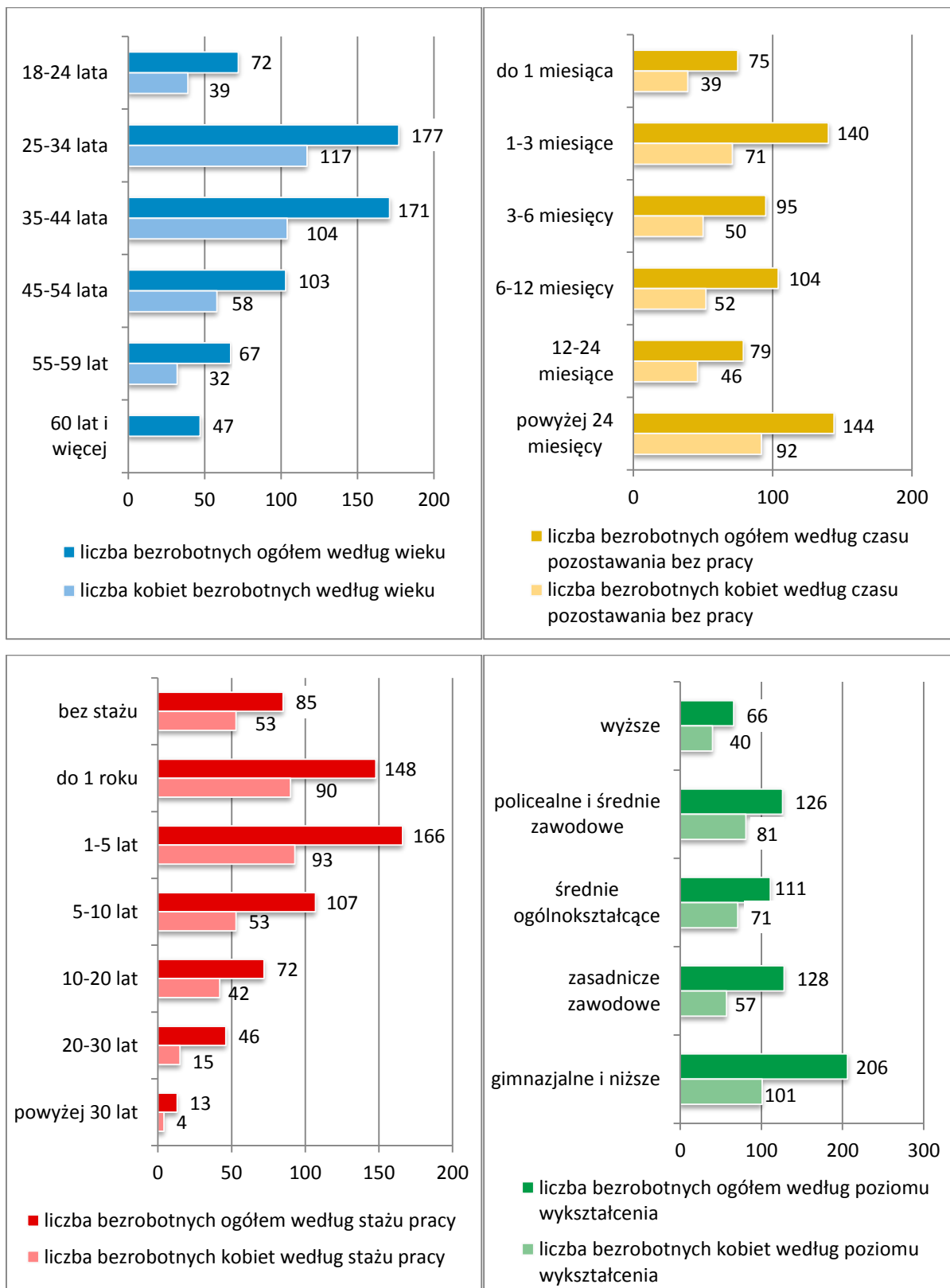
Wykres 12. Stopa bezrobocia w powiecie kamieńskim, w województwie zachodniopomorskim i w kraju w latach 2017-2019 (w %)

Źródło danych: Główny Urząd Statystyczny.

Na koniec 2019 roku wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (177 osób, w tym 117 kobiet), pozostające bez zatrudnienia 12 miesięcy i dłużej (łącznie 223 osoby, w tym 138 kobiet), a także osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat (166 osób, w tym 93 kobiety) oraz z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (206 osób, w tym 101 kobiet).

Dane szczegółowe uwzględniające podział bezrobotnych w gminie według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i poziomu wykształcenia przedstawiają poniższe wykresy.

Wykresy 13-16. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i poziomu wykształcenia

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Kamieniu Pomorskim.

Podsumowując sytuację na lokalnym rynku pracy, należy stwierdzić, iż pomimo rosnącej przedsiębiorczości w gminie, bezrobocie jest główną i dominującą przyczyną przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w gminie.

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na funkcjonującą w gminie Kamieńską Spółdzielnię Socjalną „Warcisław”, gdyż podmioty te, co do idei podmioty ekonomii społecznej, powstają i działają z myślą o mających trudności w znalezieniu pracy osobach zagrożonych wykluczeniem społecznym, stanowiąc nie tylko instrument walki z bezrobociem, ale także aktywizacji zawodowej osób marginalizowanych.

6. EDUKACJA I WYCHOWANIE

W gminie Kamień Pomorski funkcjonują: 4 przedszkola (w tym 2 przedszkola niepubliczne) i 4 szkoły podstawowe. Najmłodsze dzieci obejmowane są opieką w żłobku i klubiku dziecięcym. W gminie działają także szkoły ponadpodstawowe – liceum, technika, szkoły branżowe oraz Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia i Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy.

Dane szczegółowe na temat placówek oświatowych działających w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Placówki oświatowe opieki nad dziećmi do lat 3. w gminie

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Bolesława Chrobrego w Kamieniu Pomorskim	Pl. Katedralny 5, 72-400 Kamień Pomorski
2.	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Leonida Teligi w Kamieniu Pomorskim	ul. Wolińska 9, 72-400 Kamień Pomorski
3.	Szkoła Podstawowa w Jarszewie	Jarszewo 32, 72-400 Kamień Pomorski
4.	Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej we Wrzosowie	Wrzosowo 37, 72-400 Kamień Pomorski
5.	Przedszkole Publiczne nr 1 w Kamieniu Pomorskim	ul. Wysockiego 3A, 72-400 Kamień Pomorski
6.	Przedszkole Publiczne nr 2 w Kamieniu Pomorskim	ul. Makuszyńskiego 4, 72-400 Kamień Pomorski
7.	Przedszkole Niepubliczne MINI BUS w Kamieniu Pomorskim	ul. Krótka 4, 72-400 Kamień Pomorski
8.	Przedszkole Niepubliczne Integracyjne w Kamieniu Pomorskim	ul. Garncarska 4, 72-400 Kamień Pomorski
9.	Publiczne Gimnazjum im. Noblistów Polskich w Kamieniu Pomorskim	ul. Wolińska 9B, 72-400 Kamień Pomorski
10.	Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Krzywoustego w Kamieniu Pomorskim	ul. Konopnickiej 19, 72-400 Kamień Pomorski

11.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim	ul. Wolińska 7, 72-400 Kamień Pomorski
12.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Benicach	Benice 12, 72-400 Kamień Pomorski
13.	Żłobek w Kamieniu Pomorskim	ul. Krótka 4, 72-400 Kamień Pomorski
14.	Klubik Dziecięcy „Kwiatkowo” w Kamieniu Pomorskim	ul. K. Szymanowskiego 12, 72-400 Kamień Pomorski
15.	Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia w Kamieniu Pomorskim	ul. Wolińska 9b, 72-400 Kamień Pomorski
16.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kamieniu Pomorskim	ul. Wolińska 9A, 72-400 Kamień Pomorski

Źródło danych: Urząd Miejski w Kamieniu Pomorskim.

W roku szkolnym 2019/2020 do wszystkich szkół podstawowych w gminie uczęszczało 1.008 uczniów, do przedszkoli łącznie 490 dzieci, w żłobku znalazło opiekę 25 maluchów, a w szkołach ponadpodstawowych naukę pobierało 857 uczniów. Kadra pedagogiczna w szkołach podstawowych liczyła 136 nauczycieli, w szkołach ponadpodstawowych 130, a w przedszkolach 39 nauczycieli, zaś w PSM – 13 nauczycieli.

Placówki oświatowe w gminie są wyposażone w sprzęt audiowizualny, zapewniają dostęp do sali gimnastycznej, boiska szkolnego, świetlicy, biblioteki i sprzętu komputerowego; uczniowie korzystają z dożywiania przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Uczniowie objęci są opieką pedagoga szkolnego, psychologa, pielęgniarki i logopedy, mogą również korzystać z pomocy doradcy zawodowego.

Szkoły organizują zajęcia pozalekcyjne, w tym koła zainteresowań – tematyczne, artystyczne, sportowe i turystyczno-krajoznawcze; uczestniczą w projektach i programach służących rozwijaniu umiejętności uczniów i wyrównywaniu ich szans edukacyjnych oraz doskonaleniu nauczycieli, a także realizują programy profilaktyczne i wychowawcze.

Placówki oświatowe w gminie wykonują zadania profilaktyczne zawarte w programach wychowawczych i szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym. Prowadzą także lekcje i warsztaty na temat uzależnień i działania w kierunku pedagogizacji rodziców. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mogą korzystać m.in. z zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, rewalidacyjnych, socjoterapeutycznych, także zindywidualizowanej ścieżki kształcenia.

7. KULTURA, SPORT I REKREACJA

Główne instytucje prowadzące działalność kulturalną na terenie gminy Kamień Pomorski to Kamieński Dom Kultury oraz Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna.

Zadaniem Domu Kultury jest propagowanie kultury i tradycji na terenach gminy, zachęcanie mieszkańców do uczestniczenia w lokalnych wydarzeniach, aktywizowanie społeczne, kulturalne i edukacyjne. Placówka zajmuje się organizowaniem imprez miejskich, festiwali, wystaw, koncertów, wykładów, przeglądów i warsztatów. Prowadzi też regularne zajęcia artystyczne zarówno indywidualne, jak i grupowe. Nadto oferuje wsparcie merytoryczne i techniczne w zakresie działalności kulturalnej, artystycznej i edukacyjnej podmiotom takim jak placówki oświatowe, stowarzyszenia, instytucje. Oferta KDK skierowana jest do wszystkich grup społecznych.

Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Kamieniu Pomorskim zajmuje się z kolei zaspokajaniem potrzeb czytelniczych i informacyjnych mieszkańców gminy oraz gromadzeniem materiałów na temat regionu. Obok wypożyczalni i czytelni dla dorosłych jest oddział dla dzieci, dział muzyczny a także czytelnia internetowa. Biblioteka posiada 2 filie: w Jarszewie i we Wrzosowie oraz 2 punkty biblioteczne – przy Placu Katedralnym w Kamieniu Pomorskim oraz w Domu Pomocy Społecznej w Śniatowie.

Placówka dysponuje zróżnicowanym, regularnie uzupełnianym księgozbiorem, udostępnia także czasopisma. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2019 roku księgozbiór biblioteki liczył 68.683 woluminy oraz 6.514 zbiorów specjalnych. Placówka objęła swą ofertą łącznie 2.493 czytelników. Wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz zamknęły się liczbą 29.432 woluminów. Obok działalności podstawowej placówka podejmuje inicjatywy promujące czytelnictwo i kulturę, np. organizując spotkania z ciekawymi ludźmi, prowadząc lekcje biblioteczne, konkursy i warsztaty. W Bibliotece działa Klub Miłośników Książki. Placówka bierze również udział w projekcie pn. „Dyskusyjne Kluby Książki”, będącym elementem wieloletniego ogólnopolskiego programu promocji czytelnictwa, objętego patronatem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Biblioteka jest także lokalnym inspiratorem ogólnopolskich akcji pn. „Narodowe czytanie”, „Noc Bibliotek”, „Tydzień Bibliotek” czy „Cała Polska czyta dzieciom”.

Ofertę kulturalną w gminie uzupełnia działalność Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej, Muzeum Kamieni oraz Galerii sztuki „Mundo Bizarro”. Poniższa tabela zawiera wykaz placówek kulturalnych funkcjonujących w gminie.

Poniższa tabela zawiera wykaz placówek kulturalnych funkcjonujących w gminie.

Tabela 3. Placówki kulturalne w gminie

lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Kamieński Dom Kultury w Kamieniu Pomorskim	ul. Wolińska 9, 72-400 Kamień Pomorski
2.	Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Kamieniu Pomorskim	ul. Wolińska 9, 72-400 Kamień Pomorski
3.	Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej w Kamieniu Pomorskim	ul. A. Mickiewicza 34, 72-400 Kamień Pomorski
4.	Muzeum Kamieni w Kamieniu Pomorskim	ul. J. Słowackiego 1, 72-400 Kamień Pomorski
5.	Galeria sztuki „Mundo Bizarro” w Kamieniu Pomorskim	ul. H. Wieniawskiego 28, 72-400 Kamień Pomorski

Źródło danych: Urząd Miejski w Kamieniu Pomorskim.

Gmina Kamień Pomorski posiada różnorodny kalendarz imprez – kulturalnych, rozrywkowych i sportowo-rekreacyjnych. Do ważniejszych imprez organizowanych w gminie należą: Międzynarodowy Festiwal Współczesnej Kultury Ludowej im. Jana Iwaszczyszyna, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej, Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Międzynarodowy Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Burmistrza.

Główną instytucją zaspokajającą potrzeby rekreacyjno-sportowe mieszkańców gminy jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kamieniu Pomorskim. Jego podstawowym celem jest prowadzenie działalności w zakresie upowszechniania sportu i rekreacji wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na bazie posiadanych obiektów sportowych. Do tych ostatnich należą: Hala Widowiskowo-Sportowa, Stadion Miejski i kompleks boisk „Orlik 2012”.

Upowszechnianiem i rozwojem sportu i rekreacji w gminie zajmują się również działające na jej terenie kluby sportowe. Najstarszym i najbardziej utytułowanym z nich jest wspomniany już Miejsko-Gminny Ludowy Klub Sportowy „Gryf” Kamień Pomorski, który skupia swoją działalność wokół piłki nożnej. Poza nim działają także kluby prowadzące zajęcia w innych dziedzinach sportu, przede

wszystkim w zakresie żeglarstwa, tańca, karate, piłki siatkowej. Należą do nich: Akademicki Klub Karate AZS „SHOGUN”, Klub Tańca Sportowego „FOCUS” Kamień Pomorski, Młodzieżowy Klub Żeglarski „OPTI”, Parafialno-Uczniowski Klub Sportowy „OTTOŃ”, Stowarzyszenie Jacht Klub Kamień Pomorski, Uczniowski Klub Sportowy „FUNBOX” Kamień Pomorski i Uczniowski Klub Sportowy „OSP JAR” Jarszewo.

Poniższa tabela zawiera wykaz najważniejszych obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie.

Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie

lp.	nazwa obiektu	adres obiektu
1.	Hala widowiskowo-sportowa w Kamieniu Pomorskim	ul. Wolińska 9, 72-400 Kamień Pomorski
2.	Stadion Miejski w Kamieniu Pomorskim	ul. Wolińska 1, 72-400 Kamień Pomorski
3.	Boisko wielofunkcyjne „Orlik” w Kamieniu Pomorskim	ul. Wolińska 9, 72-400 Kamień Pomorski
4.	Korty tenisowe w Kamieniu Pomorskim	ul. Wolińska 1, 72-400 Kamień Pomorski
5.	Marina Kamień Pomorski	Al. Mistrzów Żeglarstwa 2, 72-400 Kamień Pomorski

Źródło danych: Urząd Miejski w Kamieniu Pomorskim.

Gmina Kamień Pomorski posiada zasoby przyrodnicze i kulturowe pozwalające na rozwój na jej terenie różnych form wypoczynku i rekreacji. O atrakcyjności turystycznej gminy decyduje m.in. status uzdrowiska oraz sąsiedztwo akwenów. Kamień Pomorski jest prężnym ośrodkiem żeglarstwa regatowego; znajduje się tutaj jeden z największych portów żeglarskich na południowym wybrzeżu Bałtyku – marina na 240 miejsc postojowych na wodzie. Obiekt dysponuje wypożyczalnią sprzętu rekreacyjnego i wodnego, daje również możliwość skorzystania z warsztatu skutniczo-mechanicznego, slipowania i mycia łodzi. Marina posiada pełne, nowoczesne zaplecze socjalne oraz techniczne.

Wyróżnikiem krajobrazu oraz dominantą miasta jest potężny gład narzutowy leżący w wodach Zalewu Kamieńskiego. Przez gminę przebiegają oznakowane szlaki turystyczne; m.in. Szlak św. Jakuba i Gotyk Ceglany – łączące kulturowe dziedzictwo krajów Europy.

8. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W gminie Kamień Pomorski funkcjonuje: 10 zakładów opieki zdrowotnej, Filia Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego oraz działa 5 apteki. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w gminie

lp.	nazwa jednostki	adres jednostki
1.	Meritum Centrum Medyczne	ul. Kopernika 28, 72-400 Kamień Pomorski
2.	Niepubliczny Pediatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Magnus” S.C.	ul. Kopernika 26, 72-400 Kamień Pomorski
3.	Niepubliczny Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap” S.C.	ul. Kopernika 26, 72-400 Kamień Pomorski
4.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicina” Andrzej Karol Ptak, Przychodnia specjalistyczna	ul. Szpitalna 11, 72-400 Kamień Pomorski
5.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Remedium” S.C., Przychodnia specjalistyczna	ul. Szpitalna 11, 72-400 Kamień Pomorski
6.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Pielęgniarstwa Środowiskowego i Rodzinnego	ul. Kopernika 26, pokój 17, 72-400 Kamień Pomorski
7.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Vita” S.C.	ul. Kopernika 26, 72-400 Kamień Pomorski
8.	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Kamieniu Pomorskim	ul. Szpitalna 10, 72-400 Kamień Pomorski
9.	Niepubliczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej „Uzdrowisko Kamień Pomorski”: Szpital Uzdrowski „Mieszko”, Zakład Przyrodolecznicy „Feniks”, Sanatoria uzdrowskie „Gryf” (pododdział szpitala „Mieszko”), „Chrobry” i „Dąbrówka”	ul. Szpitalna 13, 72-400 Kamień Pomorski
10.	Szpital św. Jerzego (EMC Instytut Medyczny SA)	ul. Szpitalna 10, 72-400 Kamień Pomorski
11.	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Szczecinie, Filia w Kamieniu Pomorskim	ul. Wolińska 5, 72-400 Kamień Pomorski
12.	Apteka „Avena”	ul. Mickiewicza 39a, 72-400 Kamień Pomorski
13.	Apteka „Cefarm 36,6”	ul. Dziwnowska 1, 72-400 Kamień Pomorski
14.	Apteka „Dr Max”	ul. Szpitalna 10, 72-400 Kamień Pomorski
15.	Apteka „Pastylka”	ul. Kopernika 26, 72-400 Kamień Pomorski
16.	DOZ Apteka „Dbam o zdrowie. Staromiejska”	ul. Bałtycka 1, 72-400 Kamień Pomorski

Źródło danych: Urząd Miejski w Kamieniu Pomorskim.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2019 roku liczba porad udzielonych w gminie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej była wyższa niż w latach 2017-2018 (65.348 w 2017 r. 65.511 w 2018 r., 68.700 w 2019 r.), a liczba porad udzielonych w gminie w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej systematycznie rosła (113.794 w 2017 r., 115.369 w 2018 r., 119.333 w 2019 r.). Na terenie gminy brakuje następujących lekarzy specjalistów: neurolog, endokrynolog i kardiolog.

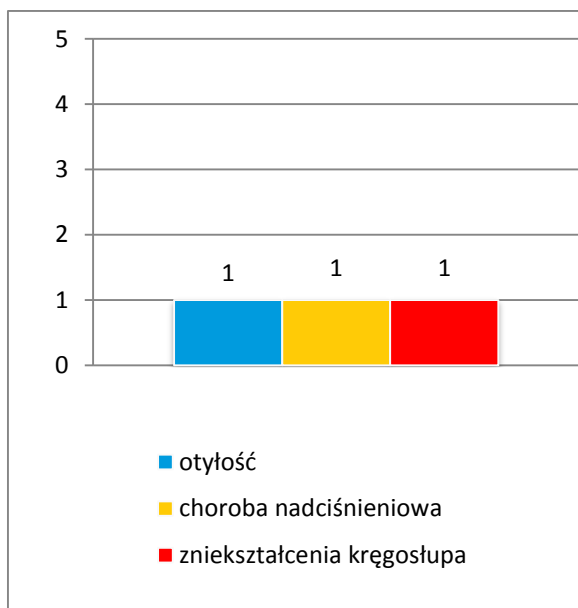
Specjalistyczne świadczenia zdrowotne, świadczenia zdrowotne w warunkach zamkniętych oraz nocną i świąteczną opiekę lekarską i pielęgniarstwa dla mieszkańców gminy realizuje Szpital Św. Jerzego w Kamieniu Pomorskim (EMC Instytut Medyczny SA; ul. Szpitalna 10, 72-400 Kamień Pomorski).

Informacji na temat stanu zdrowia mieszkańców gminy dostarczają dane przekazane przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicina” oraz EMC Instytut Medyczny SA w Kamieniu Pomorskim. Wynika z nich, że w 2019 roku z powodu chorób przewlekłych pod opieką czynną lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej pozostawało 2 dzieci i młodzieży oraz 2.172 osoby dorosłe. U osób w wieku przedprodukcyjnym stwierdzono takie schorzenia, jak: otyłość, choroba nadciśnieniowa i zniekształcenia kręgosłupa. Z kolei u osób dorosłych najczęściej odnotowywano choroby układu krążenia (1.371 osób), choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (958), choroby obwodowego układu nerwowego (399), przewlekłe choroby układu trawienego (327), przewlekły nieżyt oskrzeli – dychawicę oskrzelową (252), cukrzycę (240), nowotwory (180), choroby tarczycy (166), otyłość (145) oraz niedokrwistość (75).

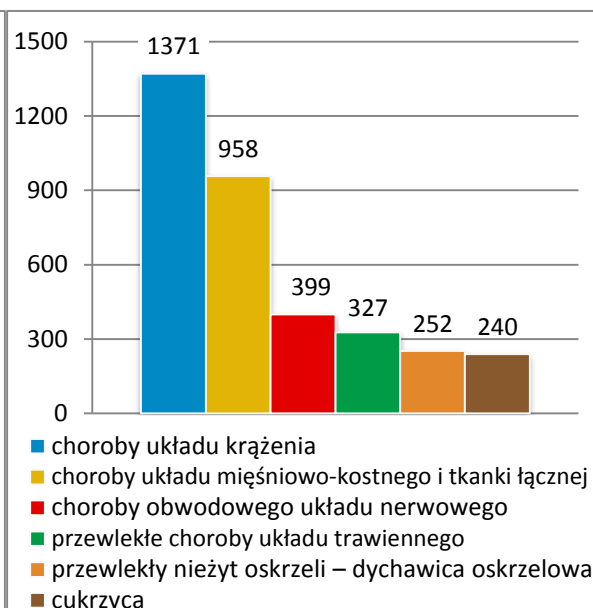
Na koniec 2019 roku łączna liczba osób zadeklarowanych do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej w ww. placówkach wynosiła 3.617, w tym 9 dzieci.

Dane szczegółowe na temat schorzeń najczęściej stwierdzanych u dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 17. Schorzenia najczęściej stwierdzone u dzieci i młodzieży w 2019 roku

Wykres 18. Schorzenia najczęściej stwierdzone u osób dorosłych w 2019 roku

Źródło danych: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicina” oraz EMC Instytut Medyczny SA w Kamieniu Pomorskim.

Schorzeniami najczęściej stwierdzanymi u dorosłej populacji są choroby układu krążenia. Obok schorzeń narządów ruchu i neurologicznych należą one do najczęstszych przyczyn niepełnosprawności, która oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Relatywnie rzadziej o obniżonej sprawności w codziennym życiu decydują uszkodzenia narządu wzroku i słuchu, choroba psychiczna oraz upośledzenie umysłowe.

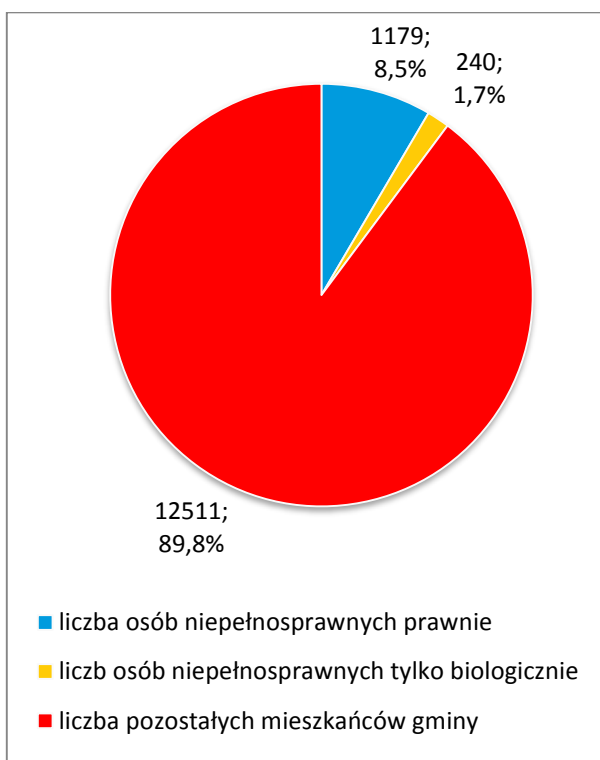
Mimo upływu lat, jedynym, pełnym źródłem informacji, które na szczeblu gminnym pozwala ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz dokonać ich charakterystyki są dane Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku. Wyniki ostatniego, przeprowadzonego w 2011 roku Spisu nie zostały bowiem szczegółowo opracowane na szczeblu gminnym.

W 2002 roku w gminie Kamień Pomorski mieszkało 2.019 osób niepełnosprawnych, w tym 1.157 osób w mieście i 862 osoby na obszarze wiejskim gminy. Wśród nich większość stanowili mężczyźni (1.017 osób, tj. 50,4%) oraz osoby niepełnosprawne prawnie (1.779 osób, tj. 88,1%), czyli takie, które w czasie badania posiadały aktualne orzeczenie ustalające niezdolność do pracy, stopień

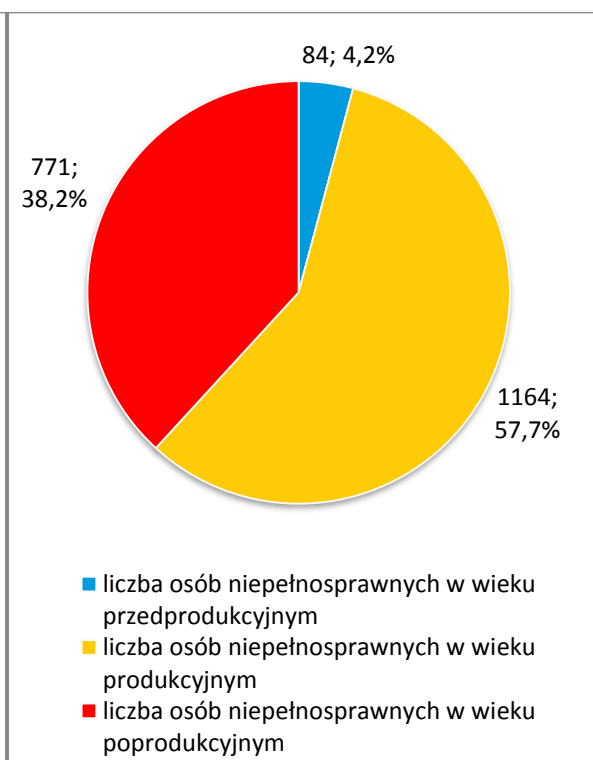
niepełnosprawności, celowość przekwalifikowania lub inwalidztwo (osoby w wieku 16 lat i więcej) lub dysponowały uprawnieniem do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego (dzieci poniżej 16 roku życia). Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, czyli takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych, stanowiły grupę 240 osób (11,9%).

Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle mieszkańców gminy wynosił 13,9%, a w ich strukturze wiekowej największą grupę stanowiły osoby w wieku produkcyjnym (1.164 osoby, tj. 57,7%). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 19. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku

Wykres 20. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku

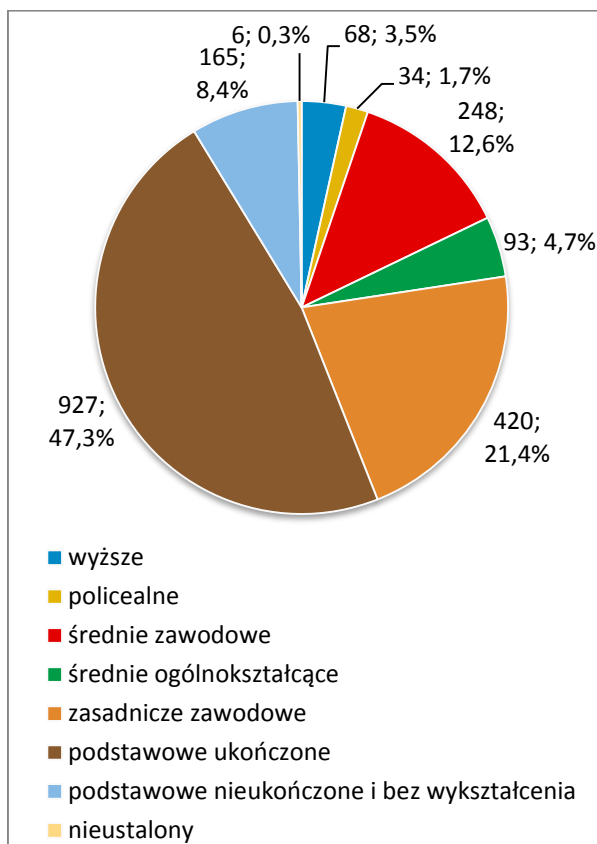
Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

Osoby niepełnosprawne będące w wieku produkcyjnym stanowiły 12,6% ogółu ludności gminy będącej w tej ekonomicznej grupie wieku w 2002 roku. Dużo większy był udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w gronie osób starszych w gminie, wynosił on bowiem 41,1%.

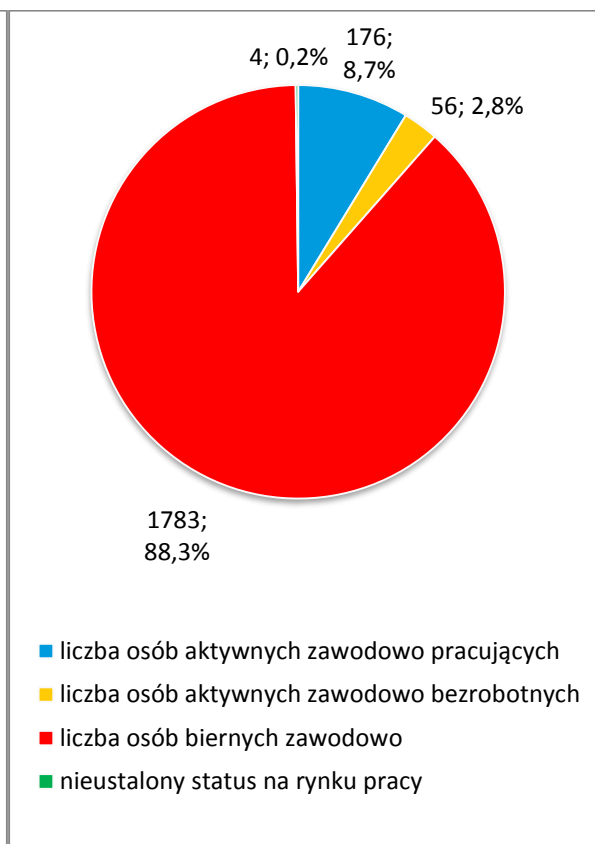
Na poziom uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym ma wpływ nie tylko rodzaj i stopień niepełnosprawności czy wiek, ale również posiadane wykształcenie, a co za tym idzie przygotowanie zawodowe. W 2002 roku wśród mieszkańców gminy w wieku 13 lat i więcej dotkniętych niepełnosprawnością największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (927 osób, tj. 47,3%). Niski poziom wykształcenia w znaczący sposób utrudniał osobom niepełnosprawnym znalezienie i utrzymanie zatrudnienia. Potwierdzają to dane dotyczące poziomu ich aktywności zawodowej, z których wynika, że zdecydowana większość osób dotkniętych niepełnosprawnością była bierna zawodowo (1.783 osoby, tj. 88,3%).

Dane szczegółowe na temat poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych z gminy oraz ich aktywności ekonomicznej przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 21. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku

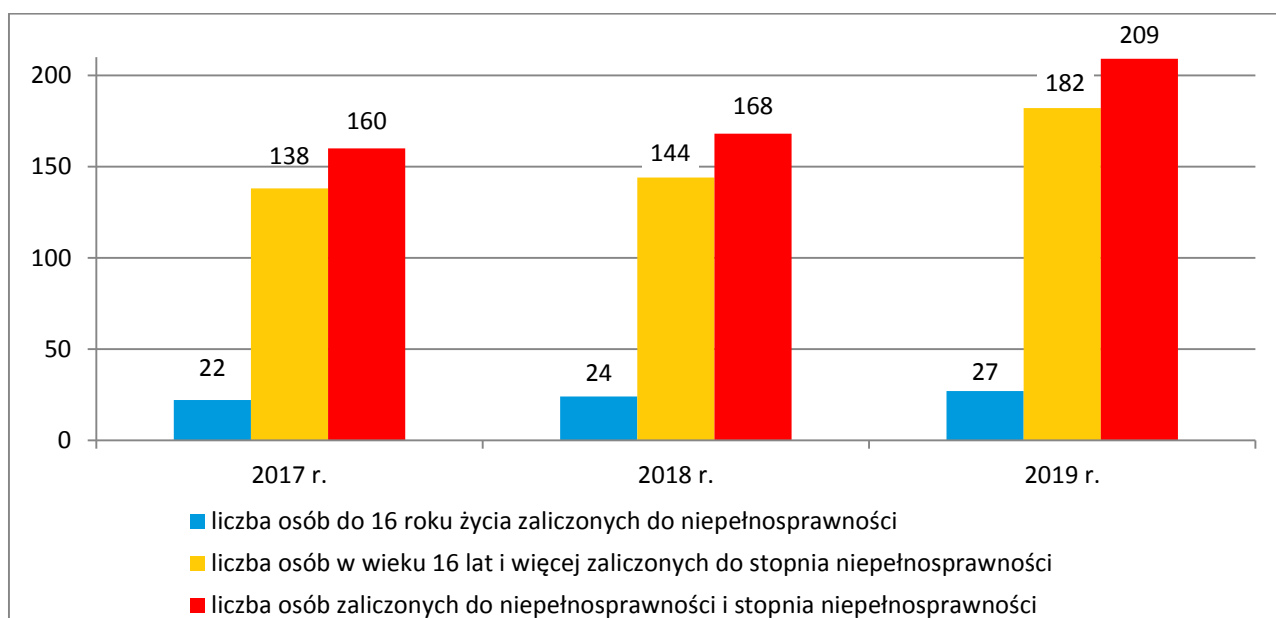
Wykres 22. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002.

Orzecznictwem o niepełnosprawności w odniesieniu do mieszkańców gminy Kamień Pomorski zajmuje się Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gryficach. Według jego danych, w latach 2017-2019 liczba wydanych mieszkańcom gminy orzeczeń o niepełnosprawności (dla dzieci do 16 roku życia) zwiększała się z roku na rok (22 w 2017 r., 24 w 2018 r., 27 w 2019 r.), podobnie jak liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (dla osób powyżej 16 roku życia; (138 w 2017 r., 144 w 2018 r., 182 w 2019 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 23. Mieszkańcy gminy zaliczeni przez PZON w Gryficach do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2017-2019

Źródło danych: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Gryficach.

9. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także zdolność do konkurencji na rynku pracy.

Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywiają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia. Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich

zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów. Przemoc w rodzinie jest z kolei problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie. Jej ofiarami są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Trudno jest ustalić liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi, które niejednokrotnie są przyczyną wystąpienia przemocy w rodzinie. Dane szacunkowe w tym zakresie przygotowała Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zawiera je poniższa tabela.

Tabela 6. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. miście	w 25-tys. miście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

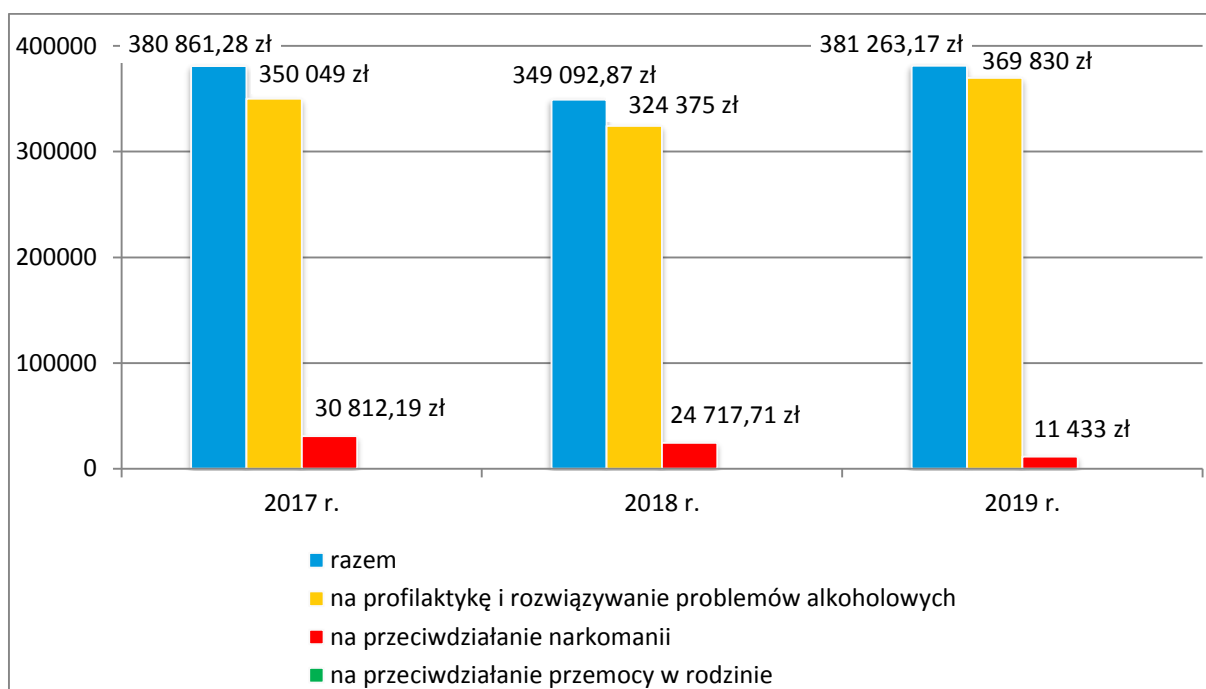
Źródło danych szacunkowych: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane są w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy

w rodzinie oraz przy wykorzystaniu zaplanowanych w ich ramach środków finansowych.

Poniższy wykres przedstawia wysokość środków finansowych wydatkowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie w gminie Kamień Pomorski w latach 2017-2019.

Wykres 24. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2017-2019

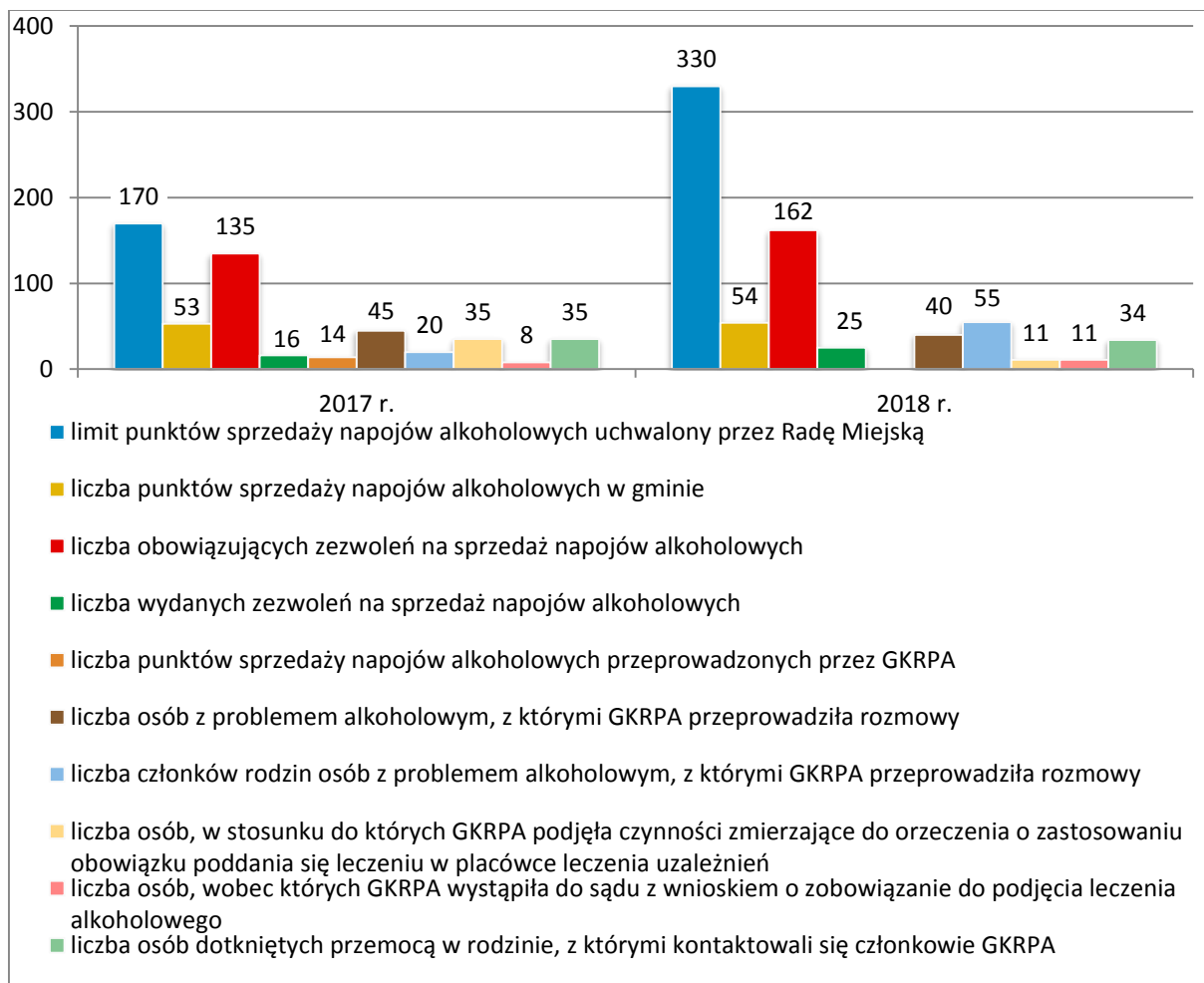
Źródło danych: Urząd Miejski w Kamieniu Pomorskim.

W latach 2017-2019 wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii ulegała wahaniom (380.861,28 zł w 2017 r., 349.092,87 zł w 2018 r., 381.263,17 zł w 2019 r.). W budżecie nie uwzględniano osobnych środków finansowych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Poniższy wykres przedstawia wybrane dane na temat rynku napojów alkoholowych w gminie Kamień Pomorski, a także aktywności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która zajmuje się inicjowaniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. W ramach swoich zadań podejmuje ona m.in. czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec

osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Wykres 25. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2017-2018

Źródło danych: Urząd Miejski w Kamieniu Pomorskim.

W 2018 roku uchwalony przez Radę Miejską limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie był blisko dwukrotnie większy niż w 2017 roku (170 w 2017 r., 330 w 2018 r.), a liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie była na zbliżonym poziomie (53 w 2017 r., 54 w 2018 r.). Liczba obowiązujących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2018 roku była wyższa niż w 2017 roku (135 w 2017 r., 162 w 2018 r.), podobnie jak liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (16 w 2017 r., 25 w 2018 r.).

W analizowanym okresie GKRPA przeprowadzała także rozmowy z osobami z problemem alkoholowym (45 w 2017 r., 40 w 2018 r.), członkami ich rodzin

(20 w 2017 r., 55 w 2018 r.), podejmowała czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień (w stosunku do 35 osób w 2017 r., 11 osób w 2018 r.) oraz występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia alkoholowego (wobec 8 osób w 2017 r., 11 osób w 2018 r.).

W latach 2017-2019 członkowie Komisji kontaktowali się z odpowiednio 35 i 34 osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie.

Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na terenie gminy ogrywiają: w Kamieniu Pomorskim – Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Poradnia Leczenia Uzależnień, Punkt Specjalistyczny Poradnictwa dla osób z problemami narkotykowymi, Ośrodek Profilaktyki, 2 grupy AA i grupa Al-Anon, Klub Abstynenta „Opoka”, a także Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Komenda Powiatowa Policji.

Dane szczegółowe na temat podmiotów mogących wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Podmioty mogące wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie

nazwa jednostki	adres jednostki
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kamieniu Pomorskim	ul. Stary Rynek 1, 72-400 Kamień Pomorski
Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim	ul. Kopernika 26, 72-400 Kamień Pomorski
Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	ul. Kopernika 26, 72-400 Kamień Pomorski
Porady psychologiczne, w tym dla osób uzależnionych	ul. Kopernika 26, 72-400 Kamień Pomorski
Zajęcia terapeutyczne	ul. Kościuszki, 72-400 Kamień Pomorski
Poradnia Leczenia Uzależnień w Kamieniu Pomorskim	ul. Mickiewicza 22, 72-400 Kamień Pomorski
Zajęcia warsztatowe dla osób uzależnionych i współuzależnionych	ul. Mickiewicza 22, 72-400 Kamień Pomorski
Punkt Specjalistyczny Poradnictwa dla osób z problemami narkotykowymi w Kamieniu Pomorskim	72-400 Kamień Pomorski

Ośrodek Profilaktyki w Kamieniu Pomorskim	ul. Kościuszki 3a, 72-400 Kamień Pomorski
2 Grupy Anonimowych Alkoholików	72-400 Kamień Pomorski
Grupa AI-Anon	72-400 Kamień Pomorski
Kamieńskie Stowarzyszenie Trzeźwości „Opoka” – Klub Abstynenta „Opoka” w Kamieniu Pomorskim	ul. Kościuszki 3a, 72-400 Kamień Pomorski
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim	ul. Wolińska 7b, 72-400 Kamień Pomorski
Komenda Powiatowa Policji w Kamieniu Pomorskim	ul. Żwirki i Wigury 2, 72-400 Kamień Pomorski

Źródło danych: Urząd Miejski w Kamieniu Pomorskim.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim wynika, że w latach 2017-2019 liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem z powodu alkoholizmu była na podobnym poziomie (34 rodziny liczące 64 osoby w 2017 r., 37 rodzin liczących 62 osoby w 2018 r., 34 rodziny liczące 54 osoby w 2019 r.). Jednocześnie w latach 2017-2018 Ośrodek udzielał wsparcia kilku rodzinom dotkniętym problemami przemocy (3 rodzinom liczącym 15 osób w 2017 r., 3 rodzinom liczącym 14 osób w 2018 r., 2 rodzinom liczącym 10 osób w 2019 r.) i narkomanii (5 rodzinom liczącym 11 osób w 2017 r., 5 rodzinom liczącym 12 osób w 2018 r., 2 rodzinom liczącym 5 osób w 2019 r.).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim zapewniał również obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. W latach 2017-2018 w jego ramach działały odpowiednio 30 i 24 grupy robocze zajmujące się indywidualnymi przypadkami przemocy w rodzinie.

Prowadzona w gminie działalność profilaktyczna z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie (w szczególności w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych) obejmuje m.in. organizowanie i realizowanie programów profilaktycznych, jednorazowych prelekcji i pogadanek, spektakli profilaktycznych, festynów i innych imprez plenerowych, imprez sportowych, konkursów, pozalekcyjnych zajęć sportowych, zajęć świetlicowych z programem socjoterapeutycznym, wypoczynku dla dzieci i młodzieży oraz szkoleń i warsztatów dla rodziców, wychowawców i nauczycieli.

W 2018 roku rekomendowanymi przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych programami z obszaru profilaktyki uniwersalnej objęto 346 uczniów, 40 nauczycieli i 220 rodziców, innymi programami z obszaru

profilaktyki uniwersalnej – 221 uczniów, 10 nauczycieli i 19 rodziców, w jednorazowych prelekcjach i pogadankach uczestniczyło 686 osób, w spektaklach profilaktycznych – 517 osób, w festynach i innych imprezach plenerowych – 726 osób, w imprezach sportowych – 882 osoby, w konkursach – 159 osób, w pozalekcyjnych zajęciach sportowych – 63 osoby, w zajęciach świetlicowych z programem opiekuńczym i socjoterapeutycznym – 68 dzieci, w tym 11 dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, w koloniach z programem zajęć profilaktycznych – 56 osób, w koloniach z programem socjoterapeutycznym dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym – 20 osób, w szkoleniach i warsztatach dla rodziców – 173 osoby, a w szkoleniach i warsztatach dla wychowawców i nauczycieli – 42 osoby.

10. PROBLEM BEZDOMNOŚCI

W ujęciu socjologicznym bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Ze względu na trudną do określenia skalę, złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno-ekonomiczne skutki jest zjawiskiem o zasięgu i znaczeniu globalnym, mającym jednocześnie specyficzne regionalne i lokalne uwarunkowania, które wpływają na dobór odpowiednich środków przeciwdziałania.

Zapobieganie bezdomności wymaga aktywnego, zintegrowanego i kompleksowego działania. Wykorzystanie istniejących zasobów środowiska i tworzenie warunków do wdrażania nowych form wsparcia na rzecz osób bezdomnych i ich integracji z otoczeniem powinno stanowić podstawowy cel prowadzonej na szczeblu lokalnym polityki społecznej.

W gminie Kamień Pomorski występuje problem osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością. Pomoc i wsparcie świadczy im Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim. W 2019 roku, w związku z bezdomnością, Ośrodek objął wsparciem 37 osób (51 osób w 2017 r., 35 osób w 2018 r.). Osoby bezdomne kierowane są do placówek zapewniających schronienie, jak również mogą być im udzielane świadczenia z pomocy społecznej w formie zasiłków celowych, okresowych i stałych. OPS podejmuje działania aktywizujące osoby bezdomne w kierunku przełamania utrwalonej bezradności pomagając odzyskać poczucie godności i społecznego szacunku.

Gmina Kamień Pomorski kieruje osoby bezdomne z gminy do prowadzonego przez Stowarzyszenie „Monar” Schroniska dla osób bezdomnych „Markot” w Łagiewnikach (Łagiewniki 1, 72-315 Resko), do prowadzonego przez Fundację – Instytut św. Brata Alberta w Świnoujściu Ośrodka Pomocy i Terapii dla bezdomnych „Hostel św. Franciszka” w Wolinie (ul. Zamkowa 19, 72-510 Wolin), a także do prowadzonego przez Stowarzyszenie „Diogenes” Schroniska w Rynowie (Rynowo 27, 73-150 Łobez). Należy dodać, że od stycznia 2019 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim prowadzi Ogrzewalnię dla osób bezdomnych (ul. Wolińska 7, 72-400 Kamień Pomorski). Ogrzewalnia czynna jest całodobowo w okresie od października do 30 kwietnia, dysponuje 20 miejscami i oferuje schronienie, ciepłe napoje i możliwość wykonania podstawowych zabiegów higienicznych.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Przestępczość jest dynamicznym, podlegającym rozwojowi zjawiskiem społecznym, które stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego. W zależności od swej intensywności i częstotliwości wpływa na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciska piętno na jej funkcjonowaniu.

Zapobieganie przestępczości wymaga zastosowania rozwiązań kompleksowych, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych, samorządowych i społecznych, przedstawicieli społeczności lokalnych oraz środków masowego przekazu. Ważną rolę w zakresie inicjowania i organizowania tej działalności odgrywa policja.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Kamień Pomorski czuwa Komenda Powiatowa Policji w Kamieniu Pomorskim (ul. Żwirki i Wigury 2, 72-400 Kamień Pomorski). Funkcjonariusze policji na bieżąco monitorują sytuację we wszystkich obszarach mających wpływ na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy. Systematycznie odbywają się debaty i spotkania z różnymi grupami społecznymi; omawiane są m.in. problemy dotyczące bezpieczeństwa, uzależnień, mechanizmy oszustw oraz zagadnienia dotyczące cyberprzestępczości. Wśród programów prewencyjnych realizowanych w 2019 roku przez funkcjonariuszy Policji w Kamieniu Pomorskim znalazły się m.in.: „Bezpieczny senior”, „Bezpieczna szkoła”, „Bezpieczne wakacje” czy „Bezpieczny Internet”.

12. POMOC SPOŁECZNA I WSPARCIE RODZINY

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej).

W gminie Kamień Pomorski zadania z zakresu pomocy społecznej i wspierania rodziny wykonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim. Podejmuje on działania m.in. na podstawie następujących przepisów prawa: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o Karcie Dużej Rodziny, ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawa o dodatkach mieszkaniowych oraz ustawa – Prawo energetyczne.

W 2019 roku kadre Ośrodka stanowiło 29 osób, w tym m.in. kierownik i 6 pracowników socjalnych. W analizowanym roku Ośrodek spełniał wynikający z art. 110 ust. 11-12 ustawy o pomocy społecznej obowiązek zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną 1 pracownika socjalnego na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Pracownicy OPS-u w Kamieniu Pomorskim rozwijali kompetencje zawodowe uczestnicząc w kursach i szkoleniach. Zakres tematyczny szkoleń odpowiadał bieżącym potrzebom szkoleniowym. W 2019 roku doskonalili umiejętności m.in. w zakresie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, zmian w ustawie o pomocy społecznej, asystentury rodzin, procedury administracyjnej w pomocy społecznej oraz prowadzenia sprawozdawczości i rozliczeń księgowych. W związku ze wzrostem agresji klientów w stosunku do pracowników zatrudnionych w OPS-ie

odbyło się także szkolenie z zakresu samoobrony, przeprowadzone przez instruktorów Komendy Powiatowej Policji.

Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w OPS i kwalifikacji pracujących w nim osób przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Kadra OPS-u i jej kwalifikacje w 2019 roku

	liczba osób
kadra kierownicza	1
wykształcenie wyższe	1
specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	1
pracownicy socjalni	6
wykształcenie wyższe	3
wykształcenie średnie	3
specjalizacja 1-ego stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	2
specjalizacja 2-ego stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	0
specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	0
pozostali pracownicy	22
wykształcenie wyższe	12
wykształcenie średnie	8
wykształcenie inne	2
wolontariusze	0
pracownicy zatrudnieni w ramach zatrudnienia subsydiowanego staże	0

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim.

W 2019 roku wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie były wyższe niż w latach 2017-2018 (16.528.747 zł w 2017 r., 16.439.856 zł w 2018 r., 19.767.844 zł w 2019 r.). Przyczyniło się do tego głównie świadczenie wychowawcze, na które w latach 2017-2018 wydatkowano odpowiednio: 7.566.368 i 6.974.505 zł, a w 2019 roku 9.295.604 zł.

W analizowanym okresie stale rosły wydatki na utrzymanie mieszkańców w domach pomocy społecznej (z 746.621 zł w 2017 r. do 944.924 zł w 2019 r.), usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (z 226.482 zł w 2017 r. do 273.466 zł w 2019 r.), wspieranie rodziny (z 95.931 w 2017 r. do 554.402 w 2019 r.) oraz utrzymanie dzieci z gminy w pieczy zastępczej (z 43.207 w 2017 r. do 125.080 w 2019 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2017-2019

rozdziały	wysokość wydatków (w zł)		
	w 2017 r.	w 2018 r.	w 2019 r.
ochrona zdrowia			
przeciwdziałanie narkomanii	30.812	24.718	11.433
przeciwdziałanie alkoholizmowi	350.049	324.375	369.830
pomoc społeczna			
domy pomocy społecznej	746.621	858.009	944.924
ośrodki wsparcia	0	0	541.523
składki na ubezpieczenia zdrowotne	85.853	84.546	46.978
zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	468.748	450.336	384.798
dodatki mieszkaniowe	283.972	254.820	207.265
zasiłki stałe	515.396	489.740	563.272
Ośrodek Pomocy Społecznej	674.833	806.346	870.670
usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	226.482	245.837	273.466
pomoc w zakresie dożywiania	250.000	250.000	250.000
pomoc dla cudzoziemców	10.580	12.000	12.360
rodzina			
świadczenie wychowawcze	7.566.368	6.974.505	9.295.604
świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	5.076.318	4.964.674	5.186.825
wspieranie rodziny	95.931	534.000	554.402
rodziny zastępcze	43.207	68.972	125.080
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz zasiłki dla opiekunów	X	X	41.292
edukacyjna opieka wychowawcza			
pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	103.577	96.978.	88.122
ogółem	16.528.747	16.439.856	19.767.844
w tym w budżecie OPS-u	16.499.158	16.439.856	19.767.843

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim.

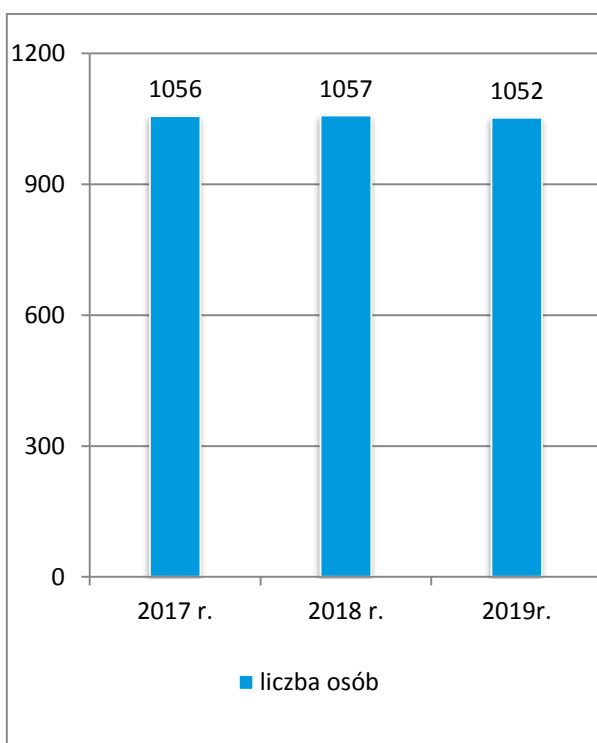
W latach 2017-2019 liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia, utrzymywała się na zbliżonym poziomie (1.056 w 2017 r., 1.057 w 2018 r., 1.052 w 2019 roku). Zmniejszyła się z kolei liczba rodzin i osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie (z odpowiednio 463 i 980 osób w 2017 r. do odpowiednio 389 i 813 w 2019 r.).

W analizowanym okresie spadała również liczba rodzin i osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pieniężne (z odpowiednio 418 i 862 w 2017 r. do odpowiednio 350 i 723 w 2019 r.), natomiast stale rosła liczba osób w rodzinach pobierających świadczenie niepieniężne (z 368 w 2017 r. do 390 w 2019 r.).

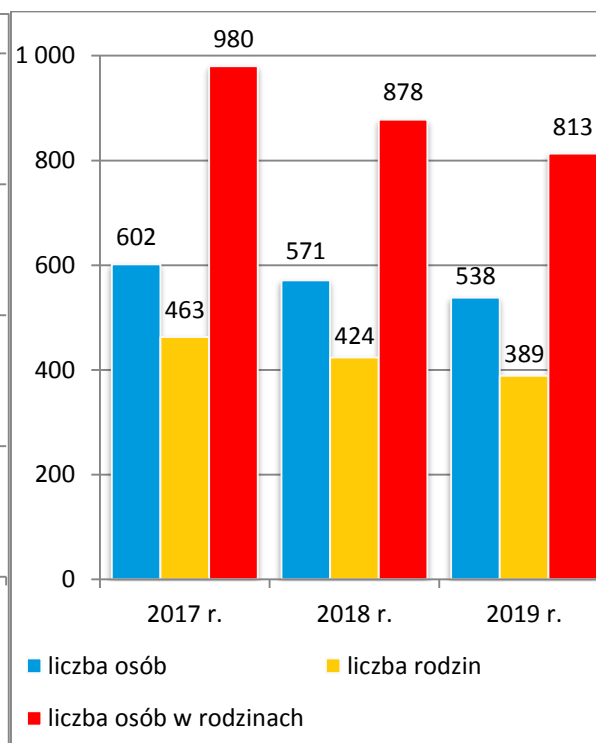
W latach 2017-2019 liczba osób, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy, stale rosła (509 w 2017 r., 521 w 2018 r., 538 w 2019 r.).

Poniższe wykresy przedstawiają dane szczegółowe na temat korzystających z pomocy społecznej w gminie.

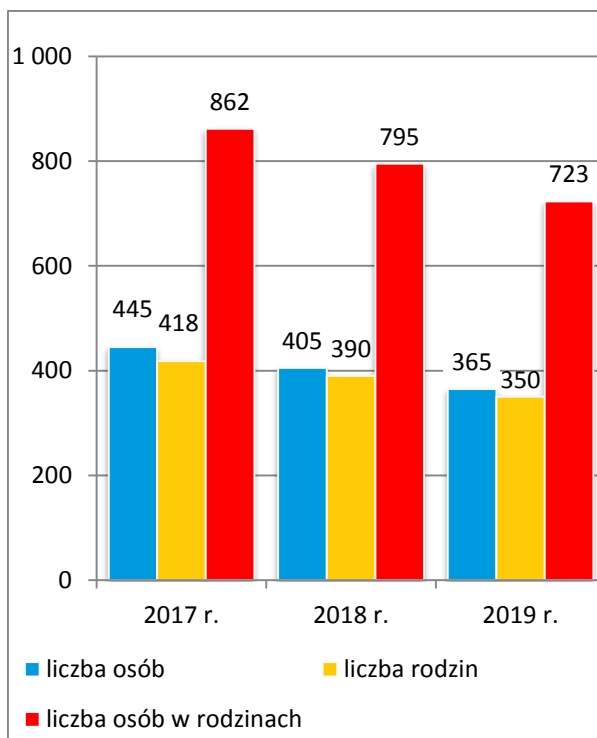
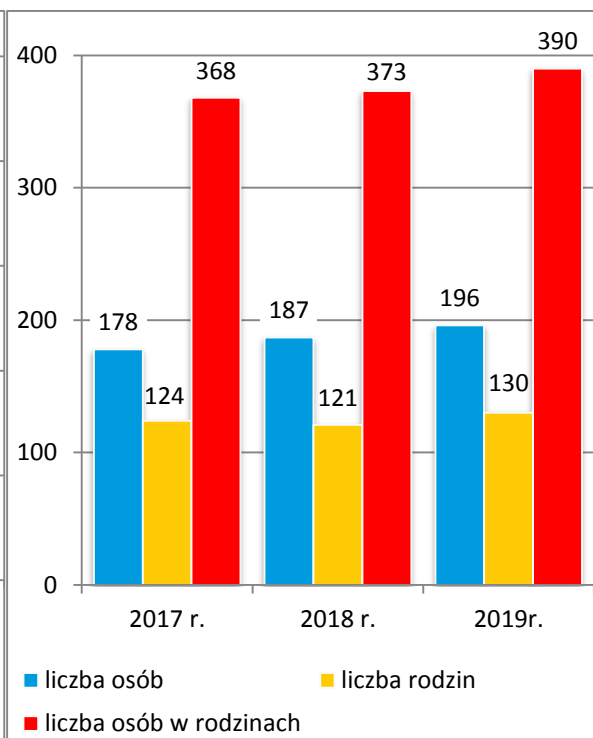
Wykres 26. Osoby w gminie, którym w latach 2017-2019 udzielono pomocy i wsparcia

Wykres 27. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie

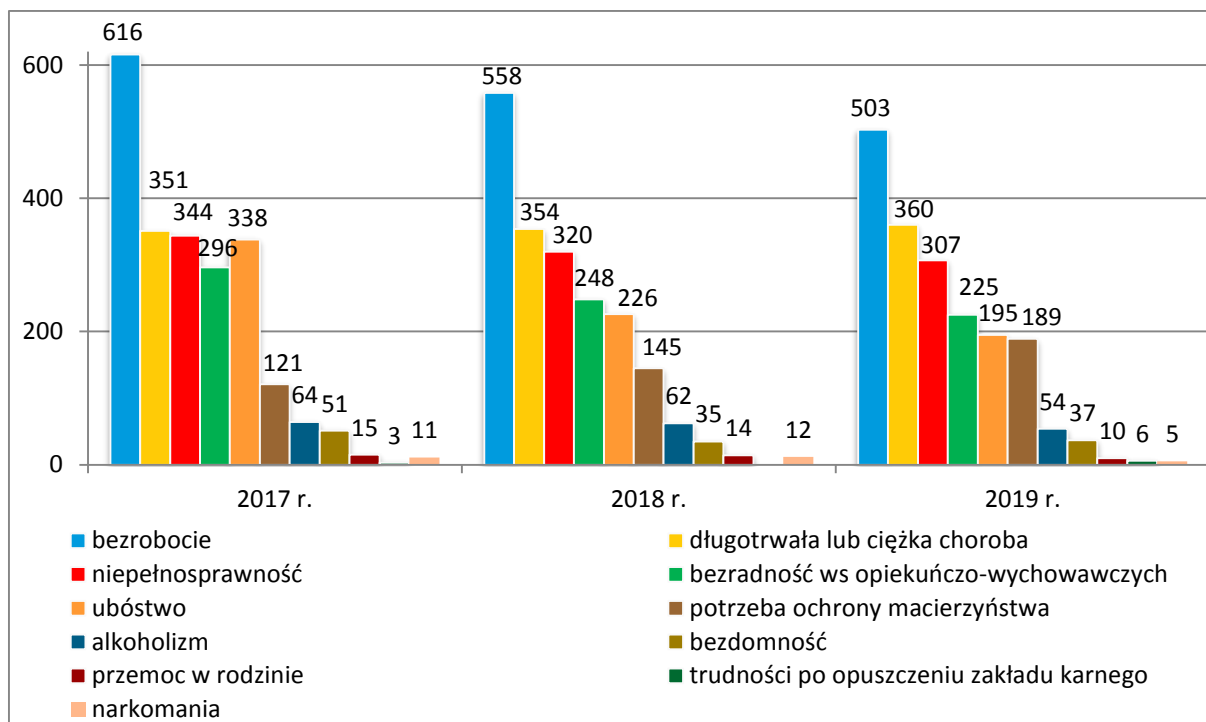

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim.

Wykres 28. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie pieniężne**Wykres 29. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie niepieniężne**

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim.

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia OPS w latach 2017-2019 najliczniejsze grupy stanowiły rodziny doświadczające bezrobocia, zmagające się z niepełnosprawnością oraz długotrwałą lub ciężką chorobą. Licznie korzystały ze świadczeń pomocy społecznej także rodziny wymagające ochrony macierzyństwa oraz z powodu ogólnie rozumianego ubóstwa, a także bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 30. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 (liczba osób w rodzinach)

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim.

W latach 2017-2019 spadła liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną z głównych powodów przyznawania świadczeń w gminie, tj. bezrobocia (z 616 w 2017 r. do 503 w 2019 r.), niepełnosprawności (z 344 w 2017 r. do 307 w 2019 r.), bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego (z 296 w 2017 r. do 225 w 2019 r.) oraz ubóstwa (z 338 w 2017 r. do 195 w 2019 r.). Jednocześnie wzrosła liczba świadczeniobiorców wymagających ochrony macierzyństwa lub wielodzietności (z 121 w 2017 r. do 185 w 2019 r.) oraz dotkniętych długotrwałą lub ciężką chorobą (z 351 w 2017 r. do 360 w 2019 r.)

Świadczenia pomocy społecznej udzielane przez OPS mają głównie charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez OPS w latach 2017-2019

formy świadczeń		liczba osób			kwota świadczeń			
		2017 r.	2018 r.	2019 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	
pieniężne	zasiłek stały	109	105	109	515.396	489.740	563.272	
	zasiłek okresowy	293	273	236	405.689	399.886	346.993	
	zasiłek celowy	346	305	268	228.143	199.013	173.492	
niepieniężne	posiłek	139	151	159	79.883	100.987	93.896	
	schronienie	5	0	8	3570	0	13.431	
	ubranie	0	0	0	0	0	0	
	sprawienie pogrzebu	1	0	2	1.463	0	5 987	
usługi	odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	31	32	32	746.621	858.009	944.924	
	usługi opiekuńcze	35	35	35	165.544	236.410	272.867	
	specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	
	specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi	6	2	0	60.938	9427	0	
	poradnictwo specjalistyczne	0*	0*	0*	X	X	X	
	praca socjalna	331*	269*	264*	X	X	X	
	interwencja kryzysowa	0*	0*	0*	X	X	X	
	kontrakt socjalny	34	32	36	X	X	X	
	projekt socjalny	0	0	0	X	X	X	
	indywidualne programy pomocy	indywidualny program wychodzenia z bezdomności	0	0	0	X	X	X
		indywidualny program zatrudnienia socjalnego (CIS)	0	0	0	X	X	X
	wspieranie rodziny i piecza	wspieranie rodziny przez asystenta rodziny (liczba asystentów rodziny)	42* (2)	39* (2)	32* (2)	X	X	X
		odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (w zł)	94.956	68.972	125.080	X	X	X

*liczba rodzin

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim.

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielaną formą pomocy w latach 2017-2019 był zasiłek celowy. Jest on przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, obuwia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, opłat za gaz, energię, wodę i czynsz, a także kosztów pogrzebu. W latach 2017-2019 liczba osób nim objętych zmniejszała się z roku na rok (z 346 w 2017 r. do 268 w 2019 r.).

Dominujący rodzaj pomocy niepieniężnej stanowił z kolei posiłek, który był wsparciem udzielanym głównie dzieciom w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” realizowanego w latach 2017-2018 oraz „Posiłek w szkole i w domu” w 2019 r. Nowy program na lata 2019-2023 zakłada wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. W ramach Programu dofinansowane są także posiłki dowożone osobom dorosłym, w tym osobom niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), niebędącym w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku. W latach 2017-2019 liczba osób objętych posiłkiem zwiększała się z roku na rok (139 w 2017 r., 151 w 2018 r., 159 w 2019 r.).

Ważną formą wsparcia niepieniężnego było pokrywanie kosztów pobytu mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej – gmina pokrywała koszt pobytu w domu pomocy społecznej za ponad 30 osób w każdym roku (31 w 2017 r., po 32 osoby w latach 2018-2019). Odpłatność za pobyt osób w domach pomocy społecznej jest najwyższą pozycją w wydatkach gminy na zadania pomocy społecznej.

Wśród usług najistotniejszą rolę odgrywała praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych

i tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W latach 2017-2019 liczba rodzin, które objęto pracą socjalną, stale zmniejszała się (331 w 2017 r., 269 w 2018 r., 264 w 2019 r.). Praca socjalna, realizowana w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim, oparta była o zasadę partnerstwa oraz współpracę i współdziałanie instytucji i organizacji pozarządowych działających na polu pomocy społecznej, kultury, edukacji. Działania pracowników socjalnych ukierunkowano na zmianę życia osób korzystających z pomocy, jak również oczekiwano trwałej zmiany w środowisku i podwyższenia jakości życia tych osób i rodzin. Pracę socjalną prowadzono przy użyciu instrumentów aktywnej integracji w oparciu o ocenę i diagnozę sytuacji osób i rodzin.

W latach 2017-2019 ważną formą wsparcia były również usługi opiekuńcze, którymi w każdym roku objęto taką samą liczbę osób (po 35).

W analizowanym okresie Ośrodek realizował również zadania z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej. Liczba rodzin pozostających pod opieką asystenta rodziny stale zmniejszała się (z 42 w 2017 r. do 32 w 2019 r.). Z rodzinami pracowało 2 asystentów; zajmowali się m.in. udzielaniem pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, wychowawczych, psychologicznych w rodzinie, wspieraniem społecznej aktywności rodzin, podejmowaniem działań interwencyjnych i zaradczych w razie potrzeby.

Gmina ponosiła także odpłatność za pobyt dzieci z gminy w pieczy zastępczej. W 2017 roku w pieczy zastępczej przebywało 30 dzieci (22 w rodzinach zastępczych i 8 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych), w 2018 roku – 16 dzieci (13 w rodzinach i 3 w placówkach), a w 2019 roku – 19 dzieci (16 w rodzinach i 3 w placówkach).

W latach 2017-2019 OPS realizował również zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, będąc odpowiedzialnym za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a także delegując do niego swoich pracowników.

W gminie realizowany był także rządowy program pomocy dla rodzin wielodzietnych. Koordynacją jego realizacji zajmuje się OPS, który wydaje uprawnionym Karty Dużej Rodziny. W 2018 roku wydano 79 kart dla 14 rodzin, a w 2019 roku 453 karty dla 161 rodzin. Tak znaczny wzrost jest skutkiem zmian w ustawie, zgodnie z którymi od 2019 roku o Kartę Dużej Rodziny mogą się ubiegać również rodzice, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej trójkę dzieci

bez względu na ich aktualny wiek. W gminie realizowany był także Program „Kamieńskiej Karty Dużej Rodziny” (od 2013 r.), którego celem jest promowanie i wspieranie rodzin wielodzietnych.

W latach 2017-2019 Ośrodek realizował także zadanie wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, przyznając świadczenia wychowawcze na łączną kwotę odpowiednio: 7.566.368, 6.974.505 i 9.295.604 zł. W 2019 roku liczba przyznanych świadczeń wzrosła do 18.446 (15.035 w 2017 r., 13.797 w 2018 r.), co wynika ze zmiany przepisów, które od 1 lipca 2019 roku umożliwiły pobieranie świadczenia również na pierwsze dziecko w rodzinie.

W latach 2017-2019 OPS zajmował się również przyznawaniem świadczeń rodzinnych, których ogólna liczba zmniejszała się z roku na rok (z 20.976 w 2017 r. do 20.319 w 2019 r.), podobnie jak liczba wypłaconych zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków (z 14.565 w 2017 r. do 13.850 w 2019 r.) Jednocześnie wahanom ulegała liczba wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych (5.187 w 2017 r., 5.088 w 2018 r., 5.258 w 2019 r.).

Dane szczegółowe na temat przyznanych w gminie świadczeń rodzinnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2017-2019

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych			
liczba świadczeń	14.565	14.263	13.850
zasiłek pielęgnacyjny			
liczba świadczeń	5.187	5.088	5.258
świadczenia pielęgnacyjne			
liczba świadczeń	580	584	620
specjalny zasiłek opiekuńczy			
liczba świadczeń	179	145	165
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka			
liczba świadczeń	79	83	87
świadczenie rodzicielskie			
liczba świadczeń	386	342	339
ogółem			
liczba świadczeń	20.976	20.505	20.319
zasiłek dla opiekuna			
liczba świadczeń	170	131	86

jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000 zł

liczba świadczeń	0	0	2
------------------	---	---	---

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim.

W analizowanym okresie OPS przyznawał również zasiłek dla opiekunów osób niepełnosprawnych. Przysługuje on osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku w związku z wygaśnięciem z mocy prawa (na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 1548) decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W latach 2017-2019 OPS wypłacił odpowiednio 170, 131 i 86 zasiłków dla opiekuna na łączną kwotę odpowiednio 88.400, 69.269 i 53.320 zł.

W 2019 roku Ośrodek przyznał 2 jednorazowe świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie to przyznawane jest w oparciu o art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, wynosi 4.000 zł i jest finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa.

Kolejną formę pomocy udzielanej przez OPS stanowiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które służą wsparciu osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. W latach 2017-2019 liczba rodzin, którym przyznano tę pomoc, zmniejszała się z roku na rok (ze 127 w 2017 r. do 100 w 2019 r.), podobnie jak liczba świadczeń (z 2.295 w 2017 r. do 1.936 w 2019 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2017-2019

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	127	114	100
liczba przyznanych świadczeń	2.295	2.141	1.936
łączna kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	838.247	796.815	736.757

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim.

W latach 2017-2019 w gminie organizowano również prace społecznie-użyteczne, adresowane do osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. W 2017 roku w ramach tego instrumentu rynku pracy zatrudniono 6 klientów pomocy społecznej, a w latach 2018-2019 po 5. Świadczyli oni prace m.in. w gminnych placówkach oświatowych oraz Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej w Kamieniu Pomorskim.

Pomoc społeczna polega również na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Obejmuje ona zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. W gminie Kamień Pomorski, oprócz Ośrodka Pomocy Społecznej, znajduje się Ogrzewalnia dla bezdomnych, a także prowadzona przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Placówka Wsparcia Dziennego. W mieście swoją siedzibę mają również Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, a także prowadzony przez powiat kamieński Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz inne instytucje prowadzone przez powiat kamieński i organizacje pozarządowe; wśród nich m.in. Środowiskowy Dom Samopomocy i Warsztaty Terapii Zajęciowej organizowane przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną.

Dane szczegółowe na temat instytucji wsparcia w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Instytucje wsparcia w gminie

nazwa i adres instytucji	zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta
Ogrzewalnia dla bezdomnych w Kamieniu Pomorskim , ul. Wolińska 7a, 72-400 Kamień Pomorski	Zakres oferowanych usług: schronienie, ciepłe napoje, pomoc socjalna Kategoria klienta: osoby bezdomne
Placówka Wsparcia Dziennego w Benicach , Benice 34, 72-400 Kamień Pomorski	Zakres oferowanych usług: pomoc w odrabianiu lekcji, zajęcia rozwijające zainteresowania, wsparcie psychologiczne i pedagogiczne Kategoria klienta: dzieci i młodzież z rodzin patologicznych i zagrożonych
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim , ul. Wolińska 7b, 72-400 Kamień Pomorski	Zakres oferowanych usług: realizacja zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej, rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji społecznej oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Kategoria klienta: mieszkańcy powiatu

<p>Środowiskowy Dom Samopomocy w Kamieniu Pomorskim, ul. Garncarska 4, 72-400 Kamień Pomorski</p>	<p>Zakres oferowanych usług: placówka wsparcia dziennego, aktywizacja społeczna i fizyczna, integracja ze społecznością, wsparcie dla rodzin Kategoria klienta: osoby przewlekle psychicznie chore, z upośledzeniem umysłowym i zaburzeniami czynności psychicznych</p>
<p>Dom Pomocy Społecznej w Śniatowie, Śniatowo 17, 72-400 Kamień Pomorski</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców Kategoria klienta: osoby przewlekle somatycznie chore</p>
<p>Warsztaty Terapii Zajęciowej w Kamieniu Pomorskim, ul. Garncarska 4, 72-400 Kamień Pomorski</p>	<p>Zakres oferowanych usług: rehabilitacja społeczna i zawodowa, zajęcia terapeutyczne Kategoria klienta: osoby z niepełnosprawnościami</p>
<p>Punkt Konsultacyjno-Szkoleniowy w Kamieniu Pomorskim, ul. Garncarska 4, 72-400 Kamień Pomorski</p>	<p>Zakres oferowanych usług: pomoc psychologiczna Kategoria klienta: osoby w kryzysie, doświadczające przemocy, bezradności; bezdomne, uzależnione</p>
<p>Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kamieniu Pomorskim, ul. Wolińska 7, 72-400 Kamień Pomorski</p>	<p>Zakres oferowanych usług: wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, pomoc psychologiczno-pedagogiczna, logopedyczna, wspieranie wychowawczej funkcji rodziny, pomoc nauczycielom w podwyższaniu efektywności procesu nauczania Kategoria klienta: dzieci, młodzież, pedagodzy, nauczyciele</p>

Źródło danych: Urząd Miejski w Kamieniu Pomorskim.

Mieszkańcy mają również możliwość korzystania z oferty instytucji udzielających wsparcia poza gminą. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Instytucje udzielające wsparcia poza gminą, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy

nazwa i adres instytucji	zakres oferowanych usług oraz kategoria klienta
<p>Placówka Opiekuńczo Wychowawcza w Lubinie, Lubin ul. Główna 44, 72-500 Międzyzdroje</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa placówka socjalizacyjna; zaspakajanie podstawowych potrzeb emocjonalnych dzieci, praca na rzecz powrotu dziecka do rodziny, podtrzymywanie więzi z rodzicami, troska o zdrowie i rozwój fizyczny, psychiczny i poznawczy dzieci, przygotowanie do samodzielnego życia Kategoria klienta: dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej</p>
<p>Placówka Opiekuńczo Wychowawcza w Wiselce, ul. Leśna 4, 72-513 Wiselka</p>	<p>Zakres oferowanych usług: całodobowa placówka socjalizacyjna; zaspakajanie podstawowych potrzeb emocjonalnych dzieci, praca na rzecz powrotu dziecka do rodziny, podtrzymywanie więzi z rodzicami, troska o zdrowie i rozwój fizyczny, psychiczny i poznawczy dzieci, przygotowanie do samodzielnego życia Kategoria klienta: dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej</p>
<p>Dom Wczasów Dziecięcych w Międzyzdrojach, ul. Leśna 24, 72-500 Międzyzdroje</p>	<p>Zakres oferowanych usług: organizacja i prowadzenie turnusów dydaktyczno-wypoczynkowych, tzw. „Zielone Szkoły”, turnusy integracyjne, zimowiska i kolonie Kategoria klienta: dzieci i młodzież szkolna</p>
<p>Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Białogardzie, ul. Grunwaldzka 49, 78-200 Białogard</p>	<p>Zakres oferowanych usług: zapewnianie schronienia ofiarom przemocy, udzielenie pomocy psychologicznej i prawnej, zabezpieczenie potrzeb bytowych i opieki medycznej Kategoria klienta: osoby doświadczające przemocy i pokrzywdzone przestępstwem</p>
<p>Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Szczecinie, ul. Dąbrowskiego 4, 72-600 Świnoujście</p>	
<p>Ośrodek Pomocy i Terapii dla bezdomnych „Hostel św. Franciszka” w Wolinie, ul. Zamkowa 19, 72-510 Wolin</p>	<p>Zakres oferowanych usług: schronienie, nocleg, gorący posiłek, opieka duszpasterska, pomoc socjalna i medyczna Kategoria klienta: osoby bezdomne</p>
<p>Schronisko dla osób bezdomnych „Markot” w Łagiewnikach, Łagiewniki 1, 72-315 Resko</p>	
<p>Schronisko „Diogenes” w Rynowie, Rynowo 27, 73-150 Łobez</p>	

Źródło danych: Ośrodek Pomocy Społecznej, Starostwo Powiatowe i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim.

13. AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA

Przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form jego aktywności są organizacje pozarządowe. Stanowią grupę podmiotów funkcjonujących w sferze ekonomii społecznej, która poprzez działalność ekonomiczną i pożytku publicznego służy integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej oraz rozwojowi lokalnemu.

Organizacje pozarządowe pełnią istotną rolę nie tylko w konsolidacji społeczności lokalnej, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

Współpraca samorządu lokalnego z podmiotami należącymi do sektora pozarządowego nie tylko pozwala skuteczniej i efektywniej działać na rzecz rozwoju oraz poprawy warunków i jakości życia mieszkańców, lecz również umożliwia istotne odciążenie sektora publicznego w realizacji zadań.

W gminie Kamień Pomorski funkcjonuje ponad 50 organizacji pozarządowych. Samorząd gminy posiada uchwalany corocznie program współpracy Gminy Kamień Pomorski z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, o których mowa w art.3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w oparciu o który ma możliwość podejmowania z nimi współpracy w różnych formach finansowych i pozafinansowych.

W 2019 roku na realizację zadań publicznych przeznaczono 235.000 zł. Dotację w tej kwocie otrzymały łącznie stowarzyszenia i kluby sportowe na realizację zadań profilaktycznych w ramach popularyzacji sportu i rekreacji fizycznej. Ponadto gmina przyznała dodatkowe środki dla: Stowarzyszenia Uniwersytet Trzeciego Wieku, Stowarzyszenia Zespół Ludowy „Stawnianki”, Oddziału Rejonowego Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów oraz Młodzieżowego Klubu Żeglarskiego „Opti”. W ramach tych działań wspierano m.in.

działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym, upowszechnianie kultury i sztuki oraz promocję zdrowia.

Współpraca gminy Kamień Pomorski z organizacjami pozarządowymi obejmowała również zlecenie organizacjom zadań w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Zlecenia dotyczyły prowadzenia Środowiskowego Domu Samopomocy w Kamieniu Pomorskim, a także dożywiania uczniów w szkołach – otrzymało je Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną. Z kolei zadanie prowadzenia Placówki Wsparcia Dziennego w Benicach przypadło Towarzystwu Przyjaciół Dzieci.

Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego w gminie.

Tabela 15. Organizacje pozarządowe w gminie

lp.	nazwa organizacji	adres organizacji
1.	Towarzystwo Miłośników Ziemi Kamieńskiej	ul. Wolińska 9, 72-400 Kamień Pomorski
2.	Stowarzyszenie „Nasza Gmina – Nasza Ojczyzna”	Stawno 17/1, 72-400 Kamień Pomorski
3.	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Wrzosowo	Wrzosowo 37, 72-400 Kamień Pomorski
4.	Stowarzyszenie „Rozwarowo Razem”	Rozwarowo 9 72-400 Kamień Pomorski
5.	Stowarzyszenie „Przyjaciele Strzeżewa”	Strzeżewo 10 72-400 Kamień Pomorski
6.	Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi Kamieńskiej „Aktywne Wieś-niaki”	Jarszewo 29a, 72-400 Kamień Pomorski
7.	Stowarzyszenie Kulturalny Kamień	ul. Kopernika 26/61, 72-400 Kamień Pomorski
8.	Stowarzyszenie Zespół Ludowy „Stawnianki”	Stawno 3a, 72-400 Kamień Pomorski
9.	Stowarzyszenie „Kamieńska Aktywna Młodzież”	ul. Gryfitów 11/4, 72-400 Kamień Pomorski
10.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Zarząd Oddziału Rejonowego w Kamieniu Pomorskim	ul. Kościuszki 3a, 72-400 Kamień Pomorski
11.	Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Policyjnych, Koło w Kamieniu Pomorskim	ul. Żwirki i Wigury, 72-400 Kamień Pomorski
12.	Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Kamieniu Pomorskim	ul. Szczecińska 14/2, 72-400 Kamień Pomorski

13.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Zachodniopomorski Oddział Regionalny w Szczecinie	ul. Jarowita 2, 70-510 Szczecin
14.	Stowarzyszenie „Sercem dla Regionu	Jarszewo 33, 72-400 Kamień Pomorski
15.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Koło w Kamieniu Pomorskim	ul. Kopernika 26, pok. 110, 72-400 Kamień Pomorski
16.	Polski Związek Niewidomych Okręg Zachodniopomorski, Oddział w Kamieniu Pomorskim	ul. Kościuszki 3a, 72-400 Kamień Pomorski
17.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie, Koło w Kamieniu Pomorskim	ul. Garncarska 4, 72-400 Kamień Pomorski
18.	Stowarzyszenie Kobiet Po Mastektomii „Kamieńskie Amazonki”	ul. Kościuszki 3a, 72-400 Kamień Pomorski
19.	Związek Inwalidów Wojennych RP Oddział w Kamieniu Pomorskim	ul. Kościuszki 3a, 72-400 Kamień Pomorski
20.	Związek Kombatantów R.P. i Byłych Więźniów Politycznych, Zarząd Koła Międzygminnego w Kamieniu Pomorskim	ul. Kościuszki 3, 72-400 Kamień Pomorski
21.	Związek Sybiraków, Koło Terenowe w Kamieniu Pomorskim	ul. Szpitalna 13, 72-400 Kamień Pomorski
22.	Caritas Polska – Zespół w Kamieniu Pomorskim	pl. Katedralny 8, 72-400 Kamień Pomorski
23.	Kamieńskie Stowarzyszenie Trzeźwości „Opoka	ul. Kościuszki 3a, 72-400 Kamień Pomorski
24.	Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana”, Oddział Miejski w Kamieniu Pomorskim	pl. Katedralny 8, 72-400 Kamień Pomorski
25.	Zachodniopomorskie Stowarzyszenie Osób Wspierających Życie Wolne od Narkotyków „Szansa”	Pl. Katedralny 7, 72-400 Kamień Pomorski
26.	Zachodniopomorski Związek Stowarzyszeń Abstynenckich	ul. T. Kościuszki 3a, 72-400 Kamień Pomorski
27.	Kamieńska Organizacja Turystyczna	ul. Słowackiego 1, 72-400 Kamień Pomorski
28.	Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Szczecinie, Koło Miejsko-Gminne w Kamieniu Pomorskim	ul. Kościuszki 3a, 72-400 Kamień Pomorski
29.	Polski Związek Hodowców Gołębi Pocztowych oddział Międzyzdroje, sekcja Kamień Pomorski	
30.	Polski Związek Łowiecki, Koło Łowieckie „Jeleń”	ul. Willowa 14, 72-400 Kamień Pomorski

31.	Polski Związek Łowiecki, Koło Łowieckie „Żubr”	ul. Mieszka I 6a, 72-400 Kamień Pomorski
32.	Rodzinne Ogrody Działkowe	ul. T. Kościuszki 3a, 72-400 Kamień Pomorski
33.	Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Oddział w Kamieniu Pomorskim	ul. Wilków Morskich 4, 72-400 Kamień Pomorski
34.	Wojewódzki Związek Pszczelarski, Koło w Kamieniu Pomorskim	ul. Kościuszki 3a, 72-400 Kamień Pomorski
35.	Kamieński Klub Motoryzacyjny	Mokrawica 1, 72-400 Kamień Pomorski
36.	Stowarzyszenie Klub Sportowo- Wędkarski „Okoń”	ul. Jedności Narodowej 2/1, 72-400 Kamień Pomorski
37.	Stowarzyszenie na Rzecz Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Benicach	Benice 12, 72-400 Kamień Pomorski
38.	Miejsko-Gminny Ludowy Klub Sportowy „Gryf” Kamień Pomorski	ul. Wolińska 1, 72-400 Kamień Pomorski
39.	Klub Sportowy „Kamień Golf Club” w Grębowie	Grębowo 42, 72-400 Kamień Pomorski
40.	Klub Biegacza Kamień Pomorski	ul. Wolińska 9, 72-400 Kamień Pomorski
41.	Klub Karate „Tokaido”	ul. IV Pułku Piechoty 2, 72-400 Kamień Pomorski
42.	Stowarzyszenie Jacht Klub Kamień Pomorski	Aleja Mistrzów Żeglarstwa 2, 72-400 Kamień Pomorski
43.	Młodzieżowy Klub Żeglarski „Opti”	ul. Wilków Morskich 4, 72-400 Kamień Pomorski
44.	Powiatowy Klub Tenisa Ziemnego „Głaz Królewski”	ul. Wolińska 9, 72-400 Kamień Pomorski
45.	Uczniowski Klub Sportowy „Herkules” w Kamieniu Pomorskim	ul. Wolińska 9, 72-400 Kamień Pomorski
46.	Uczniowski Klub Sportowy „Wrzos” we Wrzosowie	Wrzosowo 37 72-400 Kamień Pomorski
47.	Uczniowski Klub Sportowy „Funbox” Kamień Pomorski	Jarszewo 29a, 72-400 Kamień Pomorski
48.	Uczniowski Klub Sportowy „OSP JAR – Jarszewo” w Jarszewie	Jarszewo 29a, 72-400 Kamień Pomorski
49.	Klub Tańca Sportowego „Focus” w Kamieniu Pomorskim	pl. Katedralny 5, 72-400 Kamień Pomorski
50.	Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorców	ul. Mieszka I 6a, 72-400 Kamień Pomorski
51.	Kamieńska Spółdzielnia Socjalna Warcisław	ul. Mieszka I 6a, 72-400 Kamień Pomorski

52. Ochotnicza Straż Pożarna w Jarszewie	Jarszewo 29, 72-400 Kamień Pomorski
53. Ochotnicza Straż Pożarna w Kukułowie	Kukułowo 19, 72-400 Kamień Pomorski
54. Ochotnicza Straż Pożarna w Rozwarowie	Rozwarowo 5, 72-400 Kamień Pomorski
55. Ochotnicza Straż Pożarna w Stawnie	Stawno 2, 72-400 Kamień Pomorski
56. Ochotnicza Straż Pożarna w Trzebieszewie	Trzebieszewo 13, 72-400 Kamień Pomorski
57. Ochotnicza Straż Pożarna we Wrzosowie	Wrzosowo 62, 72-400 Kamień Pomorski
58. Ochotnicza Straż Pożarna w Jarszewie	Jarszewo 29, 72-400 Kamień Pomorski

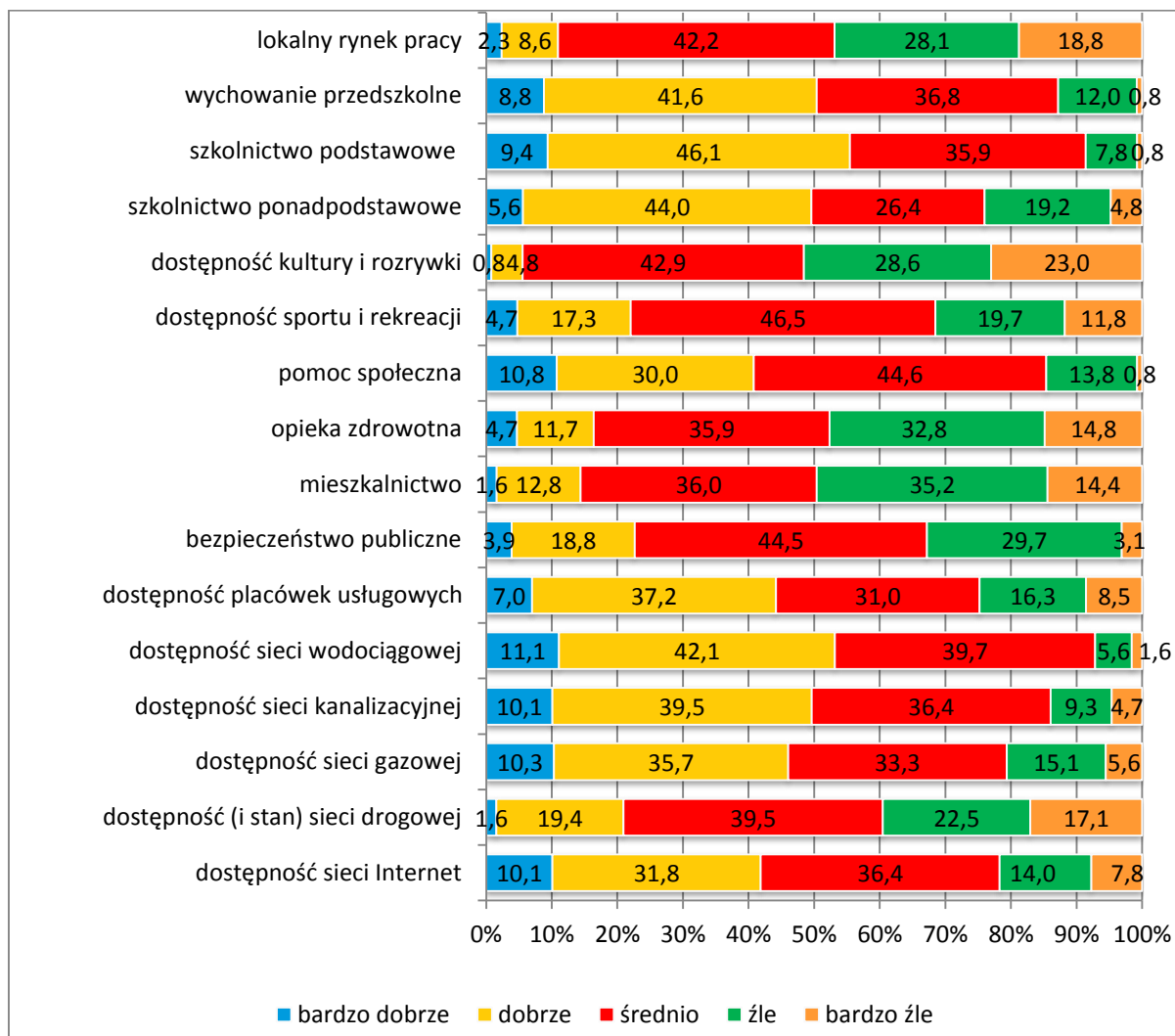
Źródło danych: Urząd Miejski w Kamieniu Pomorskim.

14. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH „PROBLEMY SPOŁECZNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM”

Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w gminie Kamień Pomorski posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków.

Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Burmistrza Miasta, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Miejskiego, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła. W sumie do analizy przedłożono 130 wypełnionych anonimowo ankiet.

W pierwszym pytaniu poproszono przedstawicieli środowiska lokalnego o ocenę warunków życia w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 31. Warunki życia w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

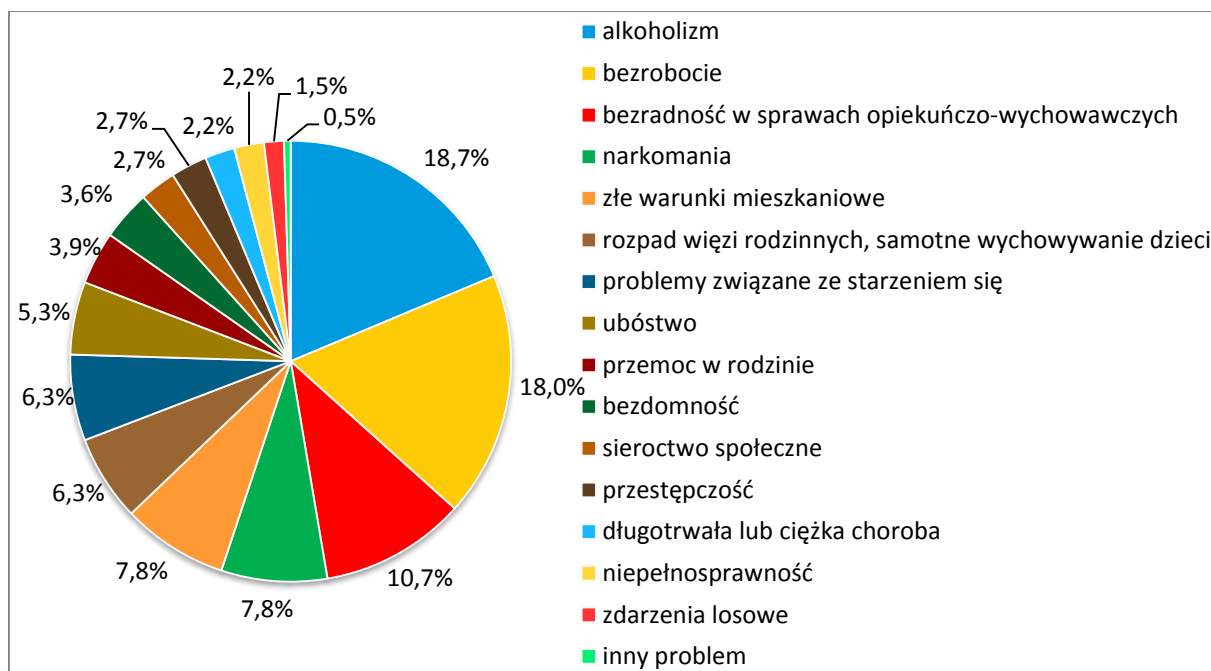
Analizując warunki życia w gminie, przedstawiciele środowiska lokalnego najlepiej ocenili dostępność szkolnictwa podstawowego (łącznie 55,5% ocen dobrych i bardzo dobrych), sieci wodociągowej (w sumie 53,2% ocen dobrych i bardzo dobrych), wychowania przedszkolnego (łącznie 50,4% ocen dobrych i bardzo dobrych) oraz szkolnictwa ponadpodstawowego i sieci kanalizacyjnej (w sumie po 49,6% ocen dobrych i bardzo dobrych).

Najgorzej ankietowani ocenili natomiast dostępność kultury i rozrywki (łącznie 51,6% ocen złych i bardzo złych), sytuację mieszkaniową (w sumie 49,6% ocen złych i bardzo złych), lokalny rynek pracy (łącznie 46,9% ocen złych i bardzo

złych) oraz dostęp do opieki zdrowotnej (w sumie 47,6% ocen złych i bardzo złych).

W kolejnym pytaniu zapytano badanych o problemy, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 32. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

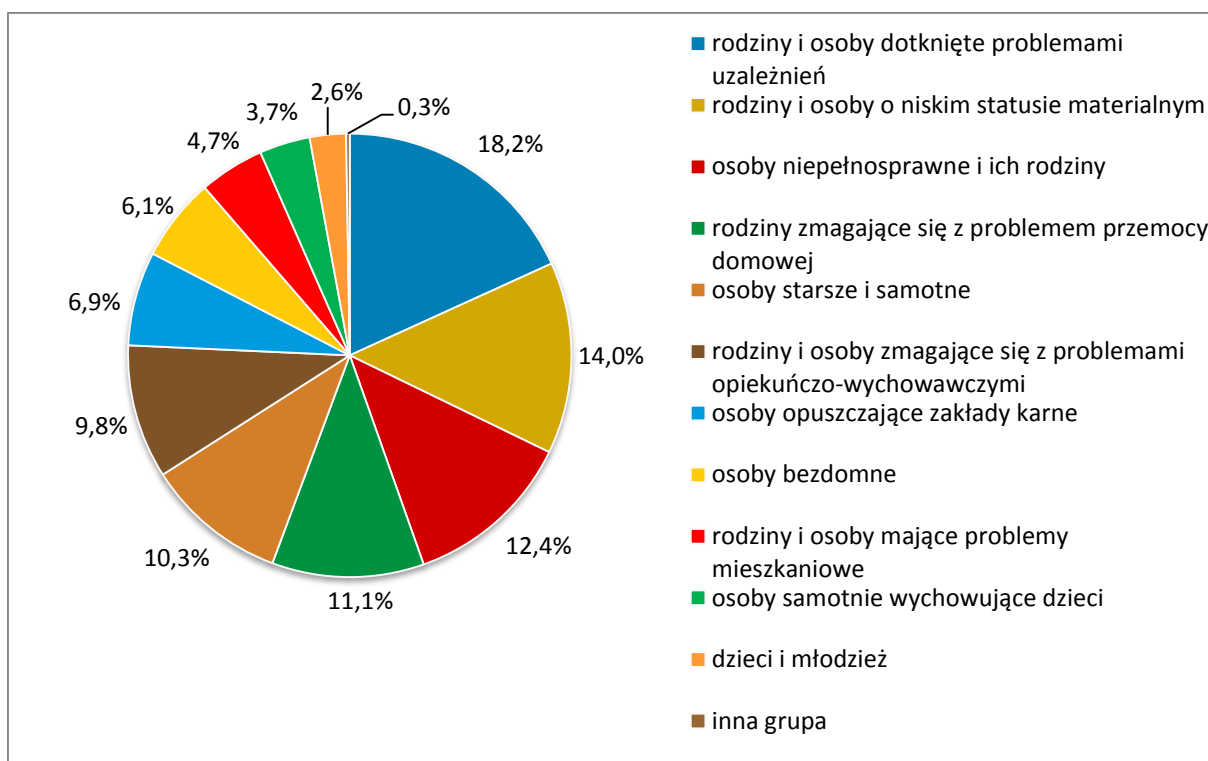

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Za problemy, który najczęściej dotykają mieszkańców gminy, respondenci uznali alkoholizm (18,7%) i bezrobocie (18%), a także bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, zaniedbanie dzieci (10,7%).

Odpowiadając na następane pytanie, ankietowali identyfikowali grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 33. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie

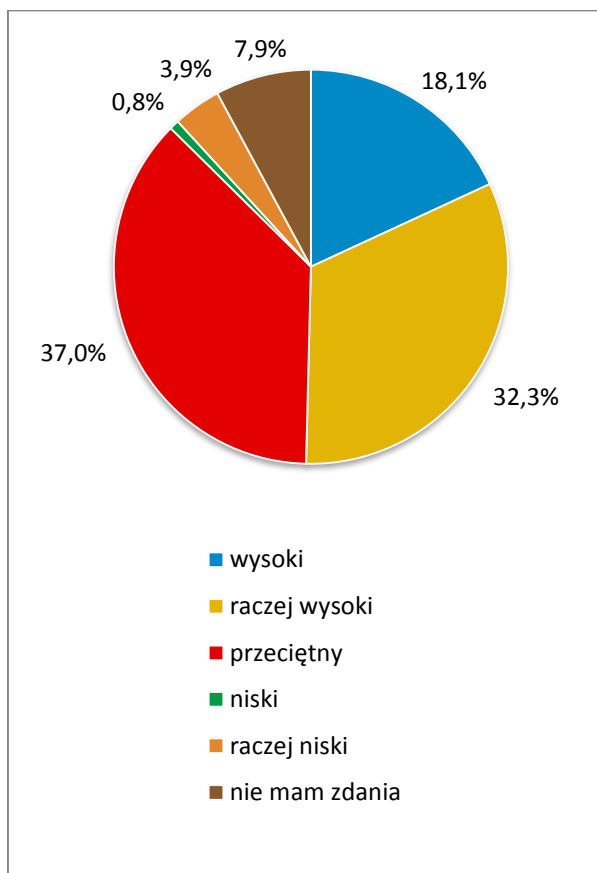

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

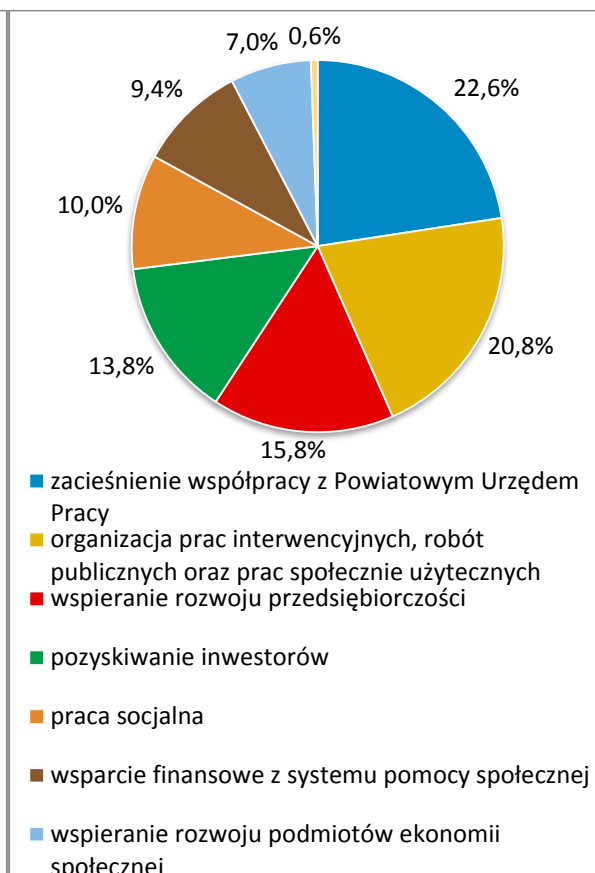
Najwięcej badanych stwierdziło, że najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym są rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień (18,2%), a także rodziny i osoby o niskim statusie materialnym (14%), osoby niepełnosprawne i ich rodziny (12,4%) oraz rodziny zmagające się z problemem przemocy domowej (11,1%).

W kolejnych pytaniach poproszono badanych o opinię na temat poziomu bezrobocia w gminie oraz wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób nim dotkniętych. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 34. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?

Wykres 35. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?

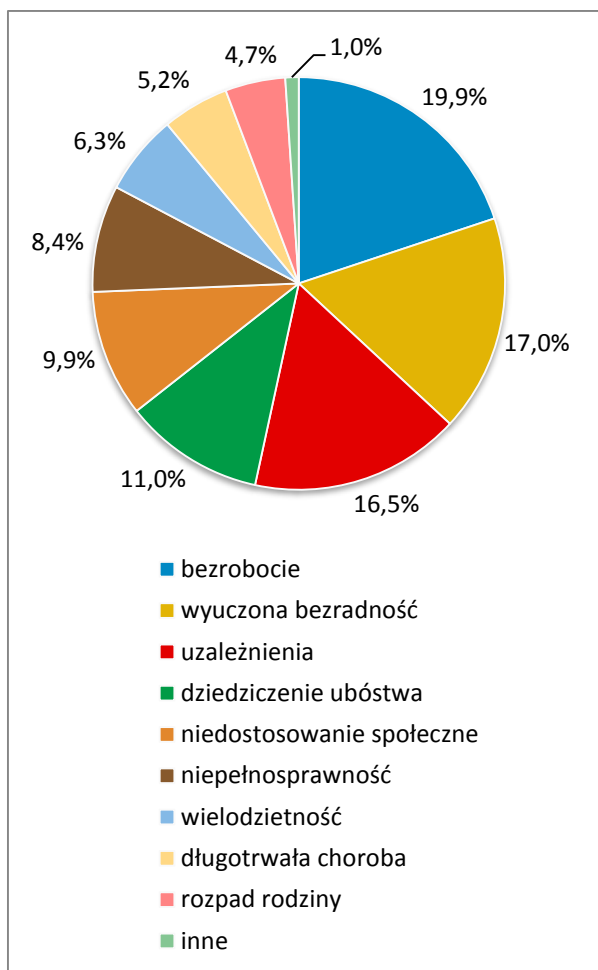
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii większości ankietowanych (łącznie 50.4%) poziom bezrobocia w gminie jest raczej wysoki i wysoki. Jednocześnie zdaniem 37% badanych jest on przeciętny (37%).

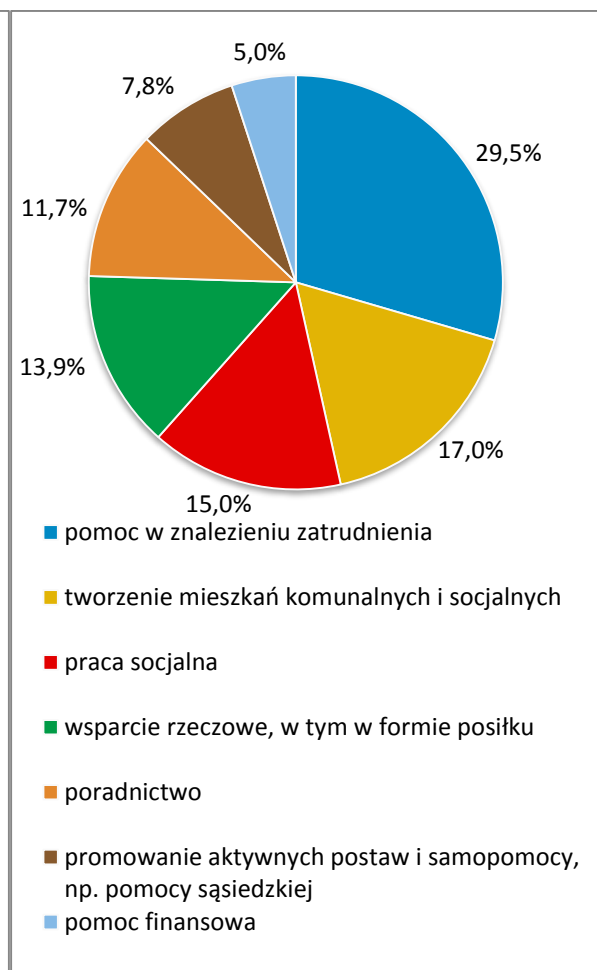
Wśród działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób pozostających bez pracy, respondenci najczęściej wymieniali: zacieśnianie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w celu umożliwienia osobom bezrobotnym (poprzez świadczenie poradnictwa oraz organizowanie stażu, kursów i szkoleń; 22,6%), organizowanie prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych (20,8%) i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości (15,8%).

W odpowiedzi na następane pytania ankietowani wskazali przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy oraz przedstawili propozycje działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób nim dotkniętych. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 36. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?

Wykres 37. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?

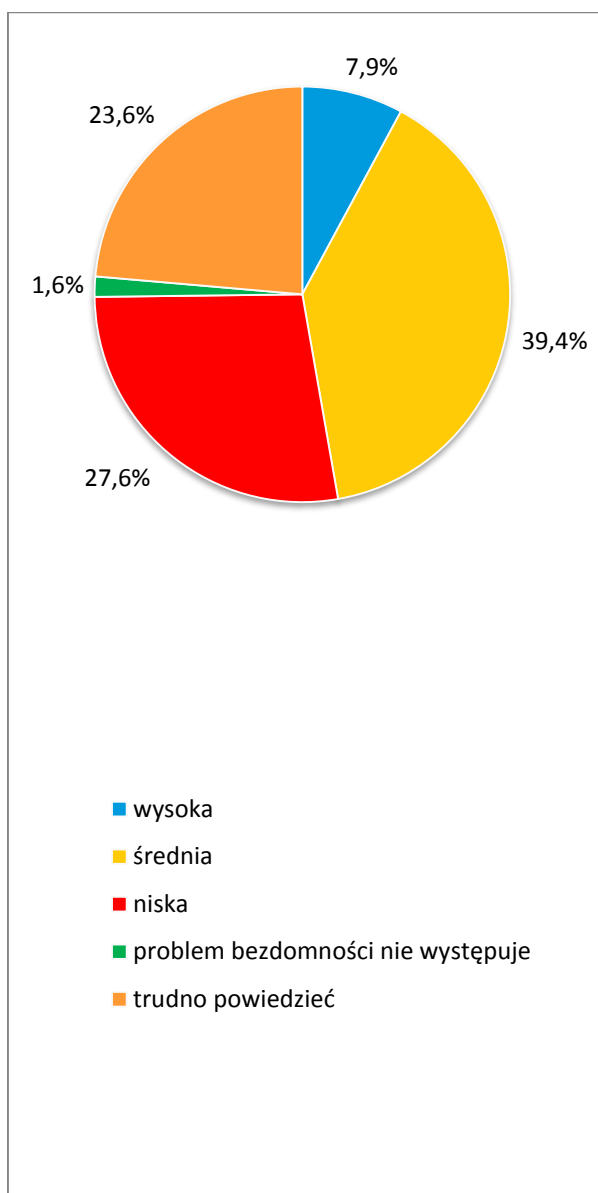
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wśród przyczyn popadania mieszkańców gminy w ubóstwo, ankietowani najczęściej wskazywali bezrobocie (19,9%), wyuczoną bezradność (17%) oraz uzależnienia (16,5%).

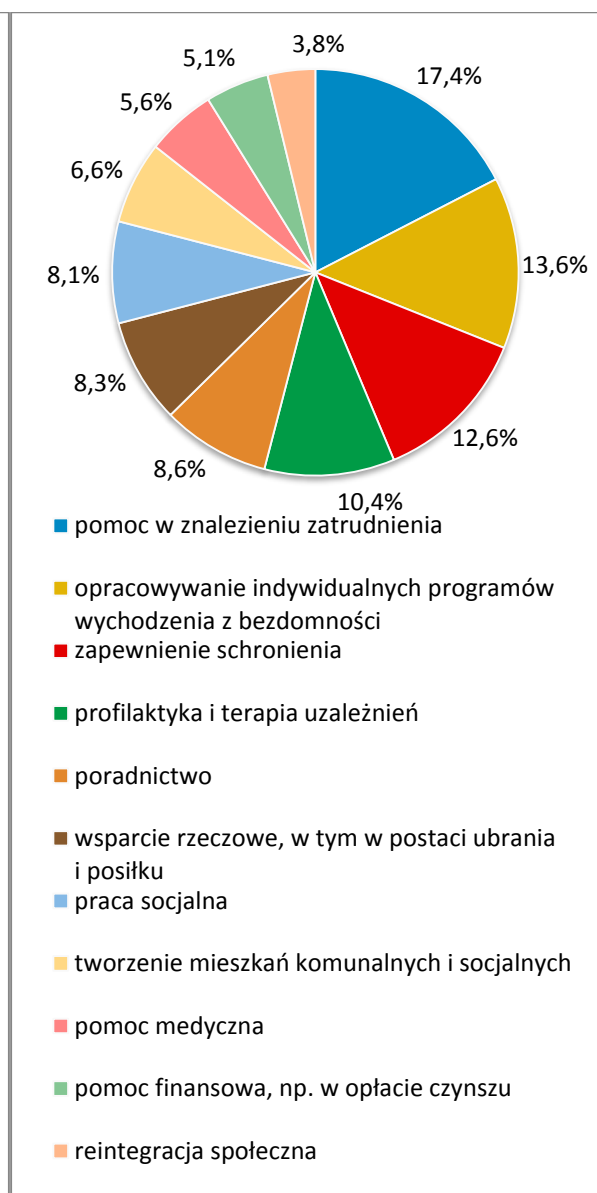
Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać problemowi ubóstwa, należałoby przede wszystkim udzielać pomocy w znalezieniu zatrudnienia (29,5%), tworzyć mieszkania komunalne i socjalne (17%) oraz prowadzić pracę socjalną (15%).

W kolejnych pytaniach została podjęta kwestia bezdomności – poproszono badanych o opinię na temat skali tego problemu w gminie oraz wskazanie działań, które przyniosłyby największą skuteczność w jego zapobieganiu i rozwiązywaniu. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 38. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?

Wykres 39. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?

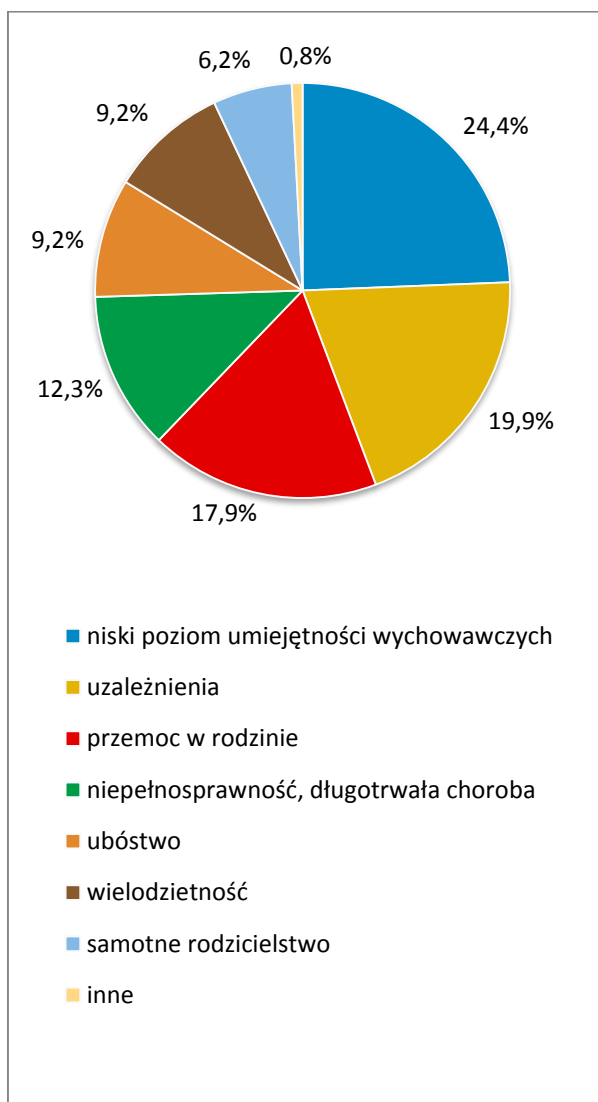
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Najwięcej respondentów (39,4%) stwierdziło, że skala bezdomności w gminie jest średnia. Jednocześnie zdaniem 27,6% ankietowanych jest ona niska, a 23,6% badanych nie miało zdania w kwestii skali bezdomności w gminie.

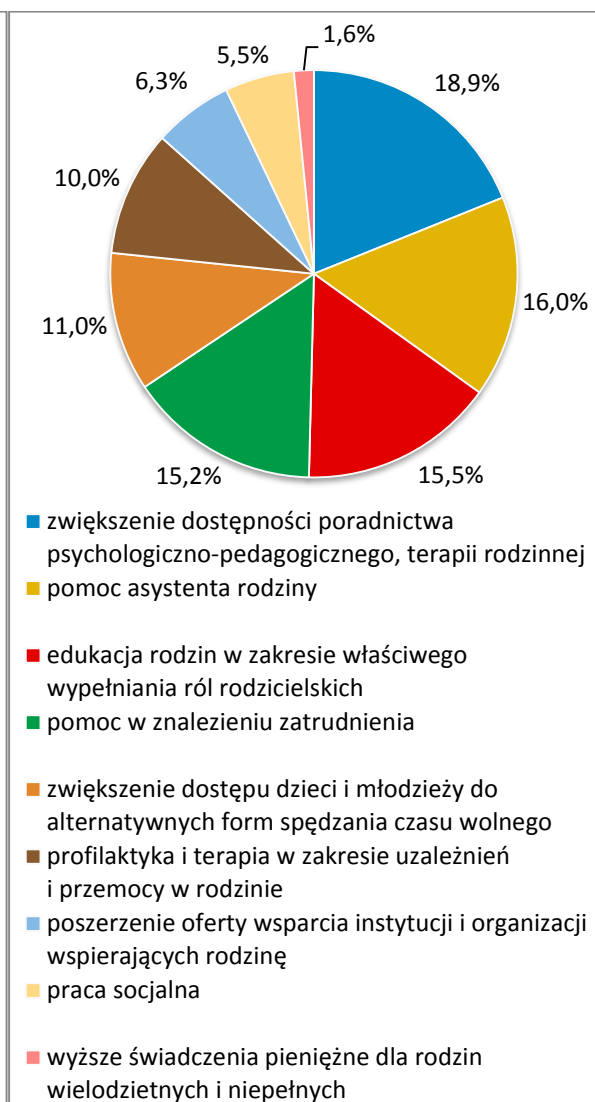
W opinii ankietowanych największe efekty w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności może przynieść udzielenie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (17,4%), opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności (13,6%) oraz zapewnienie schronienia (12,6%).

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające poznać opinie respondentów na temat przyczyn bezradności opiekuńczo-wychowawczej oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 40. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie

Wykres 41. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?

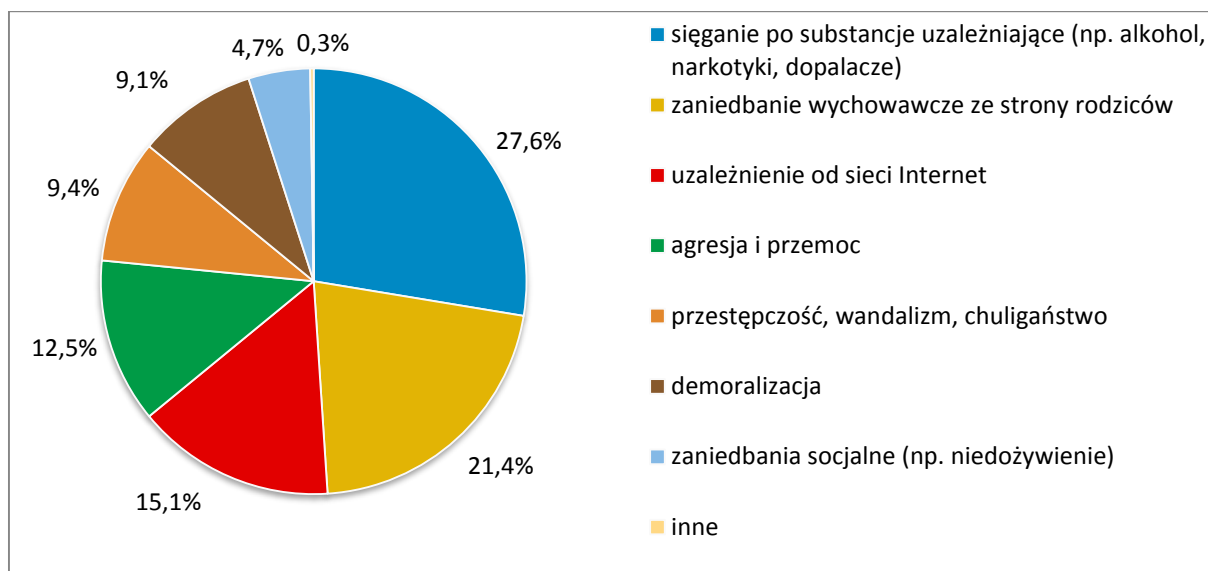
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii badanych głównymi przyczynami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie są niski poziom umiejętności wychowawczych (24,4%), uzależnienia (19,9%) oraz przemoc w rodzinie (17,9%).

Wśród działań, których podjęcie mogłoby poprawić sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo, ankietowani najczęściej wskazywali zwiększenie dostępności poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, terapii rodzinnej (18,9%), świadczenie pomocy przez asystenta rodziny (16%), edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich (15,5%) oraz udzielanie pomocy w znalezieniu zatrudnienia (15,2%).

W uzupełnieniu odpowiedzi na poprzednie pytania, ankietowani wskazali negatywne zjawiska, na jakie najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 42. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?

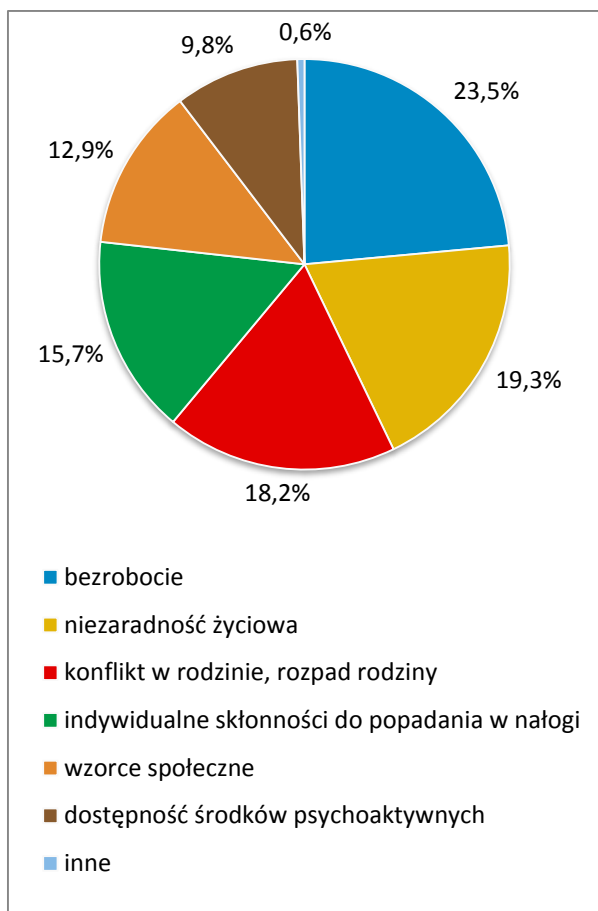

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

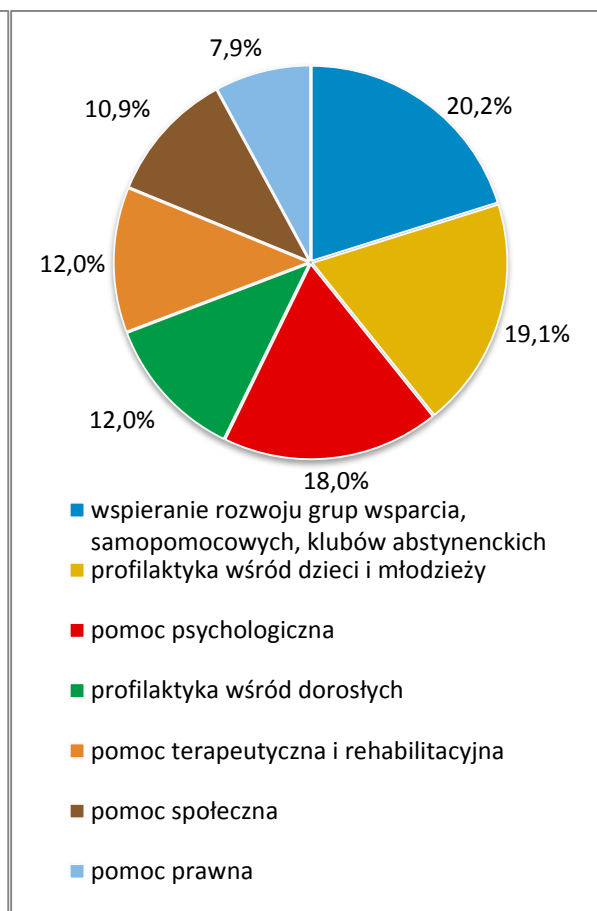
Według ankietowanych, do negatywnych zjawisk społecznych, na które najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy, należą: sięganie po substancje uzależniające, np. alkohol, narkotyki i dopalacze (27,6%), zaniechania wychowawcze ze strony rodziców (21,4%), uzależnienie od sieci Internet (15,1%) oraz agresję i przemoc (12,5%).

W następnych pytaniach poproszono respondentów o podanie przyczyn występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy oraz wskazanie działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób i rodzin nim dotkniętych. Odpowiedzi w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 43. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy

Wykres 44. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Do zasadniczych powodów występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy badani zaliczyli bezrobocie (23,5%), niezaradność życiową (19,3%), konflikt w rodzinie i jej rozpad (18,2%) oraz indywidualne skłonności do popadania w nałogi (15,7%).

Zdaniem respondentów, podejmując działania na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin, należy przede wszystkim skupić się na wspieraniu rozwoju grup wsparcia, samopomocowych (np. AA, Al-Anon; 20,2%), prowadzeniu profilaktyki wśród dzieci i młodzieży (19,1%) oraz zapewnieniu dostępu do pomocy psychologicznej (18%).

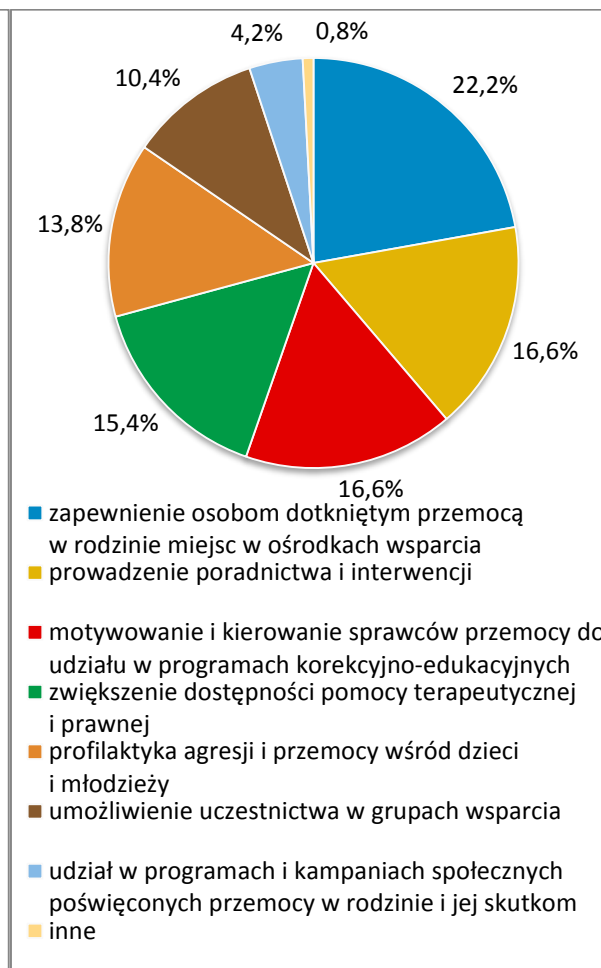
Następnie zapytano badanych o znajomość przypadków występowania problemu, który niejednokrotnie ma swoje źródło w uzależnieniach, tj. przemocy w rodzinie, oraz poproszono o przedstawienie działań, które byłyby

najskuteczniejsze w walce z tym zjawiskiem. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 45. Znajomość przypadków przemocy w rodzinie w gminie

Wykres 46. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

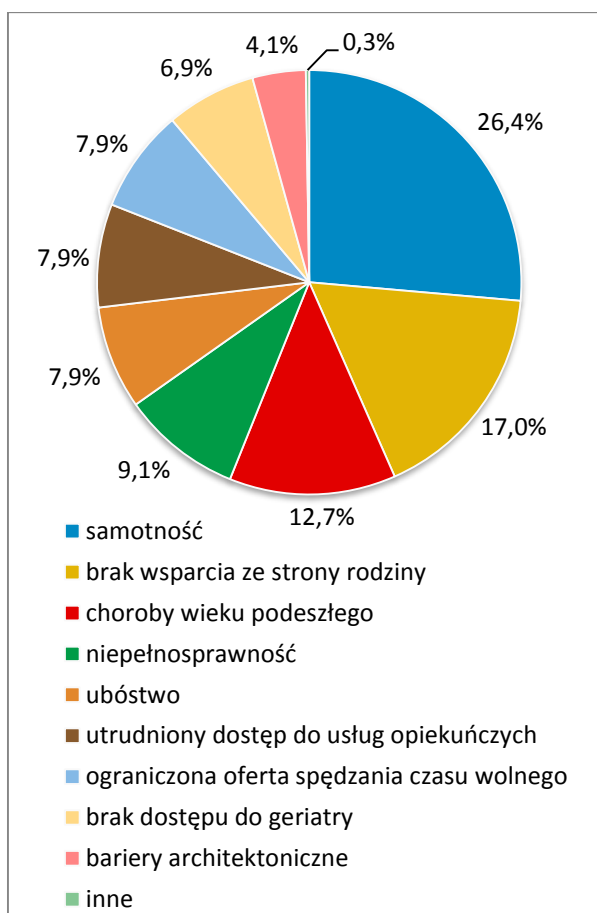
Zdecydowana większość badanych (łącznie 75%) stwierdziła, że zna przypadki przemocy w rodzinie w gminie lub o nich słyszała. Odmiennego zdania było w sumie 25% ankietowanych.

Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie, należy przede wszystkim zapewnić osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia (22,2%), prorowadzić poradnictwo i interwencje, motywować i kierować sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-

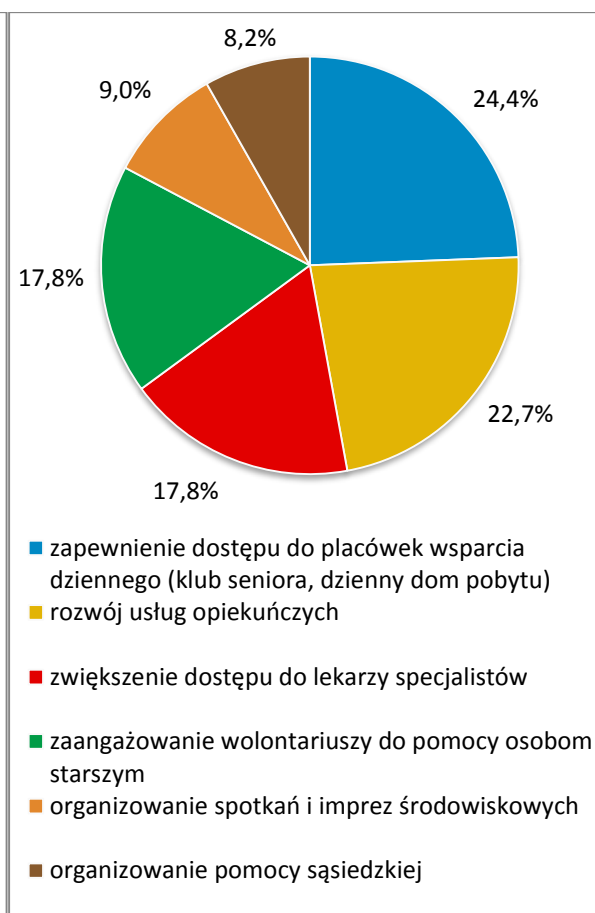
edukacyjnych (po 16,6%) oraz zwiększyć dostępność pomocy terapeutycznej i prawnej (15,4%).

Kolejna kwestia poruszona w ankiecie dotyczyła problemów, z jakimi najczęściej zmagają się osoby starsze w gminie, oraz działań, których wdrożenie przyczyniłoby się do poprawy ich sytuacji. Udzielone przez badanych odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

Wykres 47. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy

Wykres 48. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

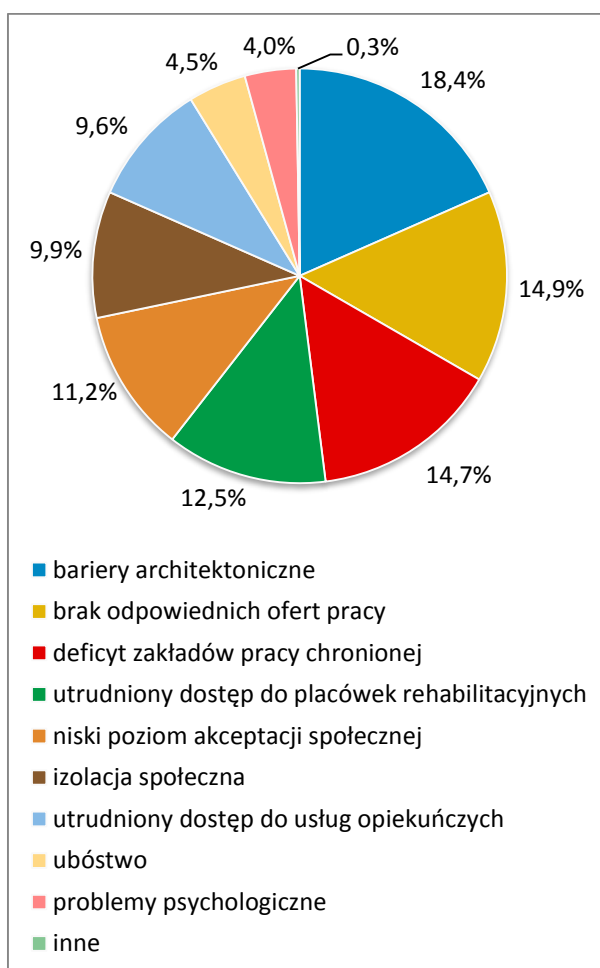
W opinii osób ankietowanych, problemami, które najczęściej dotykają seniorów w gminie, są samotność (26,4%), a także brak wsparcia ze strony rodziny (17%) oraz choroby wieku podeszłego (12,7%).

Do działań, których realizacja mogłaby się przyczynić do poprawy sytuacji seniorów w gminie, respondenci najczęściej zaliczali: zapewnienie dostępu do placówek wsparcia dziennego (klub seniora, dzienny dom pobytu; 24,4%), rozwój

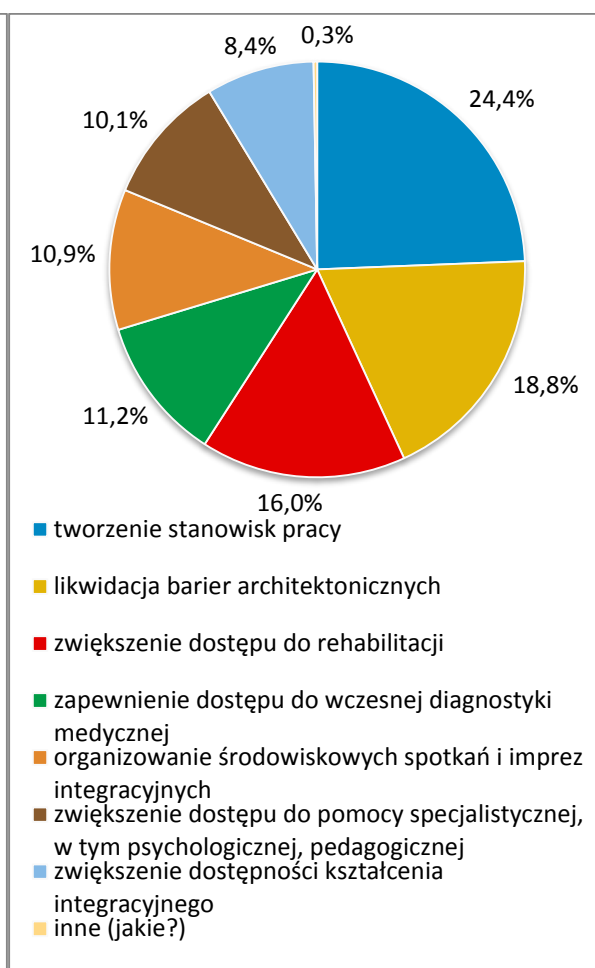
usług opiekuńczych (22,7%), zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów oraz zaangażowanie wolontariuszy do pomocy osobom starszym (17,8%).

W odpowiedzi na kolejne pytania ankietowani identyfikowali problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne w gminie, oraz wskazywali działania, których podjęcie pozwoliłoby na pełniejszy ich udział w życiu społecznym. Szczegóły w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 49. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z gminy

Wykres 50. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?

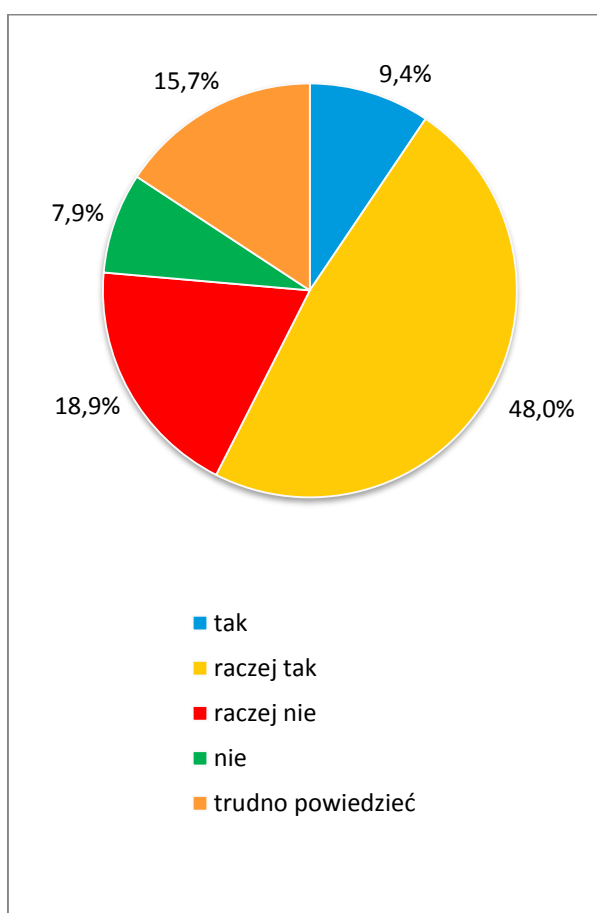
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według badanych problemami, z którymi najczęściej zmagają się osoby dotknięte niepełnosprawnością z gminy, są: bariery architektoniczne (18,4%), brak odpowiednich ofert pracy (14,9%) oraz deficyt zakładów pracy chronionej (14,7%).

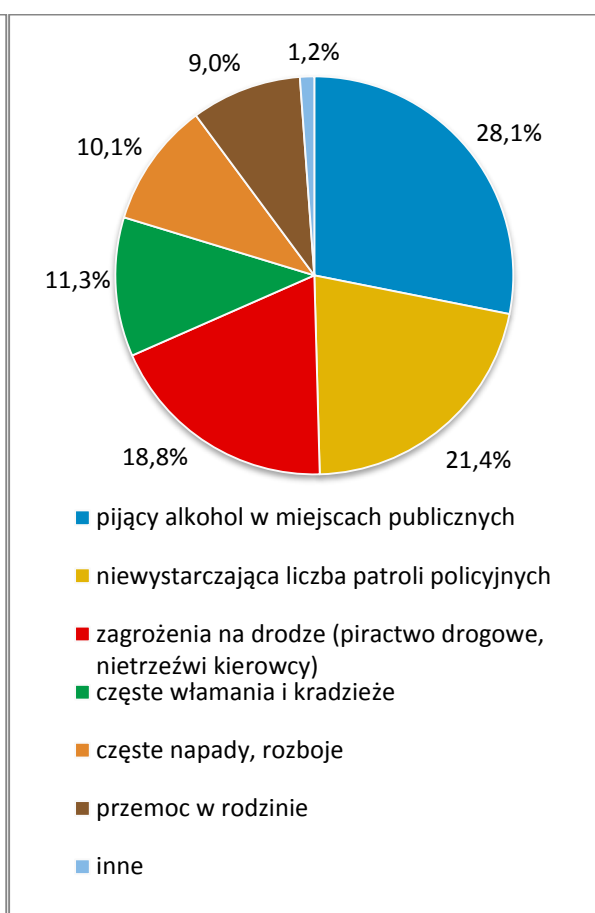
W opinii ankietowanych, działania, które umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym, powinny skupiać się na tworzeniu stanowisk pracy (24,4%), likwidacji barier architektonicznych (18,8%) oraz zwiększeniu dostępu do rehabilitacji (16%).

W ostatnich pytaniach podjęto temat stanu bezpieczeństwa w gminie – poczucia bezpieczeństwa, przyczyn jego braku oraz działań, które wpłynęłyby na jego zwiększenie. Szczegóły w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 51. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?

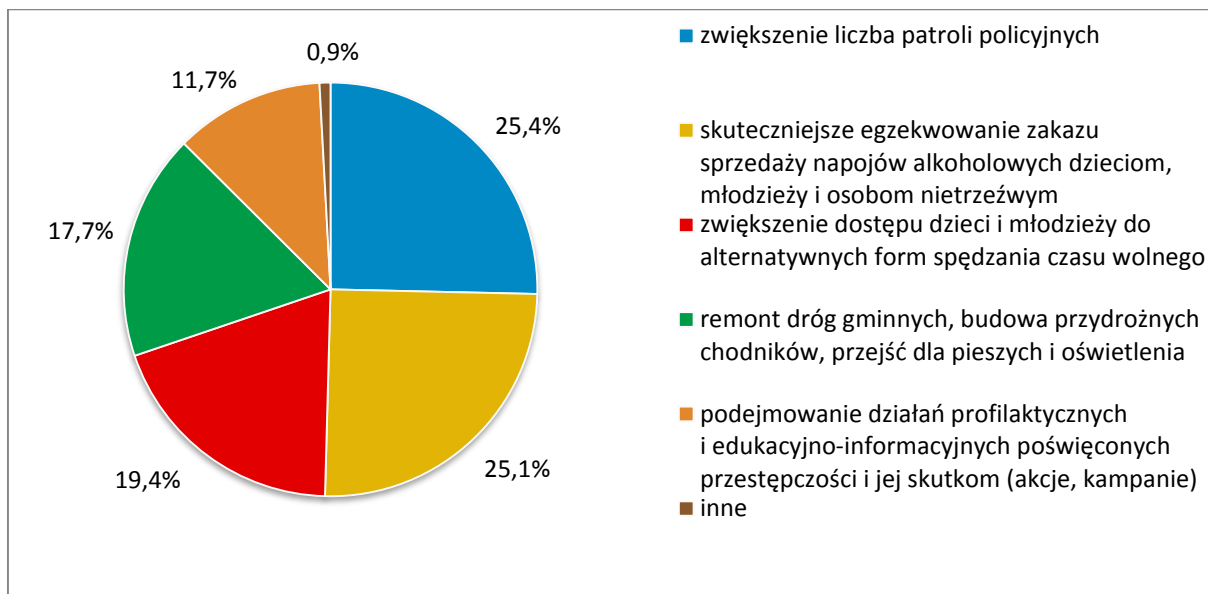

Wykres 52. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wykres 53. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Większość ankietowanych (łącznie 57,4%) stwierdziła, że czuje się raczej bezpiecznie bądź bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Jednocześnie 26,8% badanych było odmiennego zdania.

Wśród przyczyn braku bezpieczeństwa respondenci najczęściej wskazywali osoby pijące alkohol w miejscach publicznych (28,1%), niewystarczającą liczbę patroli policyjnych (21,4%) oraz zagrożenia na drodze (piractwo drogowe, nietrzeźwi kierowcy; 18,8%).

Zdaniem ankietowanych na poprawę bezpieczeństwa publicznego w gminie w największym stopniu wpłynęłyby takie działania, jak: zwiększenie liczby patroli policyjnych (25,4%), skuteczniejsze egzekwowanie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych dzieciom, młodzieży i osobom nietrzeźwym (25,1%), zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego (19,4%) oraz remont dróg gminnych, budowa przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia (17,7%).

15. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest heurystyczną techniką analityczną służącą uporządkowaniu posiadanych informacji. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Analizę SWOT przeprowadzoną na potrzeby niniejszego dokumentu przedstawiono poniżej.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ upowszechnianie ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy i szkoleniach, o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach ▪ zapewnianie wsparcia dla osób zagrożonych bezdomnością i wychodzących z bezdomnością ▪ funkcjonowanie ogrzewalni w gminie ▪ wspieranie rodzin ze strony asystenta rodziny ▪ dobra dostępność opieki przedszkolnej i szkolnictwa podstawowego ▪ możliwość kontynuowania w gminie nauki na poziomie ponadpodstawowym ▪ działalność Domu Kultury, Biblioteki Publicznej i Muzeów, Galerii Sztuki ▪ rozbudowana infrastruktura sportowo-rekreacyjna ▪ zoptymalizowana oferta spędzania czasu wolnego ▪ wystarczające działania profilaktyczne, informacyjne, edukacyjno-szkoleniowe w zakresie uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niska skuteczność działań na rzecz ograniczenia bezrobocia ▪ niska liczba inwestorów w gminie oraz zbyt niska skala działań zachęcających ich do tworzenia w gminie nowych miejsc pracy ▪ niewystarczające zasoby mieszkań komunalnych i socjalnych w gminie ▪ brak indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności ▪ brak mieszkań chronionych i treningowych ▪ brak warunków do prowadzenia efektywnej pracy socjalnej ▪ niewystarczający dostęp do poradnictwa specjalistycznego ▪ brak grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci ▪ brak żłobka ▪ niewystarczający dostęp do placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży ▪ niedostateczna dostępność specjalistycznej opieki zdrowotnej

<ul style="list-style-type: none"> ▪ działalność GKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego, Poradni Leczenia Uzależnień, Ośrodka Profilaktyki, Punktu Specjalistycznego Poradnictwa, Klubu Abstynenta, grupy AA ▪ świadczenie w gminie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi ▪ funkcjonowanie w gminie Klubu Seniora, Środowiskowego Domu Samopomocy, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Stowarzyszenia Uniwersytet Trzeciego Wieku, Oddziałów Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów oraz Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym ▪ dostęp do opieki geriatrycznej ▪ zapewnianie dostępu do kształcenia integracyjnego ▪ dobrze wykwalifikowana i odpowiednia do potrzeb kadra OPS-u ▪ odpowiednia jakość obsługi klienta i sprawnie działający system pomocy społecznej ▪ podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej oraz z przedstawicielami kościoła 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak mieszkań chronionych oraz utrudniony dostęp do ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie ▪ niska skala działań prozdrowotnych wśród osób starszych ▪ brak specjalistycznych usług opiekuńczych ▪ brak dziennego domu pobytu w gminie ▪ istnienie w gminie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym codzienne życie ▪ niedostateczna baza rehabilitacyjna w gminie ▪ niska skala działań służących pozyskaniu środków finansowych z funduszy zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej ▪ deficyt podmiotów ekonomii społecznej w gminie ▪ brak wolontariatu w gminie, w tym wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pozyskiwanie inwestorów i tworzenie nowych miejsc pracy ▪ rozwój turystyki, w tym agroturystyki ▪ skuteczniejsze pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej ▪ dostęp do europejskich rynków pracy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ występowanie w gminie zjawiska dziedziczenia bezrobocia ▪ niski poziom aktywności osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy ▪ ograniczony potencjał inwestorów w regionie

▪ ukierunkowanie edukacji ponadpodstawowej na potrzeby lokalnego rynku pracy▪ rozwój budownictwa socjalnego▪ zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa i leczenia▪ tworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży▪ zwiększająca się świadomość społeczna na temat problemów uzależnień i przemocy w rodzinie▪ tworzenie mieszkań chronionych i treningowych, w tym dla ofiar przemocy w rodzinie▪ możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny▪ rozwijanie nowych form aktywności wśród seniorów i osób z niepełnosprawnościami▪ wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych▪ rozwój sektora ekonomii społecznej, w tym sektora organizacji pozarządowych oraz zacieśnianie z nim współpracy▪ podnoszenie kwalifikacji przez pracowników OPS-u▪ dalszy wzrost aktywności obywatelskiej▪ rozwój wolontariatu	▪ ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez kończącą edukację młodzież▪ rosnąca liczba osób zagrożonych bezdomnością▪ wzrost poziomu bezrobocia w kraju i spadek dynamiki w gospodarce spowodowany epidemią Covid-19▪ kryzys rodziny i rozluźnienie więzi rodzinnych▪ utrzymująca się liczba rodzin dysfunkcyjnych▪ obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej▪ coraz większy dostęp do używek▪ relatywnie niska liczba osób wyleczonych z uzależnień▪ rosnąca liczba rodzin wymagających, z powodu przemocy w rodzinie, interwencji i podjęcia działań interdyscyplinarnych▪ zwiększająca się liczba osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych▪ niezadowalający poziom życia osób starszych▪ występowanie zjawiska migracji osób młodych do większych jednostek administracyjnych▪ słaba dostępność domów pomocy społecznej i wysokie koszty w nich utrzymania▪ rosnące zagrożenie wypaleniem zawodowym wśród pracowników pomocy społecznej▪ niewłaściwie finansowany system pomocy społecznej▪ wciąż niekorzystny wizerunek sektora pomocy społecznej▪ biurokracja w pomocy społecznej

16. WNIOSKI Z DIAGNOZY

Przeprowadzona w kilkunastu obszarach diagnoza sytuacji społecznej w gminie Kamień Pomorski, pozwoliła na zidentyfikowanie najważniejszych problemów oraz wyzwań, przed którymi w najbliższych latach stanie samorząd lokalny. Zaliczono do nich:

- zwiastujący proces starzenia się społeczności lokalnej i zwiększający ryzyko chorób i niepełnosprawności stały wzrost liczby osób starszych, któremu towarzyszy spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym;
- utrzymującą się liczbę rodzin dysfunkcyjnych i rosnącą liczbę rodzin wymagających ochrony macierzyństwa i wielodzietności;
- dalsze wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i wymagających aktywizacji zawodowej;
- rozwijanie systemu pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej;
- zaspokajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia, w tym zwiększenie dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej;
- utrzymanie poziomu bezpieczeństwa publicznego, m.in. poprzez kontynuowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych poświęconych przestępczości;
- wzmacnianie lokalnych służb społecznych oraz rozwijanie i zacieśnienie współpracy z sektorem obywatelskim.

Wyniki diagnozy, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, posłużyły do sformułowania misji oraz wyznaczenia celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań niezbędnych do podjęcia w latach 2021-2027. Wdrożenie zaplanowanych przedsięwzięć powinno przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy, zmniejszenia skali występujących problemów społecznych oraz zminimalizowania ich skutków społecznych. Inicjatywy te zostały ujęte w poniżej przedstawionych obszarach.

1. **Utrzymanie seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania:** zapewnienie osobom starszym odpowiedniej opieki oraz zwiększenie ich udziału w życiu społeczności lokalnej, a także ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób nią dotkniętych;

2. **Poprawa skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz dostępności opieki zdrowotnej:** udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie, a także zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia;
3. **Stwarzanie mieszkańcom gminy warunków do rozwoju oraz zapewnienie im bezpieczeństwa socjalnego:** tworzenie w gminie nowych miejsc pracy oraz wspieranie osób wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy i znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej;
4. **Wspieranie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju:** pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju;
5. **Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie:** przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich, oraz podejmowanie przedsięwzięć profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych poświęconych przestępczości;
6. **Wzmacnianie lokalnych służb społecznych oraz rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego:** doskonalenie sektora pomocy społecznej w gminie, a także rozwijanie i wspieranie sektora pozarządowego oraz rozszerzanie współpracy z należącymi do niego organizacjami.

III. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misją samorządu gminy Kamień Pomorski w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2027 jest:

Skuteczne aktywizowanie osób zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, podniesienie jakości życia mieszkańców i stwarzanie im warunków do rozwoju, wzmocnienie rodzin oraz integrowanie społeczności lokalnej.

Wypełnienie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Zostały one przedstawione poniżej w formie kart strategicznych, w których uwzględniono również realizatorów i partnerów w realizacji poszczególnych zapisów, źródła ich finansowania, czas realizacji oraz prognozę zmian.

Cel strategiczny 1.:

Utrzymanie seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania.

Cele operacyjne:

1. Zapewnienie osobom starszym odpowiedniej opieki oraz zwiększenie ich udziału w życiu społeczności lokalnej.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób nią dotkniętych.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.:

1. Udzielanie osobom starszym i niepełnosprawnym wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz pomocy finansowej i rzeczowej.
2. Rozwijanie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
3. Inicjowanie i promowanie wśród mieszkańców gminy działań samopomocowych, np. pomocy sąsiedzkiej.
4. Kontynuowanie działań prozdrowotnych wśród osób starszych i niepełnosprawnych.

5. Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych – zapewnienie im odpowiedniego dostępu do edukacji, kultury i rekreacji poprzez organizowanie imprez środowiskowych, wycieczek, zajęć, spotkań integracyjnych, m.in. w ramach gminnych placówek kulturalnych, klubu seniora oraz przy współpracy z organizacjami pozarządowymi.
6. Rozwijanie oferty działającego w gminie Środowiskowego Domu Samopomocy.
7. Podjęcie działań w kierunku utworzenia na terenie gminy dziennego domu pobytu.
8. Wspieranie inicjatyw służących zwiększeniu aktywności osób starszych i niepełnosprawnych oraz wykorzystujących ich potencjał.
9. Udział w realizacji programów „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” i „Opieka wytchnieniowa dla członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnością”.
10. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy oraz Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy: likwidacji barier, zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego oraz zapewnieniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia.
11. Podejmowanie i rozszerzanie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, m.in. z zakładami opieki zdrowotnej, ośrodkami wsparcia, domami pomocy społecznej, podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne, zakładami pracy chronionej, zakładami aktywności zawodowej, organizacjami pozarządowymi, a także z Kościołem.
12. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu.

Czas realizacji:

Lata 2021-2027.

Realizatorzy:

Burmistrz Miasta, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerzy w realizacji:

Klub Seniora, Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, gminne niepubliczne placówki oświatowe, placówki ponadpodstawowe, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, ośrodki wsparcia, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, domy pomocy społecznej, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe działające na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Prognoza zmian:

Efektywniejszy udział seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, wyższy standard świadczonych usług, lepsza jakość funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania, wzrost liczby osób usprawnionych i zatrudnionych.

Cel strategiczny 2.:

Stwarzanie mieszkańcom gminy warunków do rozwoju oraz zapewnienie im bezpieczeństwa socjalnego.

Cele operacyjne:

1. Tworzenie w gminie nowych miejsc pracy.
2. Wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.

1. Pozyskiwanie nowych inwestorów, promowanie gminy przy wykorzystaniu jej walorów, tworzenie i oferowanie terenów pod działalność gospodarczą, oferowanie inwestorom ulg podatkowych.
2. Wspieranie i promowanie przedsiębiorczości, w tym małej i średniej.
3. Wspieranie rozwoju turystyki i rekreacji w gminie, m.in. poprzez promowanie jej walorów oraz rozwijanie oferty i infrastruktury turystycznej, w tym agroturystycznej.
4. Wspieranie w gminie rolnictwa i zmian w rolnictwie w celu zwiększenia jego konkurencyjności.
5. Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców gminy – upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach, organizowanie robót publicznych, prac społecznie użytecznych, interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego oraz udzielanie pomocy w rozpoczęciu działalności gospodarczej.
6. Kontynuowanie pracy socjalnej z osobami ubogimi i bezrobotnymi, obejmującej m.in. motywowanie do podnoszenia kwalifikacji, poszukiwania zatrudnienia i rozwiązywania własnych problemów oraz zawieranie z nimi kontraktów socjalnych.
7. Udzielanie przez OPS pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz w formie dodatków mieszkaniowych i dodatku energetycznego.

8. Udzielanie przez OPS świadczenia wychowawczego i świadczenia „Dobry Start”.
9. Podejmowanie wśród osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej działań edukacyjnych służących poprawie ich położenia oraz zapobieganiu zjawisku dziedziczenia bezrobocia i biedy, m.in. edukowanie w zakresie umiejętnego gospodarowania budżetem domowym.
10. Zachęcanie osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego do aktywnych postaw, promowanie wśród nich samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej, oraz organizowanie na rzecz ubogich akcji charytatywnych (np. zbiórek).
11. Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także organizowanie wypoczynku oraz czasu wolnego.
12. Wspieranie tworzenia podmiotów ekonomii społecznej w gminie, w tym spółdzielni socjalnych.
13. Dalsze wspieranie osób bezrobotnych i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej w ramach funkcjonującego w gminie Klubu Integracji Społecznej.
14. Podejmowanie działań na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością, m.in. prowadzenie pracy socjalnej, udzielenie wsparcia finansowego i rzeczowego oraz w dostępie do opieki zdrowotnej i terapii uzależnień, opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności, kontynuowanie działalności ogrzewalni, zapewnienie schronienia; podejmowanie współpracy w tym zakresie z placówkami świadczącymi wsparcie w tym zakresie.
15. Tworzenie w gminie mieszkań komunalnych, w tym socjalnych.
16. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych wykluczeniem społecznym, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów).
17. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz rozwoju gminy, udzielaniem wsparcia osobom ubogim, bezrobotnym i bezdomnym, a także z Kościołem.

Czas realizacji:

Lata 2021-2027.

Realizatorzy:

Burmistrz Miasta, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Klub Integracji Społecznej, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Partnerzy w realizacji:

Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim, gminne niepubliczne placówki oświatowe, szkoły ponadpodstawowe, inwestorzy, pracodawcy, w tym lokalni przedsiębiorcy, placówki zapewniające schronienie poza gminą, placówki ochrony zdrowia, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, w tym organizacje zajmujące się wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz rozwoju gminy, udzielaniem wsparcia osobom bezrobotnym, ubogim i bezdomnym, a także Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Prognoza zmian:

Aktywizacja zawodowa i usamodzielnienie części dotychczasowych beneficjentów systemu pomocy społecznej, poprawa warunków ekonomicznych osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego, łatwiejszy dostęp do mieszkań dla osób o niskim statusie materialnym, lepsze wsparcie dla osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością, nowe miejsca pracy w gminie, wzrost aktywności gospodarczej w gminie.

Cel strategiczny 3.:

Wspieranie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju

Cele operacyjne:

1. Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2.

1. Kontynuowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności z rodzinami mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz wymagającymi ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz
2. Utrzymanie, a w razie konieczności, zwiększenie liczby asystentów rodziny oraz, w razie potrzeby, ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń.
3. Prowadzenie wśród rodzin edukacji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich oraz promowanie prawidłowego modelu rodziny, m.in. przez pracowników OPS-u, placówek oświatowych, asystentów rodziny.
4. Zapewnienie rodzinom oraz osobom samotnie wychowującym dzieci szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego.
5. Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci.
6. Podjęcie działań w kierunku zapewnienia w gminie opieki nad dziećmi do lat 3.
7. Kontynuowanie i wspieranie działań integracyjnych na rzecz rodzin, m.in. organizowanie imprez integracyjnych dla rodzin.
8. Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin, dzieci i młodzieży, m.in. poprzez rozwijanie służącej temu infrastruktury oraz zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy, organizowanie wypoczynku.
9. Tworzenie i rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
10. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy), przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych.

11. Opracowywanie i wdrażanie programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i z budżetu państwa (w ramach konkursów); podejmowanie współpracy w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi.
12. Integrowanie i koordynowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i kościoła.

Czas realizacji:

Lata 2021-2027.

Realizatorzy:

Burmistrz Miasta, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Partnerzy w realizacji:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kamieniu Pomorskim, gminne niepubliczne placówki oświatowe, placówki ponadpodstawowe, placówki ochrony zdrowia, specjaliści, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, m.in. organizacje udzielające pomocy rodzinom i dzieciom i zajmujące się wspieraniem i upowszechnianiem kultury, turystyki, sportu i rekreacji, jednostki ochotniczej straży pożarnej, oraz Kościoł, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Podniesienie poziomu wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, skuteczniejsze wsparcie dla rodziców mających trudności opiekuńczo-wychowawcze, rodziców samotnych i wychowujących dzieci niepełnosprawne, zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego, w tym dla osób samotnie wychowujących dzieci, podwyższenie szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych i dzieci mających problemy w nauce, wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby dzieci i młodzieży z niej korzystających.

Cel strategiczny 4.:

Poprawa skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz dostępności opieki zdrowotnej.

Cele operacyjne:

1. Udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie.
2. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychologicznej, prawnej i społecznej dla osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, m.in. poprzez rozszerzenie oferty funkcjonującego w gminie Punktu Specjalistycznego Poradnictwa oraz podejmowanie współpracy z placówkami leczenia uzależnień i ośrodkami wsparcia świadczącymi pomoc w ww. zakresie.
2. Zintensyfikowanie w gminie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności kierowanej do dzieci i młodzieży, ich rodziców oraz nauczycieli.
3. Wspieranie ruchu samopomocowego w gminie, w tym działań mających na celu utworzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
4. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Zintensyfikowanie działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
6. Tworzenie w gminie mieszkań chronionych dla ofiar przemocy w rodzinie, w razie potrzeby zapewnienie im miejsc w ośrodkach wsparcia, a także kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych; nawiązywanie współpracy w tym zakresie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim.
7. Tworzenie i rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w gminie.
8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.:

1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Zwiększenie dostępu mieszkańcom do świadczeń zdrowotnych, głównie specjalistycznych.
3. Podejmowanie działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych.
4. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami.
5. Upowszechnianie wśród mieszkańców gminy informacji na temat dostępności i możliwości skorzystania ze specjalistycznych usług medycznych, w tym wykonania badań specjalistycznych.
6. Opracowanie i realizacja gminnego programu ochrony zdrowia psychicznego.

Czas realizacji:

Lata 2021-2027.

Realizatorzy:

Burmistrz Miasta, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Specjalistyczny Poradnictwa, Ośrodek Profilaktyki, Pełnomocnik Burmistrza ds. Uzależnień, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Partnerzy w realizacji:

Placówki ochrony zdrowia, gminne niepubliczne placówki oświatowe, szkoły ponadgimnazjalne, placówki leczenia uzależnień, ośrodki wsparcia, specjaliści, grupy samopomocowe, instytucje rządowe, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, w tym organizacje udzielające pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie, lepszy dostęp do wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, obniżenie liczby przypadków przemocy w rodzinie, większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia, lepszy dostęp do opieki zdrowotnej, w tym specjalistycznej.

Cel strategiczny 5.:

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego w gminie.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Podejmowanie przedsięwzięć profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych poświęconych przestępczości.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2:

1. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).
2. Podejmowanie działań profilaktyczno-edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży, m.in. opracowywanie i realizowanie programów w placówkach oświatowych i włączanie w ich realizację policjantów.
3. Patrowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie; zwiększenie częstotliwości patroli policyjnych w miejscach najbardziej zagrożonych przestępczością, szczególnie w godzinach wieczornych i nocnych.
4. Kontynuowanie przez jednostki gminne i mieszkańców współpracy z policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
6. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont ulic i dróg gminnych, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia i miejsc parkingowych.

Czas realizacji:

Lata 2021-2027.

Realizatorzy:

Burmistrz Miasta, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, gminne publiczne placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Partnerzy w realizacji:

Placówki ochrony zdrowia, gminne niepubliczne placówki oświatowe, placówki ponadpodstawowe, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Wzrost zasobu wiedzy mieszkańców na temat przestępczości i jej skutków, ograniczenie przestępczości, w tym wśród młodocianych, bezpieczniejsze drogi.

Cel strategiczny 6.

Wzmacnianie lokalnych służb społecznych oraz rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego.

Cele operacyjne:

1. Doskonalenie sektora pomocy społecznej w gminie.
2. Rozwijanie i wspieranie sektora pozarządowego oraz rozszerzanie współpracy z należącymi do niego organizacjami.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1.

1. Systematycznie podnoszenie kompetencji przez kadre OPS-u, m.in. poprzez uczestnictwo w szkoleniach.
2. Dalsze zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny.
3. W razie możliwości rozszerzenie infrastruktury socjalnej w gminie.
4. Projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy.
5. Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. poprzez rozwijanie strony internetowej OPS-u.
6. Opracowywanie i realizowanie projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów).

Kierunki działań do celu operacyjnego 2.

1. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy szerszej współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
2. Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych, promowanie ich działalności oraz udzielanie im pomocy w nawiązaniu współpracy międzynarodowej oraz w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet samorządu źródeł finansowania.
3. Zachęcanie mieszkańców gminy do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych – samoorganizowania się, samopomocy oraz tworzenia organizacji działających na rzecz społeczności lokalnej.
4. Wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych.

5. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

Czas realizacji:

Lata 2021-2027.

Realizatorzy:

Burmistrz Miasta, Rada Miejska, Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.

Partnerzy w realizacji:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Szczecinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Większe kompetencje kadr pomocy społecznej, wyższa jakość świadczonych usług, rozwój aktywności mieszkańców, zwielokrotnienie inicjatyw społecznych, różnorodność form i lepsza efektywność współpracy z sektorem pozarządowym.

IV. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamień Pomorski na lata 2021-2027 będzie realizowana w szczególności poprzez następujące programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Wspierania Rodziny,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Program Współpracy Gminy Kamień Pomorski z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Skuteczność wdrożenia dokumentu będzie również zależała od środków finansowych – posiadanych i pozyskanych przez samorząd gminy lub inne podmioty uczestniczące w realizacji strategii – na opracowanie i realizację innych programów oraz projektów, które będą zgodne z przyjętymi w dokumencie kierunkami działań.

Programy i projekty powinny cechować efektywność, skuteczność i celowość. Mogą być one przyjmowane stosownymi uchwałami przez Radę Miejską i, w zależności od charakteru, realizowane w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych.

Zaprojektowane zgodnie z zapisami strategicznymi przedsięwzięcia mogą być dofinansowywane m.in. ze środków programów resortowych (np. w ramach otwartych konkursów ofert).

V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

Zgodnie z art. 110, pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kamień Pomorski na lata 2021-2027 będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim. Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych. Poniższa tabela przedstawia ramy finansowe strategii.

Tabela 16. Ramy finansowe strategii w latach 2021-2027 (szacunkowa wielkość wydatków w zł)

2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.
22.498.049	22.530.600	22.651.700	22.832.800	22.945.800	23.115.000	23.169.000

Źródło danych: Urząd Miejski w Kamieniu Pomorskim.

Do przygotowania ram finansowych strategii wykorzystano prognozowaną w budżecie gminy wielkość wydatków w pomocy społecznej oraz w innych obszarach polityki społecznej (dział 851 Ochrona zdrowia, rozdział 85153 Przeciwdziałanie narkomanii, rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi, dział 852 Pomoc społeczna, dział 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 854 Edukacyjna opieka wychowawcza, dział 855 Rodzina). Prognozę tę oparto o wysokość środków finansowych poniesionych na realizację zadań w ww. działach w latach 2017-2019.

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji.

Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza w słusznym kierunku. Monitoring strategii dostarczy również informacji pozwalających na przeprowadzenie jej ewaluacji, która umożliwi ustalenie rzeczywistych rezultatów wdrożenia dokumentu – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Informacja na temat realizacji strategii oraz osiągniętych rezultatów będzie przygotowywana corocznie w formie raportu monitoringowego. Poza oceną wdrożenia zapisów strategicznych, będzie on zawierał propozycje rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, podjęcie działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii.

W celu skutecznego i sprawnego opracowywania raportu monitoringowego, Burmistrz może powołać zespół zadaniowy, w skład którego wejdą przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej.

Do oceny stopnia wdrożenia strategii zostaną wykorzystane przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji.

Przygotowany zestaw wskaźników monitoringowych ma charakter otwarty, co oznacza, że w trakcie wdrażania strategii, może być on zmodyfikowany, w tym poszerzony o nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji zapisów strategicznych.

Cel strategiczny 1.:

- liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- liczba seniorów i osób niepełnosprawnych objętych pomocą społeczną,
- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- liczba osób korzystających z uniwersytetu trzeciego wieku,
- liczba osób korzystających z klubu seniora,
- liczba osób z gminy objętych wsparciem w ramach dziennego domu pobytu,
- liczba osób objętych wsparciem w ramach środowiskowego domu samopomocy,
- liczba obiektów, w których zlikwidowano bariery,
- liczba osób objętych usługami rehabilitacyjnymi,
- liczba nowo utworzonych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- liczba osób z gminy korzystających z ośrodków wsparcia dziennego poza gminą,
- liczba osób z gminy objętych całodobową opieką w domach pomocy społecznej,

- liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze i niepełnosprawne.

Cel strategiczny 2.:

- liczba nowych inwestorów,
- liczba podmiotów gospodarczych,
- wielkość stopy bezrobocia,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba osób bezrobotnych, ubogich i bezdomnych objętych pracą socjalną,
- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia, ubóstwa i bezdomności,
- liczba osób i rodzin objętych wsparciem w postaci świadczeń pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz w formie dodatków mieszkaniowych i dodatku energetycznego,
- liczba rodzin objętych świadczeniem wychowawczym i świadczeniem „Dobry Start”,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba podmiotów ekonomii społecznej,
- liczba osób objętych wsparciem w ramach Klubu Integracji Społecznej,
- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie,
- liczba mieszkań komunalnych i socjalnych,
- liczba programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Cel strategiczny 3.:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem,
- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
- liczba dzieci do lat 3. objętych opieką,
- liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz liczba osób objętych w ich ramach opieką,
- liczba opracowywanych i realizowanych programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka oraz liczba osób nimi objętych.

Cel strategiczny 4.:

- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych pomocą w ramach punktu specjalistycznego poradnictwa,
- liczba grup samopomocowych oraz liczba osób objętych w ich ramach wsparciem,
- liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba mieszkań chronionych i liczba osób objętych w ich ramach wsparciem,
- liczba osób umieszczonych w ośrodkach wsparcia,
- liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,
- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,
- liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi,
- liczba opracowanych i realizowanych programów zdrowotnych oraz liczba osób nimi objętych.

Cel strategiczny 5.:

- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,
- liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze.

Cel strategiczny 6.:

- liczba pracowników OPS-u, w tym liczba pracowników socjalnych,
- liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem,
- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
- liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne przyznane w gminie w latach 2017-2019.....	20
Tabela 2. Placówki oświatowe opieki nad dziećmi do lat 3. w gminie.....	26
Tabela 3. Placówki kulturalne w gminie.....	29
Tabela 4. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie	30
Tabela 5. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki w gminie.....	31
Tabela 6. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych	37
Tabela 7. Podmioty mogące wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie	40
Tabela 8. Kadra OPS-u i jej kwalifikacje w 2019 roku	45
Tabela 9. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i innych obszarów polityki społecznej w gminie w latach 2017-2019.....	46
Tabela 10. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w gminie przez OPS w latach 2017-2019	50
Tabela 11. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2017-2019	53
Tabela 12. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2017-2019.....	54
Tabela 13. Instytucje wsparcia w gminie.....	55
Tabela 14. Instytucje udzielające wsparcia poza gminą, z oferty których mogą korzystać lub korzystają mieszkańcy gminy	57
Tabela 15. Organizacje pozarządowe w gminie	59
Tabela 16. Ramy finansowe strategii w latach 2021-2027 (szacunkowa wielkość wydatków w zł)	99

Wykresy:

Wykresy 1-2. Ludność gminy oraz jej struktura wiekowa w latach 2017-2019 ..	16
Wykresy 3-4. Ruch naturalny i saldo migracji ludności gminy w latach 2017-2019	17
Wykres 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2017-2019.....	19
Wykres 6. Mieszkania pozostające w zasobach gminy w latach 2017-2019.....	19

Wykres 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki (w ha) w gminie.....	21
Wykres 8. Podmioty gospodarcze publiczne i prywatne w gminie w latach 2017-2019	22
Wykres 9. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2019 roku	22
Wykres 10. Mieszkańcy gminy posiadający zatrudnienie w latach 2017-2019* .	23
Wykres 11. Bezrobotni w gminie według płci w latach 2017-2019	23
Wykres 12. Stopa bezrobocia w powiecie kamieńskim, w województwie zachodniopomorskim i w kraju w latach 2017-2019 (w %)	24
Wykresy 13-16. Bezrobotni w gminie na koniec 2019 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i poziomu wykształcenia	25
Wykres 17. Schorzenia najczęściej stwierdzane u dzieci i młodzieży w 2019 roku	33
Wykres 18. Schorzenia najczęściej stwierdzane u osób dorosłych w 2019 roku .	33
Wykres 19. Osoby niepełnosprawne w ogóle mieszkańców gminy w 2002 roku.	34
Wykres 20. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku	34
Wykres 21. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku	35
Wykres 22. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku.....	35
Wykres 23. Mieszkańcy gminy zaliczeni przez PZON w Gryficach do osób niepełnosprawnych i stopnia niepełnosprawności w latach 2017-2019 .	36
Wykres 24. Środki finansowe wydatkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie w latach 2017-2019	38
Wykres 25. Wybrane dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie oraz działalności GKRPA w latach 2017-2018.....	39
Wykres 26. Osoby w gminie, którym w latach 2017-2019 udzielono pomocy i wsparcia	47
Wykres 27. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie	47
Wykres 28. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie pieniężne	48

Wykres 29. Osoby i rodziny w gminie, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenie niepieniężne	48
Wykres 31. Warunki życia w gminie	63
Wykres 32. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy	64
Wykres 33. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie	65
Wykres 34. Jaki jest poziom bezrobocia w gminie?.....	66
Wykres 35. Jakie działania należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych?.....	66
Wykres 36. Przyczyny ubóstwa wśród mieszkańców gminy?	67
Wykres 37. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz dotkniętych problemem ubóstwa?	67
Wykres 38. Jaka jest skala problemu bezdomności w gminie?	68
Wykres 39. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemu bezdomności?	68
Wykres 40. Przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego w gminie	69
Wykres 41. Jakie działania poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie?	69
Wykres 42. Na jakie negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z gminy?	70
Wykres 43. Przyczyny występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy	71
Wykres 44. Jakie działania powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin?.....	71
Wykres 45. Znajomość przypadków przemocy w rodzinie w gminie	72
Wykres 46. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie?.....	72
Wykres 47. Problemy najczęściej dotykające osoby starsze z gminy.....	73
Wykres 48. Jakie działania poprawiłyby sytuację osób starszych w gminie?	73
Wykres 49. Problemy, których najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z gminy	74
Wykres 50. Jakie działania umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym?.....	74
Wykres 51. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w gminie?.....	75

Wykres 52. Przyczyny braku bezpieczeństwa w gminie	75
Wykres 53. Co wpłynęłoby na zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w gminie?	76